

RAPORT O STANIE MIASTA 2012

SUWAŁKI 2013

Spis treści

I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

- 1.1 Położenie
- 1.2 Struktura przestrzenna miasta
- 1.3 Demografia

II INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

- 2.1 Ochrona zdrowia
- 2.2 Pomoc społeczna
- 2.3 Oświata
- 2.4 Kultura i turystyka
- 2.5 Sport
- 2.6 Bezpieczeństwo publiczne

III STREFA GOSPODARCZA

- 3.1 Podmioty gospodarcze
- 3.2 Rynek pracy
- 3.3 Inwestycje

IV INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- 4.1 Infrastruktura drogowa
- 4.2 Infrastruktura komunalna
- 4.3 Transport
- 4.4 Zasoby mieszkaniowe

V PRZESTRZEŃ MIEJSKA

- 5.1 Środowisko przyrodnicze
- 5.2 Planowanie przestrzenne
- 5.3 Gospodarka nieruchomościami

VI ZARZĄDZANIE MIASTEM

- 6.1 Władze Suwałk
- 6.2 Finanse Miasta
- 6.3 Urząd Miejski
- 6.4 Współpraca międzynarodowa i promocja miasta

Urząd Miejski w Suwałkach

Copyright by Urząd Miejski w Suwałkach

Opracowanie:

Magdalena Czeszkiewicz

Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych

Zdjęcia

Urząd Miejski w Suwałkach
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o. o.
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o. o. w Suwałkach
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o. o.
Biblioteka Publiczna w Suwałkach
Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach
Muzeum Okręgowe w Suwałkach
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział w Suwałkach

Opracowanie graficzne, skład i przygotowanie do druku:

Xpressions Marceli Łankiewicz

Szanowni Państwo,

Mam zaszczyt przekazać Państwu czwarty Raport o stanie miasta. Mam nadzieję, że będzie on dla Państwa kompendium wiedzy o współczesnych Suwałkach, prezentuje bowiem najważniejsze dziedziny życia naszego miasta: społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzeń miejską oraz zarządzanie miastem według stanu na koniec 2012 roku.

Mimo, że rok 2012 był okresem spowolnienia gospodarczego w Polsce i przedostatnim rokiem kończącej się perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013, co skutkowało mniejszą ilością dostępnych funduszy unijnych, budżet Miasta Suwałki udało się zrealizować wręcz wzorcowo. W porównaniu do roku ubiegłego wzrosły zarówno dochody, jak i wydatki miasta, odnotowano też nadwyżkę budżetową. Świadczy to o stabilnej i bezpiecznej sytuacji finansowej miasta. Podkreślić należy fakt, iż wydatki inwestycyjne w wysokości ponad 46 mln zł były na poziomie zbliżonym do 2011 roku.

Jedną z ważniejszych inwestycji zakończonych w 2012 roku było ukończenie budowy obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach, który ukierunkowany jest na rozwój nowoczesnych technologii oraz efektywną współpracę nauki i biznesu w mieście i regionie północno-wschodniej Polski. Ponadto spora kwota została wydatkowana na poprawę układu komunikacyjnego w Suwałkach, m.in. zakończono przebudowę ul. Mieszka I oraz budowę parkingów w centrum miasta. Rozpoczęto także przebiecie ul. Wigierskiej do ul. Grunwaldzkiej wraz z budową mostu przez rzekę Czarna Hańcza oraz przebudowę Placu Marii Konopnickiej, która poprawi układ drogowy oraz uatrakcyjni centrum Suwałk. Kontynuowano także prace związane z budową sali koncertowo-teatralnej oraz rekutywacją składowiska miejskiego przy ul. Stanisławskiego. Duży udział w realizację działań inwestycyjnych wnieśli prywatni przedsiębiorcy, m.in. w 2012 r. otwarto kilka nowych hoteli: Velvet, Akvilon, Szyszko, co wzbogaciło ofertę noclegową miasta i znacznie poprawiło jego atrakcyjność turystyczną. Inwestycje miejskie, jak i prywatnych przedsiębiorców

pozytywnie wpływają na rozwój społeczno-gospodarczy miasta, a także tworzą miejsca pracy dla suwałczan.

Zdaję sobie sprawę, iż przed nami jeszcze wiele pracy, ale kierunek zmian jest właściwy. Chciałbym aby Suwałki były miastem nowoczesnym i przyjaznym dla mieszkańców, turystów i inwestorów, oferującym kompleksową ofertę usług publicznych. Dlatego też każdego roku coraz więcej pieniędzy jest przeznaczanych na oświatę, pomoc społeczną, gospodarkę komunalną, kulturę i sport. Wspomagamy także rozwój aktywności obywatelskiej. W ubiegłym roku ukończyliśmy przygotowania do otwarcia Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych.

Jestem przekonany, że w utrzymaniu dynamiki rozwoju gospodarczego i społecznego Suwałk pomocne będą fundusze z kolejnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Dlatego też już dziś miasto czyni niezbędne przygotowania, m.in. w kwestii opracowywania dokumentacji technicznej czy planów zagospodarowania przestrzennego oraz prowadząc rozsądną politykę finansową, aby móc równie skutecznie pozyskiwać środki unijne.

Kwoty przedstawione w raporcie na pewno przemawiają do wyobraźni, ale najbardziej cieszy opinia mieszkańców i gości, że Suwałki zmieniają się na lepsze. W ciągu kilku ostatnich lat w naszym mieście dokonał się skok cywilizacyjny, a z owoców tych przemian na pewno będą korzystały przyszłe pokolenia.

Z poważaniem

Czesław Renkiewicz

Prezydent Miasta Suwałki

Ogólna charakterystyka miasta

1.1. Położenie

Polska, województwo, region

Suwałki położone są w północno-wschodniej Polsce, w północnej części województwa podlaskiego nad rzeką Czarną Hańczą, w pobliżu granic z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Suwałki są miastem na prawach powiatu, siedzibą licznych instytucji administracji rządowej i samorządowej. Na obszarze 65,5 km² mieszka ok. 69,4 tys. osób. Suwałki są drugim co do wielkości, po Białymstoku, miastem w województwie podlaskim.

Przeważająca część miasta znajduje się w północnej części Równiny Augustowskiej zwanej Obniżeniem Suwalskim, niewielkie pół-

nocne fragmenty miasta (Wysoczyzna Szurpił i Krzemianek) oraz północno-wschodnie (Wysoczyzna Szwajcarii i Osinek) należą do Pojezierza Wschodniosuwalskiego. Wokół Suwałk leżą atrakcyjne i szczególnie cenne tereny i obiekty – zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajoznawczym (zespoły poklasztorne, ruiny pałaców i dworków, ozdobne budownictwo drewniane, zabytki sakralne) oraz turystyczno-rekreacyjnym (jeziora, lasy, rzeki i trzy puszcze: Augustowska, Romincka, i Borecka). Bezpośrednie sąsiedztwo z dwoma parkami ochrony przyrody: Wigierskim Parkiem Narodowym i Suwalskim Parkiem Krajobrazowym sprawia, że miasto stanowi doskonałą bazę wypadową do wszystkich najpiękniejszych zakątków Suwalszczyzny i wschodnich Mazur.

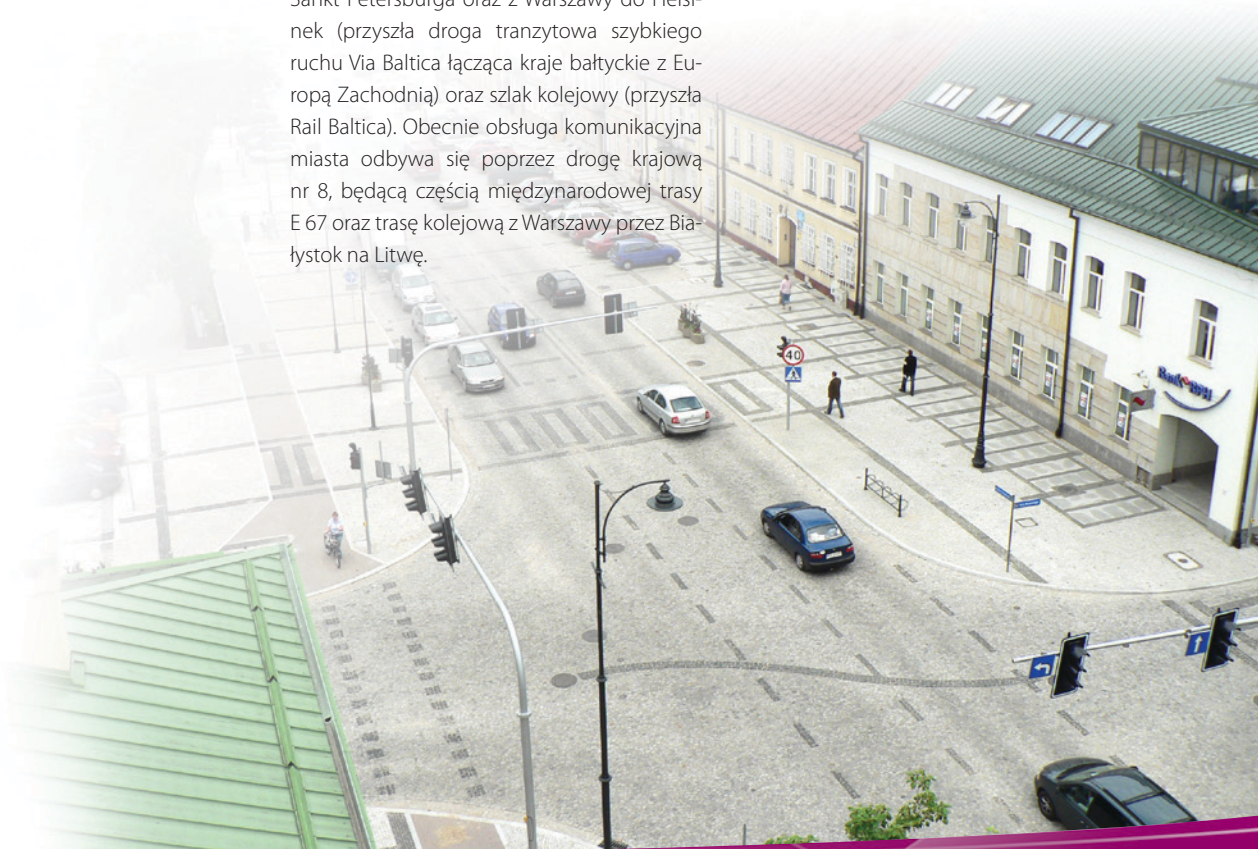
Najbliżsi sąsiedzi zagraniczni

Republika Litewska: poprzez przejście graniczne w Budzisku (osobowe i towarowe) – 28 km od Suwałk; poprzez przejście graniczne w Ogrodnikach (osobowe) – 43 km od Suwałk; ponadto poprzez przejście graniczne kolejowe w Trakiszkach – 3 km od Suwałk.

Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej: poprzez przejście graniczne osobowe w Gołdapi – 68 km od Suwałk;

Republika Białorusi: poprzez przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej (towarowo-osobowe i kolejowe) – 125 km od Suwałk.

Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek (przyszła droga tranzytowa szybkiego ruchu Via Baltica łącząca kraje bałtyckie z Europą Zachodnią) oraz szlak kolejowy (przyszła Rail Baltica). Obecnie obsługa komunikacyjna miasta odbywa się poprzez drogę krajową nr 8, będącą częścią międzynarodowej trasy E 67 oraz trasę kolejową z Warszawy przez Białystok na Litwę.

1.2. Struktura przestrzenna miasta

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha. Wśród użytkowników gruntowych dominują użytki rolne – 54%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 19%, lasy i użytki leśne – 14%, tereny komunikacyjne – 9%

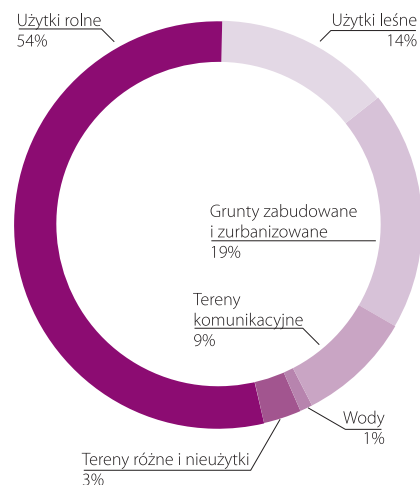
Tabela 1.2.1 Zmiany w strukturze użytków gruntowych w latach 2009-2012

Rodzaj gruntów	2009	2010	2011	2012
Użytki rolne	3567	3559	3547	3520
Użytki leśne	915	915	915	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1249	1245	1257	1277
Tereny komunikacyjne	552	564	564	574
Wody	78	78	78	78
Tereny różne i nieużytki	190	190	190	187
Razem	6551	6551	6551	6551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

W 2012 r. miały miejsce znaczące zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W stosunku do roku 2011 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych (o 27 ha) na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (powierzchnia wzrosła o 20 ha). Także zwiększyła się powierzchnia terenów komunikacyjnych (o 10 ha). W porównaniu z 2011 r. o 3 ha zmniejszyła się powierzchnia terenów różnych i nieużytków. Zmiany te związane były z planowanymi i realizowanymi inwestycjami miejskimi oraz podmiotów prywatnych.

Wykres 1.2.1. Struktura użytkowania gruntów w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Podział przestrzenno-geodezyjny miasta

Obręb 1

Najbardziej na północ wysunięta część miasta zajmująca 8,78 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 15 100 osób i gęstości zaludnienia około 1 800 osób na km². Północną część obrębu stanowią obszary rolnicze i leśne. Na terenie obrębu znajdują się dwie drogi wylotowe: w kierunku Budziska (droga krajowa nr 8) i Jeleniewa (droga wojewódzka nr 655). W skład obrębu wchodzi Osiedle Północ II wraz z najgęściej zaludnioną ulicą w mieście – ul. A. Wierusza – Kowalskiego oraz znaczna część ul. Szwajcaria.

Obręb 2

Północno-zachodni obręb miasta zajmuje obszar 5,95 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 6 550 osób i gęstości zaludnienia

1 100 osób na km². Tworzą go przede wszystkim Osiedle Niepodległości i sołectwo Krzywólka.

Obręb 3

Część zachodnia miasta obejmuje obszar o wielkości 8,8 km². Zamieszkiwany jest przez około 2 500 osób, natomiast gęstość zaludnienia wynosi około 290 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych; Osiedle Powstańców Wielkopolskich i Osiedle Hańcza) oraz część strefy przemysłowej Papiernia. W obrębie znajdują się również główne tereny rekreacyjne miasta (m.in. Zalew Arkadia) oraz znaczne obszary wykorzystywane rolniczo.

Obręb 4

Północno-wschodnia część miasta zajmuje obszar 6,36 km², na którym mieszka około 14 700 osób. Gęstość zaludnienia około 2 300 osób na km². Dominuje tu tzw. zabudowa wielorodzinna (Osiedle Północ I i Osiedle Kolejowe) oraz tereny rolnicze. W skład obrębu wchodzi również ul. Szwajcaria oraz Czarnoziem.

Obręb 5

Północna część centrum zajmuje obszar 1,83 km² z około 10 600 mieszkańcami i gęstością zaludnienia wynoszącą około 5 800 osób na km². Dominuje tu zabudowa jednorodzinna w części zachodniej obrębu, wielorodzinna w części środkowej i przemysłowo – magazynowa w zachodniej.

Obręb 6

Południowa część centrum miasta zajmuje obszar 1,22 km². Przy około 7 300 mieszkańcach, gęstość zaludnienia wynosi około 6 000 osób na km². Dominującą formą zabudowy są dwupiętrowe budynki o charakterze mieszkalno-usługowym.

Obręb 7

Obejmuje swoimi granicami obszar o wielkości 9,79 km². Zamieszkuje go około 5 000 osób. Gęstość zaludnienia wynosi około 510 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych (Osiedle Powstańców Wielkopolskich i Osiedle Hańcza) oraz część strefy przemysłowej Papiernia. W obrębie znajdują się również główne tereny rekreacyjne miasta (m.in. Zalew Arkadia) oraz znaczne obszary wykorzystywane rolniczo.

Obręb 8

Jest to najbardziej na południe wysunięty fragment miasta Suwałk zajmujący powierzchnię 10,14 km². W związku z przemysłowym charakterem obrębu, zamieszkiwany jest jedynie przez około 200 osób, a gęstość zaludnienia wynosi około 19 osób na km². W granicach tego obrębu znajduje się teren Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Obręb 9

Południowo-wschodnia część miasta zajmująca obszar 8,62 km² przy około 2 250 mieszkańcach i gęstości zaludnienia około 260 osób na km². Tworzą go min. dwa osiedla domków jednorodzinnych – Osiedle Polna i Osiedle Klasztorna. Znaczną część obrębu zajmują również tereny przemysłowe i rolnicze, w tym teren Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

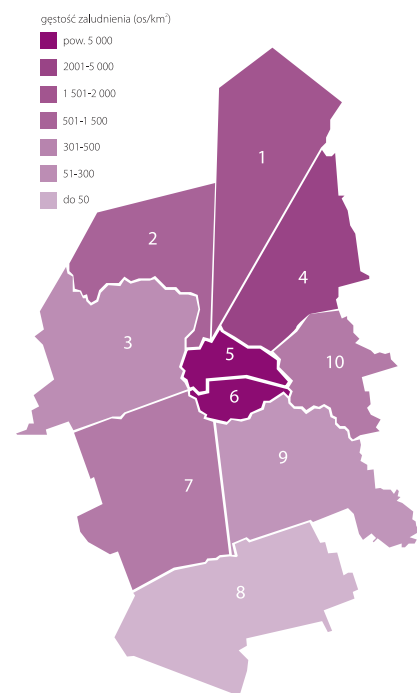
Obręb 10

Wschodnia część miasta o powierzchni 4,01 km² zamieszkiwana jest przez około 1 650 mieszkańców. Gęstość zaludnienia tego obszaru wynosi około 420 osób na km². Dominującymi funkcjami obrębu są: funkcja przemysłowa i funkcja mieszkalna (Osiedle Jaćwingów (Kamena) i Dąbrówka).

Liczba mieszkańców miasta w poszczególnych obrębach jest bardzo zróżnicowana. W 2012 roku najwięcej osób zamieszkiwało obręb 1 (ok. 15 100 osób) i 4 (około 14 700 osób). Najmniej osób zamieszkiwało obręb 8 (około 200 osób).

Gęstość zaludnienia na obszarach obrębów waha się od 18 osób na km² do niemal 6 tys. osób na km². Pod względem gęstości zaludnienia dominują obręby centralne 5 i 6, gdzie na stosunkowo niewielkim obszarze mieszka duża liczba mieszkańców. Najmniej osób w stosunku do wielkości obrębu zamieszkiwało obręb 8.

Rysunek 1.3.1 Struktura gęstości zaludnienia obrębów w 2012 roku

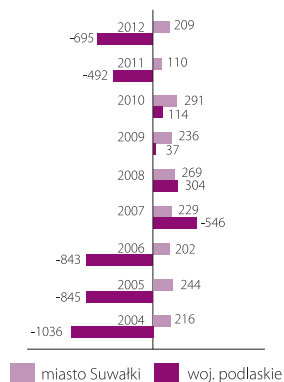
Ruch naturalny ludności, migracja

W 2012 roku urodziło się w Suwałkach 679 dzieci, o 50 więcej niż w roku poprzednim, zmniejszyła się również liczba zgonów o 49 i wyniosła 470.

W 2012 roku znacznej poprawie uległ przyrost naturalny i wyniósł 209 osób, to o 99 osób więcej niż w roku poprzednim. To kolejny na przestrzeni ostatnich 13 lat zanotowany w Suwałkach dodatni przyrost naturalny (współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 1,44). Jest to zjawisko wyjątkowe nie tylko w skali województwa, ale i kraju.

W 2012 roku zawarto 346 małżeństw, przy czym rok wcześniej zawarto ich 352.

Wykres 1.3.1 Przyrost naturalny w Suwałkach na tle województwa podlaskiego w latach 2004-2012 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rok 2012 okazał się najkorzystniejszym od 2004 roku w zakresie migracji ludności. Saldo migracji w 2012 roku w Suwałkach wyniosło -31, natomiast w 2011 roku -145, a w najgorszym pod tym względem 2007 roku -299.

W 2012 roku, najwięcej suwalczan, (275 osób) przeprowadziło się z miasta na teren Gminy Suwałki, co związane jest z ob-

serwowaną w ostatnich latach w całym kraju tendencją przenoszenia się bardziej zamożnych mieszkańców miast na tereny podmiejskie, gdzie powstają osiedla domków jednorodzinnych. Mieszkańcy Suwałk oprócz Gminy Suwałki na swoje nowe miejsce zamieszkania wybrali głównie okoliczne gminy powiatu su-

walskiego jak: Nowinka, Szypliszki, Jeleniewo, Rutka Tartak, Filipów, Przerośl, Bakalarzewo, Raczki, i Wiżajny oraz duże miasta na terenie całego kraju, jak np. Warszawa, do której przeprowadziło się 138 osób, Białystok - 86 osób, Gdańsk - 57 osób, Poznań - 21 osób.

Tabela 1.3.2. Ruch naturalny ludności w latach 2004-2012

	Płeć	Stan na koniec roku								
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Małżeństwa		337	356	369	389	437	365	421	352	346
Rozwody		185	190	181	164	180	155	168	165	146
Urodzenia żywe	kobiety	338	335	342	365	350	337	367	314	329
	mężczyźni	342	368	363	354	367	387	402	315	350
	ogółem	680	703	705	719	717	724	769	629	679
Zgony	kobiety	222	203	228	230	214	211	210	235	226
	mężczyźni	242	256	275	261	234	277	268	284	244
	ogółem	464	459	503	491	448	488	478	519	470
	Niemowląt ogółem	4	3	8	7	4	5	6	5	2
Przyrost naturalny	kobiety	116	132	144	135	136	126	157	79	103
	mężczyźni	100	112	88	93	133	160	134	31	106
	ogółem	216	244	202	228	269	236	291	110	209

Dynamika demograficzna (sto-

sunek urodzin żywych do liczby zgonów)

Tabela 1.3.3. Migracje ludności w latach 2004-2012

Wyszczególnienie	Płeć	Stan na koniec roku								
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Napływ	kobiety	373	374	429	323	340	283	291	378	368
	mężczyźni	317	356	373	306	279	242	265	315	287
	ogółem	690	730	802	629	619	525	556	693	655
	w tym z zagranicy	kobiety	12	18	17	13	13	15	9	11
	mężczyźni	13	12	29	17	25	28	21	20	17
	ogółem	25	30	46	30	38	43	30	31	31
Odpływ	kobiety	424	450	542	477	415	370	435	419	363
	mężczyźni	401	418	539	451	354	304	384	419	323
	ogółem	825	868	1081	928	769	674	819	838	686
	w tym za granicę	kobiety	12	54	83	37	37	17	19	48
	mężczyźni	20	61	118	70	54	23	17	44	29
	ogółem	32	115	201	107	91	40	36	92	65
Saldo migracji	kobiety	-51	-76	-113	-154	-75	-87	-144	-41	+5
	mężczyźni	-84	-62	-166	-145	-75	-62	-119	-104	-36
	ogółem	-135	-138	-279	-299	-150	-149	-263	-145	-31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Infrastruktura społeczna i bezpieczeństwo

2.1. Ochrona Zdrowia

Charakterystyka systemu ochrony zdrowia w Suwałkach

W 2012 roku na terenie miasta Suwałki działało 79 podmiotów, które udzielały świadczeń zdrowotnych w różnym zakresie i miały podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. Na terenie Suwałk działało również 25 aptek.

Wśród 79 podmiotów – 11 to Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Przedmiotem umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych ze świadczeniodawcami z terenu miasta Suwałki były świadczenia udzielane świadczeniobiorcom (pacjentom) w warunkach ambula-

toryjnych, a w przypadkach uzasadnionych medycznie – w warunkach domowych lub w środowisku nauczania i wychowania. Świadczenia w POZ ukierunkowane są na promocję zdrowia, profilaktykę, diagnostykę schorzeń, leczenie, zapobieganie lub ograniczenie niepełnosprawności oraz usprawnianie i pielęgnację pacjenta. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej zabezpieczone są świadczenia w zakresie:

- ✓ świadczenia lekarza, pielęgniarki, położnej
- ✓ świadczenia pielęgniarki szkolnej
- ✓ nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska
- ✓ transport sanitarny

W 2012 roku w Suwałkach funkcjonowały trzy publiczne szpitale: Szpital Wojewódzki im. dr L. Rydygiera, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji. Łącznie w szpitalach publicznych zatrudnionych było 146 lekarzy różnych specjalności oraz 477 pielęgniarek i położnych.

Tabela 2.1.1 Szpitale w Suwałkach w 2012 roku

Rodzaje placówek	Liczba	
	placówek	łóżek
Szpitale ogółem	3	671
Szpitale publiczne, w tym		
ogólne	2	466
specjalistyczne (psychiatryczny)	1	205
resortowe	-	-
Szpital psychiatryczny	1	205

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2012 roku realizowane były w warunkach:

- ✓ ambulatoryjnych (porady lekarskie diagnostyczne i terapeutyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii: indywidualnej, rodzinnej, grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego);
- ✓ domowych (porady diagnostyczne, terapeutyczne, psychologiczne realizowane przez poradnie zdrowia psychicznego lub wizyta terapeuty środowiskowego, udzielane w miejscu zamieszkania pacjenta);

- ✓ ośrodka dziennego (świadczenia obejmujące diagnostykę, leczenie, rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin);
- ✓ stacjonarnych (diagnostyka i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, nerwicowymi, uzależnionych od alkoholu, osób z alkoholowym zespołem abstynencyjnym).

Tabela 2.1.2 Opieka paliatywna, hospicyjna, świadczenia pielęgniarstwa i opiekuńcze

Świadczeniodawca	Rodzaj świadczeń
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II w Suwałkach	zakład pielęgnacyjny – opiekuńczy /opiekuńczo-leczniczy
	zakład opiekuńczo – leczniczy dla pacjentów wentylowanych mechanicznie
	zespół długoterminowej opieki domowej dla dzieci wentylowanych mechanicznie
	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa
	żywnienie dojelitowe w warunkach domowych
	hospicjum domowe/ zespół domowej opieki paliatywnej
	hospicjum domowe dla dzieci/zespół domowej opieki paliatywnej nad dziećmi
	hospicjum stacjonarne/oddział medycyny paliatywnej
	hospicjum stacjonarne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Stan zdrowia mieszkańców uzależniony jest od warunków społeczno-ekonomicznych, stylu życia mieszkańców, jakości środowiska w miejscu zamieszkania i pracy, poziomu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych i społecznych. W roku 2012 ponad 26 tysięcy dorosłych mieszkańców Suwałk znajdowało się pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Po raz pierwszy schorzenie wykryte zostało u ponad 3,7 tys. dorosłych mieszkańców. Najwięcej osób dorosłych chorowało na choroby układu krążenia (ponad 16 tysięcy osób),

choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (9 839 osób), przewlekłą chorobę układu trawiennego (3 963 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (2 951 osób), cukrzycę (2 604 osoby), oraz przewlekły nieżyt oskrzeli, choroby tarczycy (2 222 osoby) i dychawicę oskrzelową (2 106 osób). W zachorowalności dominowały takie choroby jak: układu krążenia (1 353 osoby), układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (994 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (548 osób), i układu trawiennego (785 osoby)

Tabela 2.1.3 Stan zdrowia mieszkańców Suwałk w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2012 r.

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2011 r.	2012 r.	2011 r.	2012 r.
Gruźlica	54	50	7	4
Nowotwory	778	963	122	113
Choroby tarczycy	1 452	2 222	187	248
Cukrzyca	2 272	2 604	237	205
- w tym: leczeni insuliną	720	1 012	70	84
Niedokrwistość	447	642	58	83
Choroby obwodowego układu nerwowego	3 159	2 951	588	548
Choroby układu krążenia, w tym:	13 839	16 572	1 400	1 353
- przewlekła choroba reumatyczna	97	46	33	8
- choroba nadciśnieniowa	9 925	12 541	995	982
- choroba naczyń mózgowych	379	643	60	67
- niedokrwienność serca	1 889	2 008	173	209
Przebyte zawał serca (z niedokrwiennej choroby serca)	408	312	39	45
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	1 491	2 106	142	128
Przewlekła choroba układu trawiennego	3 093	3 963	522	485
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	6 143	9 839	722	994
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	1 249	341	74	50
Ogółem leczenia	25 604	26 583	3 751	3 757

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Tabela 2.1.4 Stan zdrowia dzieci i młodzieży w Suwałkach w wieku 0-18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2011-2012

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2011 r.	2012 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem leczenia	3 432	2 979	537	792
Nowotwory	15	14	5	4
Niedokrwistość	110	116	25	49
Choroby tarczycy	111	97	19	16
Cukrzyca	30	28	5	3
Niedożywienie	5	4	2	0
Otyłość	109	101	21	10
Zaburzenia odżywiania	11	3	3	2
Upośledzenie umysłowe	44	36	1	1
Padaczka	83	72	10	12
Dziecięce porażenie mózgowie	30	30	2	6
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	600	577	125	123
Choroba nadciśnieniowa	69	67	18	22
Alergie	824	824	188	218
Zniekształcenia kręgosłupa	798	730	99	104
Choroba układu moczowego	58	59	21	19
Wady rozwojowe, w tym:	219	197	33	26
- układu nerwowego	16	21	7	4
- układu krążenia	134	121	18	11
- narządów płciowych	18	20	6	5
- aberracje chromosomowe	22	20	2	1
- inne	29	15	0	5
Zaburzenia rozwoju, w tym:	74	78	13	21
- fizycznego	28	40	5	15
- psychomotorycznego	27	34	5	3
Trwałe uszkodzenie narządu ruchu *	14	12	5	1
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	496	687	125	241

* wszystkie uszkodzenia bez względu na przyczynę niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Programy profilaktyki zdrowotnej

W 2012 r. obligatoryjnie, w ramach zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, realizowane były programy:

- ✓ profilaktyki chorób układu krążenia – w zakresie świadczeń lekarza POZ;
- ✓ profilaktyki gruźlicy – w zakresie świadczeń pielęgniarki POZ;
- ✓ profilaktyki raka szyjki macicy – w zakresie świadczeń lekarza ginekologa.

Oprócz programów realizowanych przez lekarzy POZ i lekarzy ginekologów, kobiety w wieku od 50 do 69 lat mogły skorzystać z badań mammograficznych w ramach programu profilaktyki raka piersi wykonywanych na terenie Suwałk przez:

- ✓ Niepubliczny ZOZ Przychodnia Profilaktyki i Diagnostyki Obrazowej T.N.N w Białymstoku (MAMMOBUS);
- ✓ Firmę FADO Centrum Usług Medycznych z Gdyni.

Tabela 2.1.5 Wydatki z budżetu miasta na wybrane formy ochrony zdrowia w latach 2011-2012 (w zł)

	2011 rok	2012 rok
Szpital Wojewódzki	*500 000	150 000
Izba Wyrzeźwień w Suwałkach	1 051 590,70	1 048 835,43
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	1 186 178	1 271 482
Programy profilaktyki zdrowotnej	89 535,86	84 500,13

*dotacja na zakup tomografu komputerowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych oraz Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.1.6 Profilaktyczne programy zdrowotne finansowe z budżetu miasta w 2012 roku

Nazwa programu	Wydatkowana kwota z budżetu miejskiego	Ilość osób które skorzystały z programu
„Matko sprawdź krew swojemu dziecku”	7 599 zł	447 uczniów
„Studio świadomych narodzin – Szkoła Macierzyństwa i Ojcostwa”	30 000 zł	75 ciężarnych wraz z partnerami
„Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanki Suwałk w wieku 13 lat.”	26 565 zł	82 dziewczynki
Szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 70 roku życia	7 590 zł	506

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych oraz Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w 2012 r. na realizację różnego rodzaju działań mających na celu ograniczenie przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkomanii przeznaczono kwotę 1 271 482 zł w następujących celach:

- ✓ Cel szczegółowy nr I – Ograniczenie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych i zażywaniem środków psychoaktywnych – 114 884 zł
- ✓ Cel szczegółowy nr II – Ograniczenie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz przemocą w rodzinie – 732 703 zł
- ✓ Cel szczegółowy nr III – Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży – 297 715 zł

- ✓ Cel szczegółowy nr IV – Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych – 2 050 zł
- ✓ Cel szczegółowy nr V – Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – 21 246 zł

Koszty związane z obsługą Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym koszty wynagrodzenia członków Komisji wyniosły w 2012 roku – 102 884 zł. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodziły z opłat wnoszonych przez podmioty prowadzące na terenie Suwałk sprzedaż napojów alkoholowych. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. na terenie miasta sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 206 punktów, w tym: 142 punkty – w zakresie sprzedaży detalicznej oraz 64 punkty – w zakresie sprzedaży gastronomicznej. Łącznie dochody miasta w 2012 r. z tytułu korzystania przez przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 1 432 687,97 zł.

Środki finansowe pozyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w 2012 r. za-

siliły fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi w 2013 r. i służą realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w 2013 roku. Środki niewykorzystane z 2012 roku są przeznaczone na ten sam cel w roku następnym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od wielu lat szczególną uwagę zwraca na problemy związane z funkcjonowaniem rodziny osoby uzależnionej oraz na problemy i potrzeby dzieci i młodzieży. W związku z tym najwięcej środków finansowych w 2012 r. przekazano na:

- ✓ pomoc udzielaną członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc w rodzinie – 58% ogółu wydatków,
- ✓ prowadzenie świetlic środowiskowych – 23% ogółu wydatków,
- ✓ organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz działalność informacyjno – edukacyjną – 23% ogółu wydatków.

Między innymi zapewniono kompleksową pomoc członkom rodzin dotkniętych problemem przemocy poprzez prowadzenie:

- ✓ 4 punktów pomocy prawnej i psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 744 porad prawnych oraz 661 porad psychologicznych),
- ✓ schroniska dla ofiar przemocy w Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – skorzystały 22 osoby,
- ✓ grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy – łączna liczba uczestników 100 osób,
- ✓ zajęć korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej – łącznie udział wzięło 21 osób.

W 2012 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholizmu leczono 873 osoby, w tym:

- ✓ 650 osób uzależnionych, w tym 567 mężczyzn i 83 kobiety.
- ✓ 223 osoby współuzależnione, w tym 22 mężczyźni i 201 kobiet.

Poradnia Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholizmu działa w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach. W poradni prowadzone są działania profilaktyczne i lecznicze, udzielana jest pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Głównym zakresem działania poradni jest:

- ✓ diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- ✓ konstruowanie osobistych programów terapii,
- ✓ leczenie i rehabilitacja,
- ✓ prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- ✓ kontaktowanie się w razie potrzeby z rodzinami pacjentów.

Poradnia ma następującą ofertę terapeutyczną:

- ✓ IV-etapowe leczenie osób uzależnionych: 1 etap podstawowy, 2 etap rehabilitacyjny, 3 etap pogłębiony, 4 etap after-care tj. 9 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu (oraz maratony terapeutyczne).
- ✓ III-etapowe leczenie osób współuzależnionych: 1 etap wstępny, 2 etap podstawowy, 3 etap – trening umiejętności interpersonalnych (4 mityngi w tygodniu grup ruchu samopomocowego).

W sumie daje to 16 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu, które odbywają się w 3 salach terapeutycznych.

W 2012 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych:

- ✓ leczyló się 155 pacjentów, w tym: 90 osób uzależnionych (79 mężczyzn i 11 kobiet) z tego 38 osób niepełnoletnich i 65 osób współuzależnionych,
- ✓ udzielono 1324 porad,
- ✓ wystawiono 26 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

W 2012 r. zatrzymano i doprowadzono do Izby Wyrzeźwień 2 438 osób, w tym:

- ✓ 2307 mężczyzn,
- ✓ 127 kobiet,
- ✓ 4 osoby nieletnie (chłopcy).

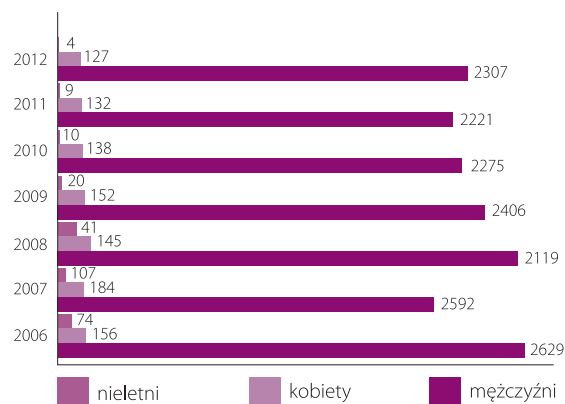
Głównym zakresem działania Izby Wyrzeźwień jest:

- ✓ Opieka nad osobami nietrzeźwymi, które swoim zachowaniem dały powód do

zgorzenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy albo znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu, bądź życiu i zdrowiu innych osób.

- ✓ Zapewnienie przyjętym osobom nietrzeźwym opieki lekarskiej i pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.
- ✓ Udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości świadczeń higieniczno – sanitarnych.
- ✓ Nakłanianie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, łącznie z wydaniem przez lekarza izby skierowań na leczenie odwykowe dla osób wyrażających na to zgodę.
- ✓ Prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej o szkodliwości nadużywania napojów oraz udzielanie pomocy psychologicznej osobom opuszczającym izbę i ich rodzinom.

Wykres 2.1.1 Liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień w latach 2006-2012 z podziałem na płeć z wyszczególnieniem osób nieletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Wyrzeźwień w Suwałkach

2.2. Pomoc społeczna

Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą, organizacje pozarządowe i fundacje. MOPS jest narzędziem jednostki organizacyjnej systemu pomocy społecznej w Suwałkach.

Celem pomocy społecznej jest:

- ✓ zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- ✓ umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- ✓ doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca w MOPS ukierunkowana jest w szczególności na:

- ✓ pomoc finansową,
- ✓ pomoc rzeczową,
- ✓ pomoc usługową,
- ✓ pracę socjalną polegającą na wspieraniu osób i rodzin oraz wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych,

- ✓ pomoc instytucjonalną,
- ✓ organizację pieczy zastępczej.

Infrastruktura systemu pomocy społecznej

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- ✓ Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (Miasto Suwałki, Powiat Suwalski, Sejneński i Augustowski);
- ✓ Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelakualnie – 35 miejsc;
- ✓ Noclegownia – 20 miejsc;
- ✓ Mieszkania Chronione – 4 mieszkania, 11 miejsc;
- ✓ Zawodowe Rodziny Zastępcze – 8 rodzin,
- ✓ Warsztat Terapii Zajęciowej – 35 miejsc;
- ✓ Dom Pomocy Społecznej „Kalina” – 195 miejsc;
- ✓ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 30 miejsc;
- ✓ Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej – 13 miejsc;
- ✓ Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego – 7 miejsc.

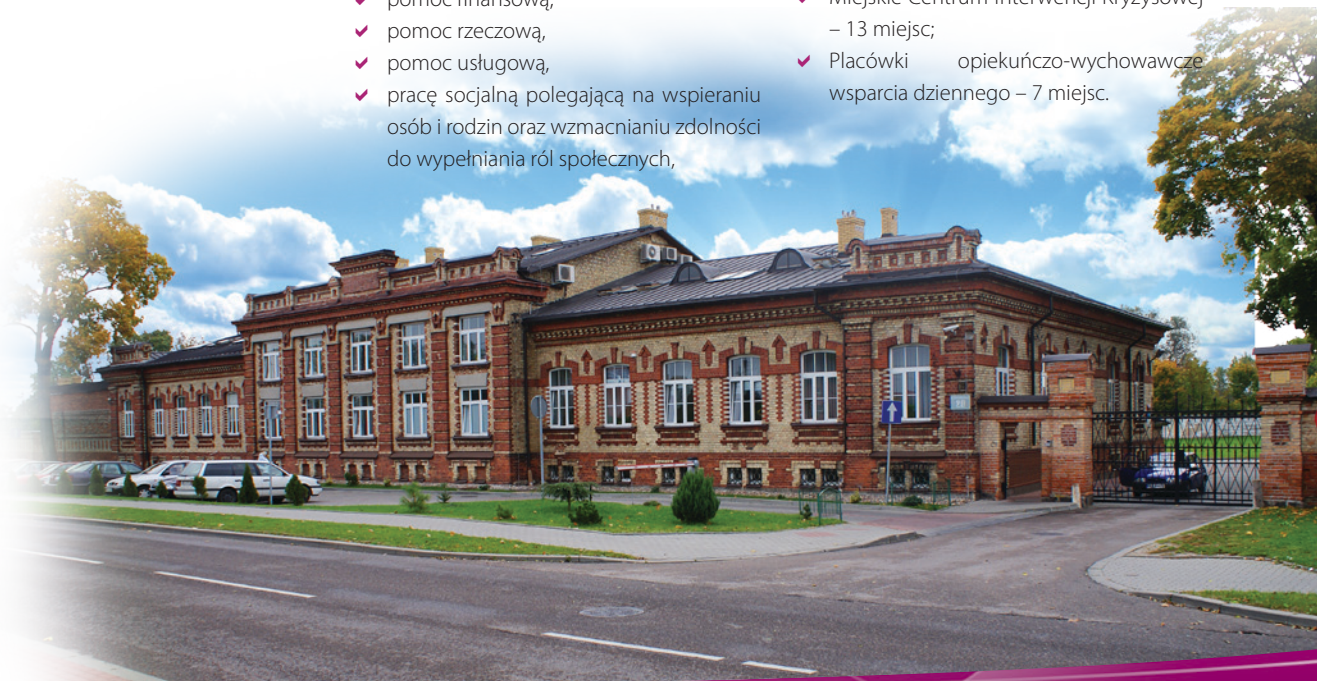

Tabela 2.2.1 Wydatki na zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2010-2012 (w zł)

Rodzaj wydatków	2010	2011	2012
Łącznie wydatki MOPS, w tym:	38 267 864	39 325 203	40 645 752
Pomoc społeczna	36 229 075	36 638 570	37 346 652
Ochrona zdrowia	138 213	205 904	250 063
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	576 954	575 715	485 371
Fundusz celowy PFRON	1 323 622	1 234 396	1 844 695
EFS (Europejski Fundusz Społeczny)	0	670 618	718 971
Dom Pomocy Społecznej	5 597 474	5 610 491	5 910 589
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza	1 945 676	1 972 108	1 973 439
Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	318 620	339 225	0
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej	75 000	70 000	72 000
Razem	46 204 634	47 317 027	48 601 780

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Schemat 2.2.1 System wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie miasta Suwałk

Bezrobotni klienci MOPS w 2012 r. stanowili 41,77 % wszystkich bezrobotnych w mieście oraz 48,81 % wszystkich rodzin objętych pomocą. W stosunku do roku 2011 zauważalny jest nieznaczny spadek ogólnej liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Ośrodek przeciwdziałając wykluczeniu przy współpracy z PUP od 2006 r. realizuje prace społecznie użyteczne jako uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale

bezrobotnych. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie własną pracą.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 2.2.2 Liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w latach 2010-2012

	Pomoc Społeczna (liczba rodzin)	Świadczenia Rodzinne (liczba dzieci)	Fundusz alimentacyjny (liczba uprawnionych)
2010	3 658	6 949	690
2011	3 476	5 794	1 250
2012	2 883	5 557	1 163

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 r. realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw:

- ✓ Należące do właściwości powiatu poprzez:
 - kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych – 14 skierowań;
 - pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (obsługa me rytoryczna zadania) – 20 dzieci;
 - pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Suwałk – 219 dzieci;
 - pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej – 96 wychowanków;
 - pomoc mieszkaniową poprzez zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym – 12 wychowanków;
 - rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON) – 2 713 osób.
- ✓ Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:
 - orzekanie o niepełnosprawności – 4 029 orzeczeń;
 - opieka i terapia w Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intellektualnie – 44 osoby.
- ✓ Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych realizowano:
 - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 41 osób;
 - zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami – 5 557 dzieci;
 - jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 670 świadczeń;
 - zasiłki pielęgnacyjne – 2 234 osoby;
 - świadczenia pielęgnacyjne – 509 osób;
 - ubezpieczenia emerytalno – rentowe osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 347 osób;
 - ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 281 osób;
 - świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 1 163 uprawnionych oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
 - ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych – 53 osoby.
- ✓ Z zakresu zadań własnych gminy:
 - zasiłki stałe – 506 osób;
 - zasiłki i pomoc w naturze – 4 520;
 - gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 5 612 osobom;
 - usługi opiekuńcze – 249 osób;
 - schronienie (noclegownia) – 37 osobom;
 - sprawienie pogrzebu – 3 osoby;
 - ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 449 osób;
 - kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej – 53 osoby;
 - przewóz osób niepełnosprawnych – 17 427 pasażerów.

- ✓ Inne działania Ośrodka:
 - prowadzenie Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej, z którego pomocy w formie schronienia, pomocy interwencyjnej, poradnictwa specjalistycznego, terapii i wsparcia grupowego, doradztwa i terapii rodzinnej skorzystało 198 rodzin;
 - realizacja projektu „Od bierności do aktywności”. Działaniami aktywnej integracji objęto 138 osób, w tym 122 bezrobotne, z tego 24 osoby niepełnosprawne oraz 16 wychowanków zastępczych form opieki. Udział w projekcie był oparty na realizacji kontraktu socjalnego/programu usamodzielniania. Uczestnicy projektu zostali poddani indywidualnej ocenie osobowości przez psychologa i ocenie społecznej przez pracowników socjalnych;
 - realizacja programu „Aktywny Samorząd”. Miasto przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach

środków PFRON. Adresatami były osoby niepełnosprawne. Dofinansowanie uzyskało 16 osób.

- prowadzenie grup korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 12 sprawców;
- realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne” – 176 osób;
- organizacja prac społecznie użytecznych – 31 osób

Działania innych placówek pomocy społecznej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza

– jest publiczną placówką typu interwencyjno-socjalizacyjnego. Trafiają tu dzieci zarówno przywożone przez policję bezpośrednio z interwencji, jak też kierowane wyrokami przez Sąd Rodzinny i Nieletnich. Są to dzieci pochodzące z rodzin niewydolnych wychowawczo, a często także patologicznych.

Celem działalności Placówki jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania, jak również wspieranie działania rodziców w sprawowaniu opieki.

Placówka w szczególności zapewnia dziecku:

- ✓ doraźną opiekę na czas trwania sytuacji kryzysowej,
- ✓ dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- ✓ opiekę i wychowanie do czasu powrotu rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- ✓ dostęp do pomocy psychologicznej – pedagogicznej odpowiedniej do zaburzeń i odchyleń rozwojowych lub specyficznych trudności w uczeniu się,
- ✓ zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację,
- ✓ opiekę całodobową i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby,
- ✓ kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- ✓ podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach opieki zastępczej,
- ✓ współpracę z rodziną dziecka.

Zgodnie ze standardami Placówka przeznaczona jest na 30 miejsc dla dzieci i młodzieży od 3 roku życia: posiada 20 miejsc socjalizowanych oraz 10 interwencyjnych.

W 2012 r. w Placówce przebywało ogółem 44 wychowanków, w ciągu roku do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej przyjęto 15 osób z różnych przyczyn, m.in. z powodu rozwiązania rodziny zastępczej, niewydolności wychowawczej rodziców, alkoholizmu rodziców, itp.; do domu rodzinnego wróciły 3 osoby, w rodzinnej formie opieki zastępczej umieszczonych zostało 7 dzieci, 4 wychowanków usamodzielnili się, w tym 1 podopieczny powrócił do domu rodzinnego, a 3 otrzymało zakwaterowanie w mieszkaniach chronionych.

Miesięczna odpłatność za jedno dziecko pochodzące z innych powiatów, a umieszczone w Placówce w Suwałkach w 2012 roku

wyniosła 7.651,76 zł podczas gdy w 2011 roku odpłatność taka wynosiła 6.121,37 zł. Całoroczny koszt funkcjonowania Placówki w 2012 r. zamknął się kwotą 1.973.439,00 zł, natomiast w 2011 r. wyniósł 1.956.413,90 zł.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” ma zasięg ponadlokalny i specjalizuje się w opiece nad osobami przewlekle somatycznie chorymi.

Zapewnia całodobową, profesjonalną opiekę oraz indywidualne i różnorodne formy rehabilitacji, terapii i wypoczynku. Program terapeutyczny – opiekuńczy uzgadniany jest z każdym mieszkańcem w zależności od jego potrzeb, możliwości i uzdolnień. DPS „Kalina” umożliwia mieszkańcom między innymi udział w zajęciach plastycznych, muzycznych, hafcie i szydełkowaniu.

Dom dysponuje 195 miejscami. W 2012 r. wszystkie miejsca były wykorzystane. W tym

okresie w DPS przebywały osoby z 34 gmin z północno-wschodniej Polski. Na 195 mieszkańców 90 pochodziło z Suwałk, 19 z Gminy Suwałki, 13 z Augustowa, 6 z Olecka oraz po 5 osób z gmin Bakalarzewo i Krasnopol, po 4 osoby z Gołdapi, Przerośli, Ełku oraz gmin Filipów i Kalinowo. Pozostali pensjonariusze to pojedyncze osoby z innych gmin ościennych.

Najliczniejszą grupę mieszkańców DPS „Kalina” – 79% stanowiły osoby, które przekroczyły 60 rok życia, a większość z nich wykazywała znaczne ograniczenie sprawności psychofizycznej, co wiązało się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na różnego rodzaju usługi.

W roku 2012 r. mieszkańcami opiekowała się 113 – osobowa załoga wspierana stażystami, praktykantami, wolontariuszami oraz pracą więźniów.

2.3. Oświata

Organizacja przedszkoli, szkół i placówek oświatowych

W roku szkolnym 2012/2013 miasto Suwałki prowadzi następujące publiczne jednostki oświatowe: 9 przedszkoli, 9 szkół podstawowych (3 samodzielne, 5 funkcjonujące w zespołach szkół oraz 1 specjalna), 8 gimnazjów (7 gimnazjów funkcjonuje w zespołach szkół, 1 specjalne), 1 samodzielne liceum ogólnokształcące, 10 zespołów szkół (w tym: 4 zespoły szkół podstawowych z gimnazjum, 2 zespoły szkół ponadgimnazjalnych z gimnazjum, 1 zespół szkół ponadgimnazjalnych z gimnazjum i szkoła podstawową, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych), 2 placówki oświatowe – Centrum Kształcenia Praktycznego i Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 1 ośrodek szkolno – wychowawczy (internat, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa, szkoła przysposabiająca do pracy), Bursę Szkolną, Młodzieżowy Dom Kultury (do dnia 31 października 2012 r.) i Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną.

W ewidencji placówek i szkół niepublicznych prowadzonej przez miasto Suwałki w roku szkolnym 2012/2013 figurują 23 – szkoły ponadgimnazjalne, 3 gimnazja, 4 szkoły podstawowe oraz 2 ponadgimnazjalne (bez uprawnień szkoły publicznej), 2 przedszkola, 6 punktów przedszkolnych oraz 16 placówek niepublicznych.

Tabela 2.3.1 Liczba oddziałów i uczniów w przedszkolach i poszczególnych typach szkół.

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	79	2126
Szkoły podstawowe	181	4193
Gimnazja	86	2283
Szkoły ponadgimnazjalne	137	3813
Specjalne ośrodki	28	188
Szkoły dla dorosłych	11	205
Razem	522	12 808

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2012 r.

W roku szkolnym 2012/2013, w naszym mieście, do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszcza 2 126 dzieci. Do szkół podstawowych uczęszcza 4 193. Liczba uczniów w gimnazjach wynosi 2 283. W szkołach ponadgimnazjalnych uczy się 3 813 uczniów, natomiast w szkołach dla dorosłych kształcą się 205 słuchaczy. Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcą się w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym. W bieżącym roku szkolnym placówka ta przyjęła ogółem 188 uczniów. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Suwałkach w roku szkolnym 2012/2013 obejmuje poradnictwem 23 977 dzieci i młodzieży z miasta i terenu powiatu. W Bursie Szkolnej w Suwałkach zakwaterowanych jest 90 wychowanków. Do 31 października 2012 r. rozwój uczniów wspierał Młodzieżowy Dom Kultury w Suwałkach – realizując różnorodne zajęcia pozalekcyjne. Od 1 listopada 2012 r. funkcjonuje Suwalski Ośrodek Kultury w Suwałkach, który zastąpił Młodzieżowy Dom Kultury w Suwałkach i re-

alizuje zadania ww. jednostki w zakresie edukacji kulturalnej.

W roku szkolnym 2012/2013 w ogólnodostępnych szkołach podstawowych funkcjonuje 15 oddziałów integracyjnych oraz 8 oddziałów integracyjnych w gimnazjach. Do 4 oddziałów integracyjnych funkcjonujących w przedszkolach uczęszcza 20 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Zajęciami w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka objętych zostało 94 dzieci (136,50 godziny tygodniowo).

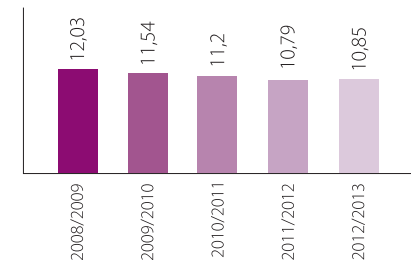
W latach 2008-2012 nastąpił spadek liczby uczniów w suwalskich szkołach o 14,05%, natomiast liczba etatów nauczycielskich spadła o 3,22%.

Tabela 2.3.2 Liczba uczniów i etatów nauczycieli w latach 2008-2012

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Etaty nauczycieli	1220,18	1224,39	1236,68	1240,51	1180,93
Uczniowie	14 683	14 124	13 845	13 381	12 808

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2012 r.

Wykres 2.3.1 Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Kadra pedagogiczna

Od 1 września 2012 r. w przedszkolach i we wszystkich typach szkół, placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Suwałki zatrudnionych jest ogółem 1 267 nauczycieli na 1 180,93 etatach.

Tabela 2.3.3 Struktura kadry pedagogicznej placówek oświatowych z podziałem na stopień awansu zawodowego oraz wymiar zatrudnienia

Stopień zawodowy	Liczba nauczycieli ogólnie	2012/2013	
		pełnozatrudnionych	niepełnozatrudnionych
		1 096	171
Bez stopnia awansu zawodowego	5		
Stażyści	26		1 267
Kontraktowi	198		
Mianowani	254		
Dyplomowani	784		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2012 r.

Egzaminy

Sprawdzian

W roku szkolnym 2012/2013 sprawdzian został przeprowadzony w ośmiu publicznych szkołach podstawowych w Suwałkach. Ogółem do sprawdzianu przystąpiło 653 uczniów. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Suwałkach w roku szkolnym 2012/2013 sprawdzian 6-klasistów nie odbył się, ponieważ nie funkcjonowała klasa VI szkoły podstawowej dla uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim.

Najwyższe wyniki na sprawdzianie osiągnęli uczniowie SP nr 11. Wysokie osiągnięcia

na sprawdzianie uzyskały również następujące szkoły: SP nr 10, SP nr 2, SP nr 9 (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej), natomiast SP nr 4 i SP nr 7 i SP nr 5 uzyskały wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

Egzamin gimnazjalny

W roku szkolnym 2012/2013 egzamin gimnazjalny odbył się w siedmiu publicznych gimnazjach w Suwałkach. Ogółem do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 810 uczniów.

W części humanistycznej – język polski egzaminu gimnazjalnego sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 1 i Gimnazjum nr 4, a najsłabiej uczniowie Gimnazjum nr 7 i Gimnazjum nr 2.

W części humanistycznej – historia i wiedza o społeczeństwie egzaminu gimnazjalnego sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 5 i Gimnazjum nr 1, a najsłabiej uczniowie Gimnazjum nr 7 i Gimnazjum nr 2.

W części matematyczno-przyrodniczej – matematyka egzaminu gimnazjalnego sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 6, a najsłabiej uczniowie Gimnazjum nr 7 i Gimnazjum nr 2.

W części matematyczno-przyrodniczej – przedmioty przyrodnicze egzaminu gimnazjalnego sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 6, a najsłabiej uczniowie Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 7.

Sprawdzane umiejętności języka angielskiego na poziomie podstawowym najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 5. Sprawdzane umiejętności

języka angielskiego na poziomie rozszerzonym najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 5.

Spośród suwalskich gimnazjów zdecydowanie wyróżniają się wyniki Gimnazjum nr 3 i 1 w części humanistycznej oraz Gimnazjum nr 3, 1 i 5 w części matematyczno-przyrodniczej.

Egzamin maturalny

W roku szkolnym 2011/2012 do egzaminu maturalnego przystąpiło w Mieście Suwałki 1 022 uczniów.

Analiza wyników egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2011/2012 wskazuje, że uzyskane wyniki w suwalskich szkołach są efektem dobrego poziomu nauczania. Większość uczniów wybrało poziom podstawowy egzaminu. Najlepiej „maturę” napisali uczniowie liceów ogólnokształcących, słabiej uczniowie liceów i techników uzupełniających.

Zdawalność egzaminu maturalnego w Suwałkach wyniosła 83,8%. Nastąpił więc wzrost zdawalności tego egzaminu w stosunku do roku szkolnego 2010/2011, kiedy to maturę zdało 83% maturzystów.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.) egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, zwany egzaminem zawodowym, jest przeprowadzany dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych, szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających i szkół policealnych.

Egzamin zawodowy jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu, określonych w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

W roku szkolnym 2011/2012 roku do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w szkołach prowadzonych przez miasto Suwałki przystąpiło ogółem 502 uczniów (technika – 393 osób, zasadnicze szkoły zawodowe, w tym specjalna – 84 osób, szkoła policealna – 25 osób). Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 329 osób (technika – 246 osób, zasadnicze szkoły zawodowe, w tym specjalna – 67 osób, szkoła policealna – 16 osób), co stanowi 65,53% wszystkich zdających.

Osiągnięcia uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Od dziesięciu lat organizowane jest spotkanie Prezydenta Miasta Suwałk z uczniami szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – laureatami wojewódzkich konkursów przedmiotowych oraz laureatami szczebla okręgowego i centralnego. Uczniowie są wyróżniani tytułem „Mądry Sowy”.

W roku szkolnym 2012/2013 czternastu uczniów suwalskich szkół podstawowych uzyskało tytuł laureata konkursów przedmiotowych:

- ✓ Zespół Szkół nr 8 Szkoła Podstawowa nr 2 w Suwałkach – sześcioro uczniów (konkurs historyczny, przyrodniczy, matematyczny, języka polskiego, języka angielskiego i języka niemieckiego);
- ✓ Szkoła Podstawowa nr 4 w Suwałkach – jeden uczeń (konkurs historyczny);

- ✓ Zespół Szkół nr 9 Szkoła Podstawowa nr 5 im. A. Wierusz – Kowalskiego w Suwałkach – dwoje uczniów (konkurs matematyczny);
- ✓ Szkoła Podstawowa nr 6 w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs przyrodniczy, języka polskiego i matematyczny);
- ✓ Zespół Szkół nr 7 Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach – troje uczniów (konkurs przyrodniczy i matematyczny);
- ✓ Szkoła Podstawowa nr 9 w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs języka polskiego, matematyczny i informatyczny);
- ✓ Zespół Szkół nr 10 Szkoła Podstawowa nr 10 w Suwałkach – dwoje uczniów (konkurs matematyczny);
- ✓ Zespół Szkół nr 3 Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – sześcioro uczniów (konkurs języka polskiego, języka angielskiego, historyczny i matematyczny);

Ponadto tytuł laureata konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 2012/2013 uzyskało dwudziestu czterech uczniów gimnazjów:

- ✓ Zespół Szkół nr 8 Gimnazjum nr 1 w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs matematyczny, języka angielskiego, geograficzny, języka niemieckiego, chemiczny i biologiczny);
- ✓ Zespół Szkół nr 2 Gimnazjum nr 3 w Suwałkach – pięcioro uczniów (konkurs języka polskiego, języka angielskiego, historyczny i chemiczny);
- ✓ Zespół Szkół nr 3 Gimnazjum nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. bryg. pil. W. Urbanowicza w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs języka angielskiego, języka niemieckiego, chemiczny i historyczny);

- ✓ Zespół Szkół nr 7 Gimnazjum nr 6 im. Jana Pawła II w Suwałkach – troje uczniów (konkurs fizyczny, języka angielskiego i języka niemieckiego);
- ✓ Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – troje uczniów (konkurs biologiczny i geograficzny).

Dwanaścioro uczniów szkół ponadgimnazjalnych uzyskało tytuł laureata olimpiad szczebla okręgowego i finalisty stopnia centralnego. Są to uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Suwałkach (olimpiada literatury i języka polskiego, geograficzna, lingwistyki matematycznej, wiedzy o Polsce i świecie współczesnym, języka niemieckiego, historyczna, artystyczna i „O Diamentowy Indeks AGH”). Troje uczniów szkół ponadgimnazjalnych uzyskało tytuł laureata olimpiad szczebla centralnego (uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Suwałkach – olimpiada informatyczna, „O Diamentowy Indeks AGH”, matematyczna; uczniowie Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach – olimpiada wiedzy i umiejętności budowlanych).

Finansowanie oświaty

W 2012 r. dochody „oświaty” osiągnęły poziom 101 607 431 zł, co stanowi 34,63% ogólnych dochodów budżetu miasta, w tym część oświatowa subwencji ogólnej wyniosła 90 364 166 zł. Wydatki „oświaty” wyniosły 122 565 000 zł i stanowiły 41,79% ogólnych wydatków budżetu miasta. Wydatki na funkcjonowanie przedszkoli zamknęły się kwotą 14 590 604 zł.

Tabela 2.3.5 Wydatki miasta na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2009-2012 (w tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi

Ogółem	Lata			
	2009	2010	2011	2012
	101 065	107 410	116 064	122 565

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta Suwałk w latach 2009-2012

W ramach wspierania działalności szkół w zakresie pomocy materialnej, samorząd suwalski w 2012 roku udzielił 2 760 uczniom pomocy materialnej na łączną kwotę 1 415 867,02 zł, w tym:

- ✓ 2 054 uczniów otrzymało stypendia socjalne oraz zasiłki szkolne na łączną kwotę 1 247 521,82 zł,
- ✓ 706 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych na łączną kwotę 168 345,20 zł.

Tabela 2.3.5 Stypendia oraz zasiłki przyznawane uczniom w 2012 roku

Typ stypendium	Liczba wypłaconych stypendiów		Kwota wydatkowana na stypendia (w złotych)	
	2011	2012	2011	2012
	Stypendia szkolne			
o charakterze socjalnym	1 879	2 038	1 077 596	1 408 132
Zasiłki szkolne	39	16	12 285	7 735

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.6 Projekty realizowane przez miasto Suwałki w 2012 roku

Placówka objęta projektem	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 4 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 5 w Suwałkach	Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania	992 352,00 zł	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych
Szkoła Podstawowa nr 6 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach	uczniów klas I-III szkół podstawowych		
Szkoła Podstawowa nr 9 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 10 w Suwałkach	– Miasto Suwałki		
Szkoła Podstawowa nr 11 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 1 w Suwałkach			
Gimnazjum nr 1 w Suwałkach			Dotatkowe zajęcia pozalekcyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
Gimnazjum nr 2 w Suwałkach			doradztwo zawodowe,
Gimnazjum nr 3 w Suwałkach	Otwarty umysł – drogą do sukcesu	496 968,06 zł	doradztwo psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia
Gimnazjum nr 5 w Suwałkach			socjoterapeutyczne
Gimnazjum nr 7 w Suwałkach			Warsztaty kształtujące
Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Jesteśmy razem” w partnerstwie z Miastem Suwałki	Razem w dorosłość	484 797,12 zł	kreatywność i przedsiębiorczość, zajęcia pozalekcyjne, praktyki w zakładach pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.7 Projekty realizowane przez jednostki oświatowe w 2012 roku

Placówka	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach		143 831,50 zł	
Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach	ARCHIMEDES	143 831,50 zł	Modernizacja treści i metod kształcenia
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach		143 831,50 zł	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	Wczesna pomoc dziecku niepełnosprawnemu – SOSWI	149 605,54 zł	Prowadzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych; zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych; doposażenie sal terapeutycznych w sprzęt i pomoce dydaktyczne
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	Szkoła marzeń	595 911,60 zł	Warsztaty umiejętności społecznych, warsztaty umiejętności komunikacyjnych; zajęcia pozalekcyjne
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	Edukacja w technikum – inwestycja w przyszłość ucznia	286 683,56 zł	Doradztwo zawodowe, koła zainteresowań, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia przygotowujące do matury, zajęcia przygotowujące do egzaminu zawodowego, certyfikowane kursy
Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach	Zostań zawodowcem	697 202,64 zł	Zajęcia doskonalące umiejętności w zawodzie: technik hotelarstwa, kelner, handlowiec, ekonomista; kursy: barmański, kelnerski, obsługi kasy fiskalnej; koła zainteresowań; staże i praktyki; zajęcia przygotowujące do matury; doradztwo zawodowe
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	Nauka w technikum – wysokie loty i pewna przyszłość	1 621 499,40 zł	Adaptacja i doposażenie pracowni do nauczania przedmiotów zawodowych; doradztwo zawodowe; koła zainteresowań; zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze; certyfikowane kursy nadające uprawnienia do obsługi maszyn i urządzeń; staże w przedsiębiorstwach
Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach	Młodzi zawodowcy – program rozwojowy Technikum nr 2 w Suwałkach	803 180,16 zł	Zajęcia pozalekcyjne wyrównujące braki edukacyjne i rozwijające zainteresowania; koła zainteresowań; zajęcia przygotowujące do matury oraz do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe; doradztwo zawodowe; kursy kwalifikacyjne; staże i praktyki zawodowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.8 Średni roczny koszt nauczania jednego ucznia w jednostkach oświatowych (bez wydatków majątkowych), dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, w latach 2010 - 2012

Typ placówki	2010 (w zł)	2011 (w zł)	2012 (w zł)
Przedszkola	5 813	6 810	8 034
Szkoły podstawowe + świetlice + stołówki	5 874	6 642	7 188
Gimnazja + stołówki	6 026	7 001	7 534
Szkoły podstawowe specjalne	26 132	28 726	31 496
Gimnazja specjalne	21 838	24 767	31 101
Licea ogólnokształcące	5 352	5 670	6 288
Szkoły zawodowe wraz z centrami kształcenia ustawicznego i praktycznego	5 742	6 248	6 971
Szkoły zawodowe specjalne	18 374	22 606	26 738

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Szkolnictwo wyższe

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

Powstała 15 lipca 2005 r. na mocy decyzji Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r.

3 października 2005 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Suwałkach oficjalnie rozpoczęło naukę ok. 500 studentów z czego blisko połowa w systemie studiów dziennych na kierunkach: finanse i bankowość oraz rolnictwo. Wraz z upływem lat następował systematyczny rozwój uczelni, która kształci obecnie 1 950 studentów na 13 kierunkach m. in. architektura i urbanistyka, budownictwo, kosmetologia, ekonomia, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, rolnictwo, zarządzanie i inżynieria, transport.

Zaplecze dydaktyczne stanowi budynek po byłym Urzędzie Wojewódzkim w Suwałkach, mieszczący się przy ul. Noniewicza 10, przekazany na potrzeby szkoły przez władze miasta Suwałki. Ponadto miasto Suwałki przekazało na potrzeby PWSZ teren i budynek przy ulicy Ogrodowej z przeznaczeniem na Campus, a także w 2011 roku szkoła otrzymała budynek Bursy Szkolnej przy ul. Szkolnej 2.

Bursa została gruntownie wyremontowana i obecnie znajduje się w niej Dom Studenta, który dysponuje 182 miejscami noclegowymi dla wykładowców, studentów, a także uczniów. Studenci PWSZ korzystają również z bazy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

Wyższa Szkoła Suwalsko – Mazurska im. Papieża Jana Pawła II w Suwałkach

Powstała z inicjatywy "Stowarzyszenia Integracja Europy". Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej została wpisana do Rejestru Uczelni Wyższych Niepaństwowych MEN pod nr 136 w 1997 r. Kadre Wyższej Szkoły Suwalsko-Mazurskiej stanowi 80 profesorów, adiunktów i asystentów z renomowanych ośrodków akademickich, takich jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, UMCS w Lublinie i innych. Siedziba uczelni znajduje się przy ul. M. C. Skłodowskiej 5. W budynku przy ul. E Plater 2A mieści się pracownia komputerowa, biblioteka akademicka z bogatym księgozbiorem, czytelnia z sześćdziesięcioma stanowiskami i dostępem do Internetu.

2.4 Kultura i turystyka

Miasto Suwałki jest wiodącym ośrodkiem kultury w województwie podlaskim i północno-wschodniej Polsce. Na terenie miasta funkcjonują placówki kultury: Suwalski Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej, Muzeum Okręgowe oraz stowarzyszenia realizujące działania kulturalne, uzupełniając pakiet ofert i usług kulturalno – artystycznych skierowany do mieszkańców i turystów. Rok 2012 był Rokiem Marii Konopnickiej (170. rocznica urodzin). Wiodącym elementem obchodów rocznicowych było uroczyste odsłonięcie instalacji plenerowej pn. „Ławeczka Marii Konopnickiej” przy domu, w którym urodziła się pisarka (obecnie Muzeum im. M. Konopnickiej), ul. Kościuszki 31.

Z okazji jubileuszu urodzin M. Konopnickiej były ponadto realizowane imprezy w formie wystaw, konkursów, spektakli, koncertów muzycznych itp. przez miejskie instytucje kultury, szkoły i placówki oświatowe, stowarzyszenia kultury i in. jednostki organizacyjne.

Działalność samorządowych jednostek kultury

Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki od 01.11.2012 r. Suwalski Ośrodek Kultury w Suwałkach

Suwalski Ośrodek Kultury rozpoczął formalnie działalność z dniem 1 listopada 2012 r. jako nowa miejska placówka kultury, która powstała z połączenia miejskich jednostek organizacyjnych: Młodzieżowego Domu Kultury (jednostka oświaty) i Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki (jednostka kultury). W maju 2013 r. SOK rozpoczął działalność w nowej siedzibie – przy ul. Jana Pawła II 5. Placówka realizuje zadania Miasta Suwałki w zakresie upowszechniania kultury. Organizuje imprezy kulturalne, prowadzi warsztaty i konsultacje w dziedzinie: muzyki, tańca, plastyki i foto-

grafii, teatru, kultury tradycyjnej. Organizuje wystawy, wernisaże, konkursy, przeglądy, festiwale oraz większość cyklicznych wydarzeń artystycznych w mieście, takich jak np. Suwałki Blues Festival, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”, „Muszelki Wigier”, „Suwalski Jarmark Folkloru”, „Jarmark Kamedulski” i wiele innych. W placówce działalność prowadzą m. in.: Suwalska Orkiestra Kameralna „Camerata dell'Arte”, Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, Suwalska Formacja Szantowa „Zmiana Wachty”, zespół „Lustro”, grupa wokalna „Świetlik”. W 2012 roku odbyło się w sumie ponad 100 imprez, w których uczestniczyło ponad 65 tys. odbiorców.

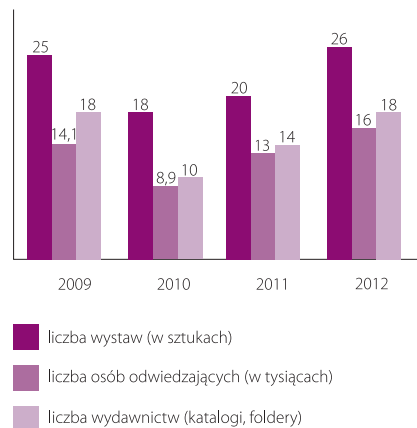

Tabela 2.4.1 Liczba uczestników (artystów) wybranych festiwali, konkursów, przeglądów organizowanych przez ROKiS/ SOK

Impreza	Liczba uczestników		
	2010	2011	2012 (uczestników i odbiorców)
Konfrontacje Artystyczne „Marzeńtańce”	300	500	1 000
Kaziuk Suwalski	130	300	1 000
Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”	250	250	3 250
Suwałki Blues Festival	160	180	15 000
Lato na Chłodnej	50	50	1 000
Suwalski Maraton Szantowy	20	30	600
Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza”	25	30	-
Przegląd Talentów Wokalnych „Światlik”	15	30	60
Ogólnopolski Konkurs Recytatorski	20	25	80
Dni Suwałk / Jarmark Kamedulski	8	18	7 000
Plener Malarski „U Źródła”	21	13	12
Plener Fotograficzny „Fotoinspiracje”	10	6	-
Razem:	1 009	1 432	29 002

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.4.2 Wystawiennictwo w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki/ Suwalskim Ośrodku Kultury w Suwałkach 2009-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków w Suwałkach

Wystawy organizowane w 2012 roku przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki/ Suwalski Ośrodek Kultury w Suwałkach odwiedziło ogółem ponad 16 000 osób. Wystawy prezentowane były w Galerii Sztuki Współczesnej „Chłodna 20”, Galerii Fotografii „PACamera”, Galerii „Na Marmurach”, Sali Kameralnej, Galerii Jednego Obrazu oraz w plenerze i innych ośrodkach. Były to między innymi:

- ✓ Wystawa z XII Pleneru Malarskiego „U Źródła” – Lipniak 2012,
- ✓ Wystawa malarstwa „Delfiana 2012”,
- ✓ Wystawa rzeźby i kolażu O. Wielogórskiej,
- ✓ Wystawa fotografii „Obiektywność” J. K. Freudenreicha,
- ✓ Wystawa fotografii „Ballady kolejowe” W. Jacykowa,
- ✓ Wystawa fotografii „Weather Report” A. Maciejewskiego.

Tabela 2.4.3 Liczba uczestników zajęć edukacyjnych ROKiS / SOK

Rodzaj zajęć	Liczba uczestników		
	2010	2011	2012 Warsztaty i konsultacje
Edukacja regionalna	375	249	91
Edukacja teatralna	300	283	169
Edukacja muzyczna	97	127	993
Edukacja plastyczna i foto-graficzna	55	73	420
Edukacja taneczna	57	97	337
Razem:	884	829	2 010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Suwalska Orkiestra Kameralna „Camerata dell'Arte”

Od października 2007 roku działa przy Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki/ Suwalskim Ośrodku Kultury Suwalska Orkiestra Kameralna „Camerata dell'Arte” pod kierownictwem Kazimierza Dąbrowskiego. W 2012 roku wykonała 23 koncerty (których wysłuchało ok. 5 800 osób), w tym letnie koncerty z cyklu „Przy Fontannie”, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Orkiestra brała również udział w 2 porankach muzycznych i 5 audycjach muzycznych.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach

Do głównych zadań jednostki należy gromadzenie i prezentacja materialnych dóbr kultury. Ponadto jednostka prowadzi prace badawcze i naukowe w zakresie: archeologii, etnografii, historii, sztuki; a także działalność wystawienniczą. W ramach jednostki działają: Muzeum im. Marii Konopnickiej oraz Centrum Sztuki Współczesnej. Ponadto jednostka organizuje imprezy cykliczne, a wśród nich: „Noc Muzeów”, Festyn Jaćwieski „Szwajcaria”, „Piknik Kawalerski – Dni Kawalerskie w Suwałkach”. Prowadzi również działalność oświatowo-naukową, organizuje lekcje muzealne oraz realizuje wykłady o charakterze naukowym i popularnonaukowym. Zajmuje się także działalnością wydawniczo – publikacyjną. W 2012 r. zakończył się remont siedziby Muzeum Okręgowego w Suwałkach przy ul. T. Kościuszki 81.

Wystawiennictwo:

1. Wystawy stałe:

- ✓ w Muzeum Okręgowym (siedziba główna): otwarcie pierwszej wystawy stałej „Alfred Wierusz – Kowalski” zaplanowane jest na kwiecień 2013 r. Również planuje się otwarcie wystaw: historycznej, archeologicznej, etnograficznej.
- ✓ w Muzeum im. Marii Konopnickiej
 - „Galeria malarstwa monachijskiego” (prezentacja 22 obrazów malarzy polskich z przełomu XIX i XX w.),
 - „Alfred Wierusz-Kowalski” (obrazy, akwarele, rysunki, elementy wyposażenia pracowni, dokumenty, fotografie),
 - „Maria Konopnicka 1842-1910. Za zamkniętymi drzwiami czasu”.
- ✓ w Centrum Sztuki Współczesnej
 - wystawa autorska twórczości i zbiorów własnych Andrzeja Strumiłły (cykle: „Indie”, „Medytacje”, „Synagoga Sejneńska 1988”, „Autoportret”)

2. Wystawy czasowe:

- ✓ w Muzeum Okręgowym – zaprezentowano 4 wystawy:
 - „Odkrywanie. Sztuka polska i europejska w zbiorach Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II,
 - prezentacja portretu żony A. Wierusza-Kowalskiego oraz najciekawszych nabytków,
 - „I po ponad stuleciu błyszczą w ciemności” (przygotowana przez Muzeum Krajoznawcze w Alytusie),
 - ekspozycja „We włościach księcia Sjurpy. 30 lat badań archeologicznych w Szurpiłach”;
- ✓ w Muzeum im. Marii Konopnickiej – zaprezentowano 5 wystaw:
 - „Miłosz – Powrót”;

- fotograficzna „Pewnego razu na Wschodzie”;
- „Suwalczanki. Historie opowiedziane szeptem zachwyty ...”;
- „Pimpus Sadelko na 102! Maria Konopnicka in memoria!”,
- „We włościach księcia Sjurpy. 30 lat badań archeologicznych w Szurpiłach”;
- ✓ w Centrum Sztuki Współczesnej – zaprezentowano 8 wystaw:
 - malarstwo Andrzeja Jana Piwarskiego „Ślady czasu”;
 - instalacja i fotografia Michała Zielińskiego „Moje miejsce już tam”;
 - fotograficzna (zbiorowa) „Przystanek dla bocianów”;
 - malarstwo Ellen Banks „Musical manifestations”;
 - fotograficzna – Huberta Stojanowskiego „Zimale”;
 - malarska – Joanny Rusinek i Filipa Kalkowskiego „Wolny związek zawodowy”;
 - fotograficzna (zbiorowa) pt. „36 i pół przestrzeni”;
 - fotograficzna – Grzegorza Jarmocewicza „Irae ex praeteris”;
 - „Obląkani” – malarstwo i rzeźba Wiesława Szumińskiego.

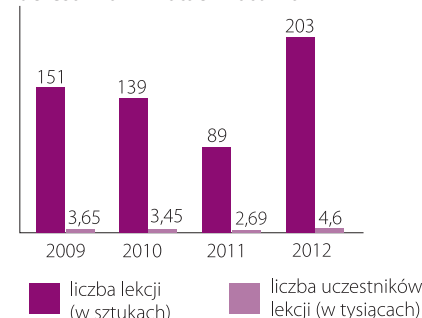
W 2012 roku zaprezentowano też wystawy eksponatów ze zbiorów Muzeum Okręgowego w: Muzeum Wigierskiego Parku Narodowego, w 2 placówkach muzealnych w Olicie (Alytus) na Litwie, wypożyczono eksponaty na wystawy organizowane w innych placówkach muzealnych (Pranie, Ogródek, Pisz, Węgorzewo, Warszawa, Białystok, Kraków i in.).

W ciągu 2012 r. frekwencja w placówkach muzealnych wyniosła 16 243 osoby, w tym Muzeum Okręgowe odwiedziło 4 445 osób, Muzeum im. Marii Konopnickiej – 8 223 osoby, a Centrum Sztuki Współczesnej – 3 575 osób.

Działalność oświatowa, naukowa i wydawnicza:

- ✓ w placówkach muzealnych w 2012 roku przeprowadzono 203 lekcje muzealne, w których uczestniczyło łącznie 4 597 osób,
- ✓ zrealizowano 9 wykładów o charakterze naukowym i popularnonaukowym z poszczególnych dziedzin działalności Muzeum.

Wykres 2.4.2 Liczba lekcji muzealnych i ich uczestników w latach 2009-2012

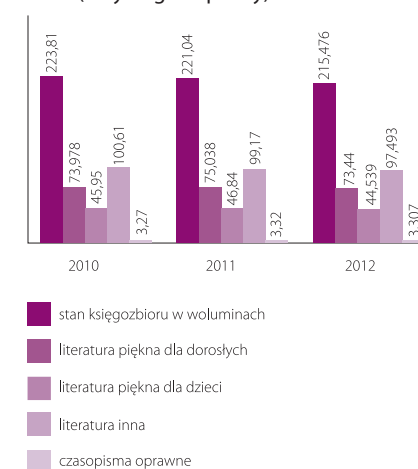

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Jednostka prowadzi działalność publicystyczną, bibliograficzną, posiada księgozbiory o szerokim dorobku kulturalnym i gospodarczym regionu. Gromadzi materiały popularnonaukowe, udostępnia księgozbiory, organizuje lekcje biblioteczne. Prowadzi działalność oświatową, a w tym: organizuje spotkania autorskie połączone z promocją wydawnictw, tematycznie związanych z Suwałkami i regionem, posiada stałą wystawę geologiczną „Ziemia zapisana w skałach” oraz organizuje liczne wystawy czasowe (fotograficzne, numizmatyczne – filatelistyczne, podręczników i zbiorów o charakterze bibliofilskim). Ponadto w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” organizuje imprezę cykliczną pn. „Suwalczanie czytają dzieciom” oraz kolejne edycje konkursu „Suwalskie limeryki latem”.

Wykres 2.4.3 Księgozbiór Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w latach 2010-2012 (w tys. egzemplarzy)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W 2012 r. zarejestrowano ogółem 11 650 czytelników, z tego w Bibliotece (siedziba główna) – 5 533 osoby, w filiach – 3 542 osoby, w Oddziale dla Dzieci – 2 555 osób.

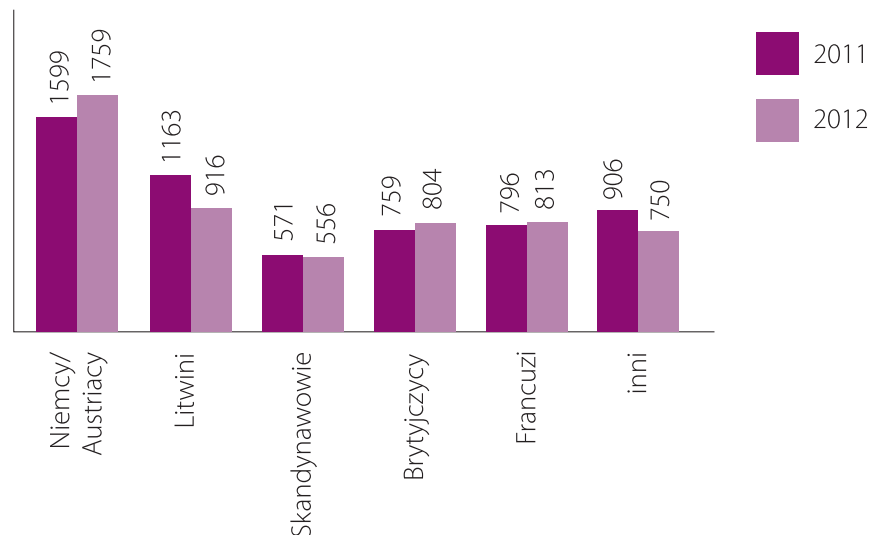

Wykres 2.4.4 Struktura czytelników według wieku w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.4.5 Liczba osób korzystających ze stanowisk komputerowych Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach w latach 2009-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W 2012 roku ze stanowisk internetowych dostępnych w bibliotece skorzystało 6 595 osób. W 2012 roku były kontynuowane również działania w zakresie komputeryzacji placówek bibliotecznych – użytkowano 60 komputerów, w tym 23 – dostępne dla czytelników, z tego jeden terminal katalogowy znajdujący się w wypożyczalni dla dorosłych. Zbiory biblioteczne są systematycznie opracowywane elektronicznie i obecnie 84,5% księgozbioru znajduje się w katalogu elektronicznym.

Ponadto w ramach działalności oświatowej biblioteka zrealizowała:

- ✓ 9 spotkań autorskich, w tym z twórcami mieszkającymi w Suwałkach i regionie; były to spotkania (połączone z promocją książek) m. in. z: Marcinem Pawłem Panikiem (2 spotkania), Małgorzatą Januszkonopelko i Eugeniuszem Januszem, Katarzyną Fiodor, Józefem Misiejukiem, Grażyną Mikłaszewicz, Dariuszem Dolańskim, Tadeuszem Izbeckim, Janem Bacewiczem;
- ✓ obok stałej ekspozycji geologicznej pt. „Historia Ziemi zapisana w skałach” ze zbiorów Marii Szeremety zorganizowano 21 wystaw: fotograficznych, malarstwa, książek i dokumentów prezentowanych w sali oświatowej im. Jadwigi Towarnickiej, na holu oraz na klatce schodowej;
- ✓ inne imprezy: w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” zorganizowano akcję pn. „Suwałczanie czytają dzieciom” tematycznie nawiązującego do obchodów Roku Janusza Korczaka (XI edycja), VI edycję konkursu „Suwałskie limeryki latem” – o tematyce olimpijskiej i Euro 2012, w ramach akcji narodowej „Czytanie Pana Tadeusza” spotkanie prezentujące poemat A. Mickiewi-

cza, cykl koncertów „Granie za czytanie”, akcję promującą czytelnictwo pt. „Odjazdowy bibliotekarz w Suwałkach”, Dyskusyjny Klub Książki „Czwartkowe obgadywania” i inne przedsięwzięcia czytelnicze.

Działania w zakresie realizacji zadań i przedsięwzięć kulturalnych prowadziły również:

- ✓ Młodzieżowy Dom Kultury (miejska jednostka oświatowa – do 31.10.2012 r.),
- ✓ Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia (państwowa placówka kształcenia artystycznego), obecnie realizuje zadania w obiekcie po kapitalnym remoncie, z nową salą na 350 miejsc,
- ✓ stowarzyszenia kulturalne oraz inne jednostki realizujące zadania na terenie miasta.

Samorząd suwalski współpracował również z następującymi związkami kombatanckimi w mieście: Suwalską Radą Kombatanatów i Osób Represjonowanych, zrzeszającą następujące organizacje: Suwalski Obwód Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Inspektorat, Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy – Górników, Związek Inwalidów Wojennych i Związek Sybiraków, a także z kołem miejskim Związku Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Związkiem Byłych Żołnierzy Zawodowych w ramach realizacji „Planu obchodów świąt państwowych, wojskowych i rocznic historycznych w Suwałkach w 2012 roku”.

Finansowanie kultury

Bardzo ważnymi narzędziami wspierającymi lokalne środowisko twórcze są przyznawane przez Prezydenta Miasta Suwałk ze środków budżetu miejskiego stypendia ze środków budżetu miejskiego stypendia w dziedzinie kultury oraz doroczne nagrody

Miasta Suwałk w dziedzinie kultury, nagrody jubileuszowe oraz „Mecenat Kultury Suwałk”.

Stypendyści Miasta Suwałk w dziedzinie kultury w 2012 roku:

- Olga Wielogórska,
- Małgorzata Myślicka i Michał Witkowski.

W 2012 roku współpracowano przy realizacji projektów w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Wiodące wydarzenia i inicjatywy kulturalne

„Włócznia Jaćwingów”

Bal charytatywny, w ramach którego corocznie wręczane są statuetki za najlepsze osiągnięcia w następujących kategoriach: działanie gospodarcze, działanie oświatowe, działanie prospołeczne, działanie kulturalne, działanie sportowe oraz wydarzenie specjalne, któremu towarzyszy coroczna akcja charytatywna na rzecz osób potrzebujących. Dochód z aukcji charytatywnej przeprowadzonej podczas balu w ramach Włóczni Jaćwingów za 2012 rok był przeznaczony na wsparcie działającej od 20 lat świetlicy środowiskowej prowadzonej przez Stowarzyszenie „Przystań”.

„Suwałki Blues Festival”

W dniach 12 – 14.07.2012 r. odbyła się jubileuszowa – V edycja festiwalu. Podobnie jak w latach ubiegłych główne koncerty festiwalowe odbywały się na dwóch małych i dwóch dużych scenach plenerowych w centrum miasta. Festiwalowi towarzyszyły koncerty klubowe, warsztaty i spotkania. Ogółem wystąpiło blisko 40 wykonawców - gwiazd światowego formatu z USA, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Fran-

cji, Niemiec, Holandii, Rosji, Danii, Litwy i Polski. Byli to między innymi: Glenn Hughes(UK), The Yardbirds(UK), Buddy Whittington (USA), Dżem (PL), Dwayne Dopsie & Zydeco Hellraiser (USA) Nocna Zmiana Bluesa (PL) i inni. Wysoki poziom suwalskiego festiwalu został doceniony przez czytelników kwartalnika „Twój Blues”, którzy przyznali imprezie I nagrodę w kategorii „Wydarzenie roku 2012”.

Jarmark Kamedulski – Dni Suwałk

Po raz pierwszy święto miasta było obchodzone pod szyldem Jarmarku Kamedulskiego. Impreza, która odbyła się w dniach 11 -12 sierpnia 2012 r. nawiązywała do historii powstania miasta, kiedy to blisko 300 lat temu ojcowie kameduli z pobliskich Wigier dając Suwałkom prawa do organizacji jarmarków nadali jednocześnie prawa miejskie. W ramach przedsięwzięcia odbyło się wiele atrakcji, w tym barwny korowód ulicami Suwałk prowadzony przez braci kamedulów i Misia Uśmiecha, gry i zabawy w Parku Konstytucji 3 Maja, koncerty zespołów

z miast partnerskich, występy międzynarodowych gwiazd muzyki popularnej, stragany z rękodziełem i wyrobami kuchni tradycyjnej. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z programu „Europa dla Obywateli” na suwalski jarmark przyjechała ponad stuosobowa delegacja z Miast Partnerskich.

Turystyka

W 2012 roku miasto Suwałki współpracowało przy realizacji projektów w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży z organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Na realizację zadań w 2012 roku w ramach otwartego konkursu ofert przekazano łącznie kwotę 39 tys. zł. Realizatorami zadań były następujące organizacje pozarządowe: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział w Suwałkach; Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Okręgowy w Suwałkach; Związek Harcerstwa Polskiego, Komenda Hufca im. Tadeusza Lutostańskiego w Suwałkach; Polski Związek Niewidomych, Okręg Podlaski w Białymstoku; Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski w Białymstoku; Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku” w Suwałkach; Klub Sportowy „Jaćwing” w Suwałkach; Fundacja „Dziedzictwo Suwalszczyzny” w Starym Folwarku oraz Suwalskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Suwałkach. Wśród zrealizowanych zadań znalazły się:

- ✓ „Organizowanie i udzielanie pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarach wodnych”,
- ✓ wycieczki: dla osób niewidomych na Litwę, dla emerytów do Giżycka, krajoznawcze „Śladami historii, kultury i dziedzictwa narodowego”, pieszy rajd

szlakiem turystycznym Rowelee-Wiżajny-Laskowskie-Wiżajny, „Aktywny turysta – wędrówki 2012”, wydarzenia towarzyszące: Suwalskie Spotkania Turystyczne „III Szkoła Żeglownia” i „XIV Lato na rowerze z PTTK” oraz „Smaczny Ford Film Fest”. Ponadto wspierano działania związane z upowszechnianiem uczestnictwa w kulturze z uwzględnieniem edukacji kulturalno-turystycznej dzieci i młodzieży z wadą słuchu oraz ich rodzin.

W przygotowaniu oferty turystycznej na sezon letni 2012 miasto Suwałki współpracowało z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej, Suwalską Organizacją Turystyczną oraz Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną. Ponadto miasto Suwałki

we współpracy z branżą turystyczną uczestniczyło w następujących targach:

- ✓ Targi Turystyczne „Na styku kultur” w Łodzi, 24-26 lutego 2012 roku,
- ✓ Międzynarodowe Targi Turystyki, Sportu i Rekreacji VIVATTUR w Wilnie, 2-4 marca 2012 roku,
- ✓ Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku, 16-18 marca 2012 roku,
- ✓ Targi Turystyczne GLOB w Katowicach, 30 marca do 1 kwietnia 2012 roku,
- ✓ Targi Turystyki i Wypoczynku „Lato” w Warszawie, 20-22 kwietnia 2012 roku.

W 2012 roku Miasto Suwałki przekazało również materiały promocyjne na następujące imprezy targowe:

- ✓ Międzynarodowe Targi Turystyki ITM w Warszawie, 27-29 stycznia 2012 roku,
- ✓ „Święto Wisły” w Warszawie, 19-20 maja 2012 roku.

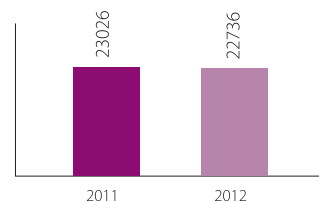
Tabela 2.4.7 Baza noclegowa w Suwałkach w 2012r.

Nazwa obiektu	Dane adresowe
Obiekty skategoryzowane świadczące usługi noclegowe	
Hotel „Akwilon”	ul. Kościuszki 4
Hotel „Logos”	ul. Kościuszki 120
Hotel „Szyszko”	ul. Innowacyjna 3
Hotel „Velvet”	ul. Kościuszki 128
Obiekty nieskategoryzowane świadczące usługi noclegowe	
Dom Noclegowy „Wigry”	ul. Zarzecze 26
Zajazd „Private”	ul. Polna 9
Zajazd „Cowboy”	ul. Wojska Polskiego 77
PKS	ul. Wojska Polskiego 100
„Pokoje Gościnne”	ul. Cicha 2
Obiekt hotelarski „Hańcza”	ul. Wojska Polskiego 2
Pola campingowe	
Eurocamping	ul. Zarzecze 26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

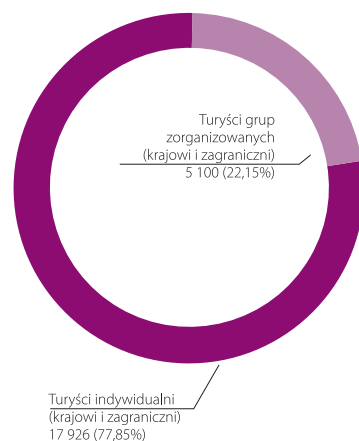
Odwiedzającymi byli uczestnicy grup zorganizowanych z kraju i z zagranicy w liczbie 5 100 osób oraz krajowi i zagraniczni turyści indywidualni – 17 926 osób. Turyści podróżujący indywidualnie stanowili 77,85% wszystkich odwiedzających, a uczestnicy zorganizowanych grup 22,15% tej liczby. Porównując dane z 2011 roku, stwierdza się, że turyści indywidualni stanowią coraz większą grupę odwiedzających. Przewyższa ona nawet ilość osób podróżujących w grupach wycieczkowych.

Wykres 2.4.6 Liczba turystów odwiedzających Suwałki w latach 2011-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 2.4.7 Struktura ruchu turystycznego wg stopnia zorganizowania w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W 2012 roku nie były prowadzone statystyki odwiedzających ze względu na kategorię. Z obserwacji pracowników CMIKT wynika, że największą grupą turystów były rodziny z dziećmi oraz osoby starsze. Dostrzeżono również znaczny wzrost liczby rowerzystów odwiedzających Suwałki, często jako przystanek w drodze do krajów wschodniej lub zachodniej Europy.

Wśród 22 736 osób zarejestrowanych w Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej w letnim sezonie turystycznym 2012 można wyróżnić dwie grupy turystów. Byli to: turyści krajowi w liczbie 16 941 (75% turystów) oraz turyści zagraniczni – 5 795 osoby (25% turystów).

Wśród turystów zagranicznych największą grupą, która odwiedziła CMIKT byli turyści z Niemiec i Austrii – 1 599 osób (27% turystów spoza Polski), Litwini, co potwierdza liczba

odwiedzających z Litwy – 1 163 osób (21%). Motywów przyjazdu Litwinów do Suwałk można dopatrywać się w korzystnych dla nich cenach niektórych towarów, ale też w tym, że Suwalszczyzna zyskuje na atrakcyjności w ich oczach. Wspólne działania, w tym projekty dofinansowane ze środków UE mogą być szansą na dalszy rozwój turystyki po obu stronach granicy. Znacznymi grupami wśród turystów zagranicznych byli ponadto: Francuzi – 796 osób (13,5%), Brytyjczycy – 759 osób (13,56%) oraz Skandynawowie – 571 osób (10%).

Innymi turystami z zagranicy byli: Czesi (199 osób), Belgowie (150 osób), Rosjanie (55 osób), Hiszpanie (24 osoby), Łotysze (47 osób), Estońscy (116 osób), Australijczycy (30 osób), Włosi (58 osób),

Słoweńcy (34 osoby), Holendrzy (24 osoby), Amerykanie (22 osób), Izraelczycy (92 osoby). Mniejszymi grupami, jakie odwiedziły Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej byli turyści z Węgier, Japonii i Białorusi, w sumie: 906 osób, tj. 15 % wszystkich gości zagranicznych.

Wykres 2.4.8 Turyści zagraniczni w latach 2011-2012 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Analizując ruch turystyczny w sezonie letnim 2012, należy stwierdzić, że szczyt sezonu przypadł w lipcu – 9 396 (41%) osób. Niewiele mniej osób zarejestrowano jednak także w sierpniu – 8 429 (37,40%) osób. Trzeci pod względem liczby turystów był czerwiec z 3 314 odwiedzającymi (14,60%) osób. Okresem o najmniejszym natężeniu ruchu turystycznego był wrzesień – 1 789 (7,3%) osób.

Tabela 2.4.2 Najważniejsze wydarzenia turystyczne 2012 roku

Data	Wydarzenie
8, 15, 22 i 29 stycznia	IV Zimowa Przygoda z PTTK
5, 12, 19 i 26 lutego	43. Ogólnopolski Rajd Narciarski „Wędrówki Północy”
21-28 stycznia	22. Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym
6-9 czerwca	XIV Lato na Rowerze z PTTK
7, 14, 21 i 28 lipca	Suwańskie Spotkania Turystyczne – III Szkoła Żeglownia
7-8, 14-15, 21-22, 28-29 lipca	Regaty Żeglarskie o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk
4-5, 11-12, 18-19, 25-26 sierpnia	XX Regaty Żeglarskie o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego
lipiec	Integracyjna Akademia Turystyki i Krajoznawstwa – cykl warsztatów krajoznawczo-turystycznych
15 sierpnia	„Aktywny turysta” – Wędrówki 2012
15, 22, 29 marca	
5, 26 kwietnia	
10, 17, 24 maja	
6, 13 lipca	

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach na podstawie Miejskiego Kalendarza Wydarzeń Kulturalnych Turystycznych Suwałki 2012.

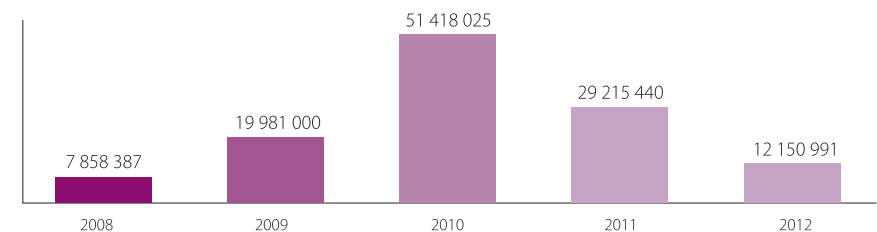
2.5 Sport

Bieżące wydatki miasta Suwałk na kulturę fizyczną w 2012 roku wyniosły 12 150 991 zł, z tego 5 465 535 zł przeznaczono na działalność OSiR w Suwałkach, a 4 961 114 zł na obiekty sportowe.

W ramach wyżej wymienionych środków uruchomiony został nowy obiekt – Eu-

rocamping. W Domu Noclegowym „Wigry” przygotowano punkt informacji turystycznej. Otwarcie obiektu zainaugurowano zlotem caravaningowym, który zorganizowano w dniach 7-10 czerwca 2012 r. Eurocamping został zarejestrowany w Polskiej Federacji Campingu i Caravaningu.

Wykres 2.5.1 Wydatki Miasta na kulturę fizyczną w latach 2008-2012 w zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela. 2.5.1 Wydatki miasta na kulturę fizyczną w latach 2008-2012 w zł

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
		w zł	w zł	w zł	w zł	w zł
1	Budżet Miasta – wydatki ogółem	220 509 096	264 856 221	330 496 309	289 720 354	293 310 491
2	Nakłady na kulturę fizyczną i sport ogółem	7 858 387	19 981 000	51 418 025	29 215 440	12 150 991
a	Nakłady na OSiR	5 393 039	4 751 374	11 887 087	4 836 241	5 465 535
	W tym nakłady wyłącznie na inwestycje	1 363 822	203 922	7 204 612	130 780	0
b	Nakłady na obiekty sportowe	1 176 416	13 784 557	37 979 159	22 395 072	4 961 114
c	W tym nakłady wyłącznie na inwestycje	1 176 416	13 738 266	37 658 819	17 712 266	41 009
d	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (nagrody i stypendia)	517 519	451 415	371 304	178 520	166 100
	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (pozostałe)	771 413	993 654	1 180 474	1 805 607	1 558 241
	w tym dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego				519 924	171 500
	w tym dotacje dla stowarzyszeń	597 090	910 000	1 046 210	800 198	1 238 231
3	w tym zakupy inwestycyjne	0	0	0	0	0
	Procentowy udział nakładów na kulturę fizyczną i sport w strukturze wydatków budżetowych (2:1)	3,56%	7,54%	15,56%	10,08%	4,14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W ostatnim pięcioleciu Suwałki utrzymują się w krajowej czołówce samorządów pod względem wyników sportowych uzyskiwanych przez dzieci i młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego prowadzonej przez Ministra Sportu i Turystyki. W 2012 r. suwalscy sportowcy zdobyli 532,5 punktu w Systemie Sportu Młodzieżowego. Dla porównania

w 2011 r. Miasto zdobyło 468,75 punktów. Najwięcej punktów w 2012 r. zdobyły: Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza” w Suwałkach, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Suwałkach, Klub Szachowy „Javena Hańcza” oraz Suwalski Klub Badmintonu.

Tabela. 2.5.2 Wyniki uzyskane przez młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego w 2012 roku

Lp.	Suwalskie kluby	Punkty w Systemie Sportu Młodzieżowego
1.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza” w Suwałkach	99,5
2.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Suwałkach	98,0
3.	Klub Szachowy „Javena Hańcza” Suwałki	94,0
4.	Suwalski Klub Badmintonu	75,0
5.	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach	56,0
6.	Uczniowski Klub Żeglarski „Grot” OSiR Suwałki	39,0
7.	Ludowy Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Suwałkach	25,0
8.	Uczniowski Międzyszkolny Klub Szachowy „Jaćwież” w Suwałkach	23,0
9.	Klub Strzelecki LOK „Wigry” Suwałki	9,0
10.	Suwalski Klub Karate Kyokushin	7,0
11.	Wigry OSiR Suwałki	6,0
12.	Suwalski Uczniowski Klub Sportowy Siatkówki	1,0
	Razem	532,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Suwalscy sportowcy zdobywali tytuły i medale w najważniejszych, mistrzowskich zawodach minionego sezonu w kraju i zagranicą.

Rok 2012 był szczególnie udany dla badmintonistów, pływaków, szachistów oraz żeglarzy.

Troje zawodników Suwalskiego Klubu Badmintonu: Michał Łogosz, Adam Cwalina i Kamila Anna Augustyn reprezentowało Polskę w Igrzyskach Olimpijskich Londyn 2012. Zawodnicy klubu po raz kolejny wywalczyli tytuł Drużynowego Mistrza Polski. Ponadto zawodnicy powiększyli sukcesy sportowe o: pięć medali podczas 48. Indywidualnych Mistrzostw Polski Seniorów w Badmintonie w Białymstoku, cztery medale w Mistrzostwach Polski Juniorów i Młodzieżowców

w Badmintonie w Głubczycach, pięć medali w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Badmintonie w Zamościu oraz medal w XVIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Letnich – Małopolska 2012 w badmintonie w Krakowie.

Joanna Mendak – zawodniczka Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Olimpijczyk” w Suwałkach – po raz

kolejny udowodniła swoją klasę mistrzowską zdobywając w Paraolimpiadzie w Londynie złoty medal na dystansie 100 metrów stylem motylkowym oraz zajmując dwa razy czwarte miejsce na dystansie 200 metrów stylem zmiennym i 100 metrów stylem dowolnym, a także piąte miejsce na dystansie 50 metrów stylem dowolnym w klasie niepełnosprawności S12. Alicja Szczytko zdobyła złoty medal na dystansie 200 metrów stylem dowolnym i brązowy medal na dystansie 400 metrów stylem dowolnym w Zimowych Mistrzostwach Polski Juniorów 17-18 Lat w Suwałkach. Daniel Rzadkowski wywalczył brązowy medal w sztafecie na dystansie 4x100 metrów stylem dowolnym w Mistrzostwach Europy Juniorów (European Junior Swimming Championships) w Antwerpii w Belgii, z powodzeniem też rywalizował z najlepszymi pływakami w kraju zajmując czołowe lokaty w Ostrowcu Świętokrzyskim podczas Zimowych Mistrzostw Polski Seniorów i Młodzieżowców, a podczas Zimowych Mistrzostw Polski Juniorów 17-18 lat w Suwałkach zdobył złoty medal na dystansie 50 metrów stylem dowolnym, srebrny medal na dystansie 100 metrów stylem dowolnym i brązowy medal na dystansie 200 metrów stylem dowolnym. Ubiegłoroczne sukcesy zawodników Międzyszkolnego Uczniowskiego

Klubu Sportowego „Olimpijczyk” to również medale w XVIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Letnich – Małopolska 2012 w pływaniu 17-18 lat w Oświęcimiu, w Mistrzostwach Polski Juniorów 15 lat w pływaniu w Dębicy, w Mistrzostwach Polskich w pływaniu 14-15 lat w Szczecinie oraz liczne medale w mistrzostwach Polski w kategorii młodzika, w tym złoty medal na dystansie 400 metrów stylem dowolnym w Międzywojewódzkich Drużynowych Mistrzostwach Młodzików 12 lat w Pływaniu rozegranych w Zamościu.

Suwałscy szachiści zdobyli sześć medali w zawodach rangi Mistrzostw Polski, w tym srebrne medale w Drużynowych Mistrzostwach Polski Szkół Podstawowych oraz Gimnazjów w Szachach w Łazach k. Koszalina oraz zdobyli największą liczbę punktów w Systemie Sportu Młodzieżowego wśród suwalskich klubów sportowych.

Zawodnicy Uczniowskiego Klubu Żeglarskiego „GROT” w Suwałkach, reprezentujący jednocześnie sekcję żeglarską Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, zdobyli między innymi: brązowy medal w klasie ICE-Optimist w Mistrzostwach Świata i Europy ICE-Optimist oraz DN Junior w Okartowie niedaleko Orzy-

sza, brązowy medal w klasie Cadet w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Żeglarstwie – Małopolska 2012 w miejscowości Frydman oraz piąte miejsce w Mistrzostwach Europy w klasie Cadet w Carnac we Francji.

Lekkoatleci reprezentując Suwałki i barwy Ludowego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Hańcza” zdobyli czternaście medali, w tym 3 brązowe medale w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Letnich – Małopolska 2012 w Lekkiej Atletyce w Krakowie.

Z powodzeniem startowali również suwałscy karatecy zdobywając między innymi srebrny i dwa brązowe medale w Mistrzostwach Europy Kyokushin Shinkyokushin Karate Kadetów, Młodzieżowców U-22 i Seniorów Open w Kielcach oraz dwa srebrne i brązowy medal w Mistrzostwach Polski Juniorów Karate Kyokushin – XVIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Letnich – Małopolska 2012 w Krakowie.

Medale (11 sztuk) w mistrzostwach świata i Polski zdobywali suwałscy modelarze. Zawodnik sekcji Modelarstwa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach wywalczył Puchar Świata dla sekcji w kategorii juniora w klasie F1B modeli swobodnie latających. To już czwarty Puchar Świata zdobyty przez zawodnika tej sekcji.

Zdobyte medalowe Suwałki o pięć medali powiększyli w minionym roku także zawodnicy sekcji boks. Sekcja kulturystyki i fitness Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, wzbogaciła się, dzięki wysiłkowi zawodników o jedenaście medali.

Suwałczanie przywieźli również medale: z Mistrzostw Polski w Armwrestlingu w Grudziądzu, Ogólnopolskich Zawodów Warmia Open w kickboksingu w Działdowie oraz z Pucharu Polski MMA Amatorów w Sochacz-

wie. Pierwszy medal po wieloletniej przerwie w strzelectwie sportowym zdobyła drużyna chłopców w IV Ogólnopolskiej Gimnazjadzie Strzeleckiej w Nowogardzie. Nie zawiedli również zawodnicy Ludowego Uczniowskiego Międzyszkolnego Klubu Sportowego „Olimpiak” zdobywając sześć medali w sumo i w karate. Suwałczanin zajął również drugie miejsce w Pucharze ROTAX Max Challenge Polska 2012.

Z powodzeniem w rozgrywkach drugiej ligi rywalizowali piłkarze Wigier. W 2012 roku przy Klubie „Wigry” powstała Akademia Piłkarska, w której szkoli się ponad setka dzieci. W rozgrywkach I ligi siatkarsze drużyny Ślepsk Suwałki zajęły dziewiąte miejsce.

Wydarzenia sportowe

Zimowe Mistrzostwa Polski w Pływaniu Juniorów 17-18 lat – impreza rangi mistrzostw Polski rozegrana po raz pierwszy w Suwałkach w Aquaparku, ul. Papieża Jana Pawła II 7.

Impreza przyznana Suwałkom w uznaniu dotychczasowych działań na rzecz pływania dzieci, młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. W trzydniowych zawodach wystartowali najlepsi pływacy z całej Polski, w tym pięcioro zawodników z Suwałk. Dwoje suwałczan zdobyło medale.

IV Otwarte Międzynarodowe Mistrzostwa Klubu Strzeleckiego LOK Wigry w Suwałkach. Memoriał Prezydenta Józefa Gajewskiego – impreza o charakterze cyklicznym. W dwudniowych zawodach strzeleckich wzięli udział zawodnicy z Litwy, Łotwy oraz Polski. Celem zawodów, oprócz upamiętnienia zmarłego prezydenta Suwałk Józefa Gajewskiego, jest wyłonienie najlepszych strzelców broni pneumatycznej, zdobywanie wyższych klas sportowych i odznak strzeleckich.

X Wielka Olimpiada Małych Sportowców – największa w Suwałkach impreza sportowa skierowana do najmłodszych suwałczan. Zawody rozgrywane są w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. W zawodach biorą udział dzieci ze wszystkich suwałskich przedszkoli. Imprezie towarzyszy najwspanialszy doping.

X Integryjny Bieg Uliczny – dziesiąta jubileuszowa impreza, przedsięwzięcie o charakterze międzynarodowym. Uczestnikami imprezy integracyjnej byli uczniowie suwałskich szkół podstawowych, w tym z klas integracyjnych, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy, Ośrodków Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi z makroregionu północno-wschodniego oraz zaproszeni goście z Litwy (Kowna, Mariampola i Prienai). Bieg zgromadził około 300 osób. Celem imprezy była między innymi promocja zdrowego aktywnego stylu życia, jak również integracja międzypokoleniowa.

III Memoriał Józefa Gajewskiego w Piłce Siatkowej Mężczyzn – najważniejszy turniej piłki siatkowej mężczyzn rozgrywany w Suwałkach już po raz trzeci. Memoriał jest poświęcony byłemu Prezydentowi Miasta Suwałk w uznaniu jego działań na rzecz powrotu do tradycji i sukcesów siatkarskich Suwałk. W turnieju udział wzięły dwie drużyny z Plus Ligi oraz dwie I-ligowe drużyny. Drużyna Slepsk Suwałki zajęła drugie miejsce.

II Międzynarodowy Turniej Tenisa Stołowego „Don Bosco 2012” – zawody zostały zorganizowane przez Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „SL SALOS” w Suwałkach w hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. W zawodach wystartowało 170 uczestników z sześciu krajów: Białorusi, Czech, Litwy, Łotwy, Ukrainy i Polski. Rozgrywki zostały przeprowadzone w czterech kategoriach wiekowych, oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.

XXII Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski – cykliczna impreza, organizowana przez Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Suwałkach przy współpracy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach i PFRON. Udział w niej wzięło ok. 600 niepełnosprawnych dzieci: uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, uczniów klas integracyjnych, wychowanków ośrodków szkolno-wychowawczych, członków stowarzyszeń, a także indywidualne osoby z Suwałk. Uczestnicy

mieli okazję startować w takich konkurencjach jak: rzut ringo, rzut piłką do kosza, bieg w workach, strzał na bramkę kijem hokejowym, strzał piłką na bramkę. Mogli również wziąć udział w konkursach malarskich, rysunkowych lub skorzystać z przejażdżki na dwóch kucykach. Na zakończenie spartakiady uczestnicy otrzymali upominki. Atrakcją spartakiady był występ zespołu muzycznego.

XIII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego – cykliczna impreza charytatywna rozgrywana na hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. W turnieju udział wzięło pięć drużyn: Drużyna Prezydenta Miasta, Reprezentacja Artystów Polskich, Drużyna Litwy, Polonia Warszawa oraz Suwałski Klub Sportowy „Wigry”. Podczas przeprowadzonych po turnieju licytacji zebrano ponad 25 tysięcy złotych. Pieniądze pomogą w wyposażeniu sali rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych.

Tabela. 2.5.3 Ważniejsze imprezy sportowe zorganizowane w Suwałkach w 2012 roku

Daty	Nazwa imprezy
15.01	Ogólnopolskie Zawody Modeli Halowych w klasie F1N
23-24.03	XII Międzynarodowy Turniej Koszykówki i Piłki Siatkowej
16-18.03	Zimowe Mistrzostwa Polski w Pływaniu Juniorów 17-18 lat
21-22.04	XXXVII Rajd Samochodowy Alytus-Suwałki 2012
24.04	Turniej Piłkarski im. Marka Wielgusa
24-25.04	IV Międzynarodowe Mistrzostwa Klubu Strzeleckiego LOK Wigry w Suwałkach. Memoriał Prezydenta Józefa Gajewskiego
28.04	Maraton ZUMBY
18.05	X Wielka Olimpiada Małych Sportowców
18-20.05	Mistrzostwa Polski Modeli Swobodnie Latających Juniorów w klasach F1A i F1B
26.05-01.06	XVIII Sportowy Turniej Miast i Gmin w Suwałkach
31.05	Integracyjne Zawody Zrzeszenia LZS w Lekkiej Atletyce
2-3.06	Eliminacje do Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Boksie
06.06	VI Mistrzostwa Przedszkolaków w Piłce Nożnej
08.06	VIII Turniej Zapaśniczy Młodzików i Młodziczek w Zapasach Stylu Wolnym o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk
09-10.06	Krajowy Turniej Juniorów Młodszych i Młodzików w Badmintonie
14.06	X Integracyjny Bieg Uliczny
15.06	Zawody pływackie o Puchar Dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach
16.06 i 20.06	Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w Siatkówce Plażowej Juniorów i Kadetów
11.08	„Siłacz Suwalszczyzny 2012” podczas Dni Suwałk
12.08	Otwarte Zawody Wędkarskie
26.08	IV Suwalski Maraton Kresowy MTB „W Krainie Ozów”
01-02.09	III Memoriał im. Józefa Gajewskiego w piłce siatkowej mężczyzn
20-23.09	II Międzynarodowy Turniej Tenisa Stołowego „Don Bosco 2012”
30.09	Finalowa Runda Pucharu Polski w CROSS COUNTRY
06-07.10	III Regaty o Puchar Karola Jabłońskiego w klasie Cadet
13-14.10	IX i X Runda Mistrzostw Polski i Pucharu Polski w Rajdach ENDURO
13-14.10	Grand Prix Polski – Puchar Polski w pływaniu
02-04.11	Mistrzostwa Polski Modeli Halowych w klasach F1N i F1L
17.11	Turniej Koszykówki pod hasłem Suwałki Basket Challenge
23.11	Gala Walk MMA
24.11	VIII Turniej Zapaśniczy Młodzików i Młodziczek w Zapasach Stylu Wolnym o Puchar Naczelnika Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach
30.11	Wojewódzki Konkurs Wiedzy Olimpijskiej Londyn 2012
02.12	Mikołajkowy Turniej Szachowy dla Dzieci
06.12	XXII Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski
01-02.12	VIII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk
14.12	XIII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej imienia Tomka Godlewskiego
30.12	Otwarty Międzynarodowy Turniej Szachowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach realizuje powierzone mu zadania z zakresu kultury fizycznej. Świadczy różnorodne usługi z zakresu kultury fizycznej, propaguje sport wycynowy i masowy oraz rekreację przy współdziałaniu z organizacjami kultury fizycznej i sportu. Udostępnia bazę sportowo-rekreacyjną, organizuje zajęcia, zawody i imprezy sportowe oraz imprezy rekreacyjne. Dąży do stworzenia dobrych, odpowiadających standardom europejskim warunków do uprawiania sportu, rekreacji dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych, uczniowskich klubów sportowych, stowarzyszeń i innych podmiotów w szczególności poprzez tworzenie atrakcyjnej oferty i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej.

Wykorzystanie obiektów sportowych w 2012 roku przedstawiało się w sposób następujący:

- ✓ hala sportowa – 214.823 osoby,
- ✓ ścianka wspinaczkowa – 2.742 osoby,
- ✓ korty tenisowe – 250 osób (sezon V-X),
- ✓ stadion LA (boisko piłkarskie + bieżnia) – 18.850 osób,
- ✓ pływalnia – 30 870 osób,
- ✓ siłownia – 17 303 osoby,
- ✓ solarium – 364 osoby,

- ✓ jacuzzi – 30 osób,
- ✓ Dom Noclegowy „Wigry” – 1 879 osób, tj. 3 985 osobo-noclegów,
- ✓ stadion piłkarski – boisko boczne – 145 treningów i meczów, boisko główne – 16 meczów, 54 treningi, szatnia i prysznice – 3.308 osób, pokój sędziów – 54 wypożyczenia, sala konferencyjna – 3 wynajmy,
- ✓ Ośrodek Wypoczynkowo – Żeglarski w Starym Folwarku – 576 osobo-noclegów, lodowisko i wypożyczalnia – 11 567 osób,
- ✓ Zalew Arkadia – 30 000 osób, plac zabaw – 3 500 osób,
- ✓ Aquapark – 227 722 osoby, w tym strefa basenowa – 217 742 osoby, grota solna – 2 832 osoby, strefa saun – 7 147 osób,
- ✓ Eurocamping – 563 osoby (sezon III-IX).

Uruchomiony w 2012 roku Eurocamping został wyróżniony przez kapitułę konkursu „Najlepszy Produkt turystyczny – Certyfikat POT 2012 – etap regionalny”. Wyróżniono 8 najciekawszych i najbardziej nowatorskich produktów turystycznych z województwa podlaskiego (spośród 14 zgłoszonych do tegorocznej edycji konkursu).

Nagrody i stypendia

Niezwykle ważnym elementem jest system stypendialny, którego początki sięgają lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku. System jest sukcesywnie modyfikowany i przynosi wymierne efekty, czego dowodem jest aktywność sportowa mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, oraz osób zrzeszonych w organizacjach pozarządowych.

W 2012 r. przyznano:

- ✓ 42 nagrody w kategorii „zawodnik” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez suwalskich sportowców w 2011 i 2012 roku oraz 18 nagród w kategorii „trener” i „inna osoba fizyczna” za szczególną działalność na rzecz rozwoju sportu w Suwałkach w 2011 roku,
- ✓ 31 wyróżnień w kategorii „zawodnik” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane w 2011 roku oraz 7 wyróżnień w kategorii „trener” i „inna osoba fizyczna”,
- ✓ 17 stypendiów sportowych za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez suwalskich sportowców w 2011 i 2012 roku.

Tabela 2.5.4 Wartość stypendiów i nagród w dziedzinie sportu przyznanych przez miasto Suwałki w latach 2008-2012

ROK	NAGRODY	STYPENDIA
2008	164 260,00	43 660,00
2009	108 775,00	37 140,00
2010	81 965,00	22 320,00
2011	103 620,00	75 300,00
2012	111 200,00	54 900,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Zadanie związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Realizując to zadanie samorząd suwalski w latach 2008-2012 wyznaczył kierunki rozwoju i aktywności w tym zakresie, które polegają na: pełnieniu aktywnej roli w kreowaniu polityki bezpieczeństwa i porządku publicznego (opracowano miejski program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2011-2014, który obejmuje całokształt przedsięwzięć w tym zakresie), inwestowaniu w infrastrukturę na rzecz bezpieczeństwa (przebudowa ulic w mieście, wdrażanie nowych rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych), stanowieniu prawa miejscowego w odniesieniu do spraw ładu i porządku publicznego. Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Suwałk czuwają m. in. Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej oraz Straż Miejska.

Działalność Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego

Na suwalskich drogach miało miejsce 37 wypadków drogowych – o 6 więcej niż w 2011 roku. 2012 rok jest rokiem, w którym zwiększyła się liczba kolizji drogowych z 671 w 2011 do 758 w roku 2012. Odnotowano 36 ofiar rannych – o 3 osoby więcej niż w roku poprzednim oraz 5 śmiertelnych, w 2011 – 2. Głównymi przyczynami wypadków i kolizji

drogowych w minionym roku było nieudzielenie pierwszeństwa, nadmierna prędkość oraz nieprawidłowe manewry.

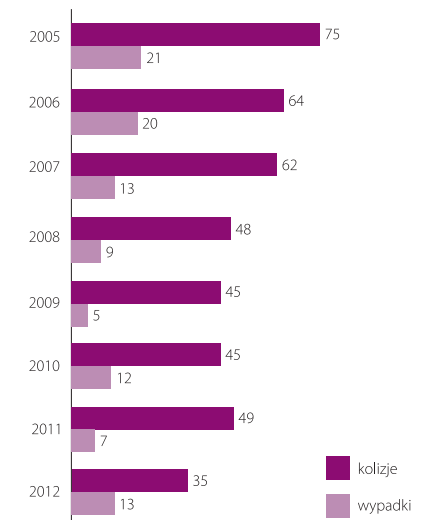
W mieście Suwałki w zdarzeniach drogowych uczestniczyło ogółem 23 nietrzeźwych kierowców (w tym 4 spowodowało wypadki, a 19 – kolizje drogowe).

Tabela: 2.6.1. Bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie powiatu suwalskiego w latach 2010-2012

	2010	2011	2012
liczba wypadków drogowych	30	31	37
liczba kolizji drogowych	906	671	758
osoby zabite	5	2	5
osoby ranne	29	33	36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Wykres 2.6.1 Zatrzymanie nietrzeźwych uczestników kolizji i wypadków drogowych w powiecie suwalskim w latach 2005-2012

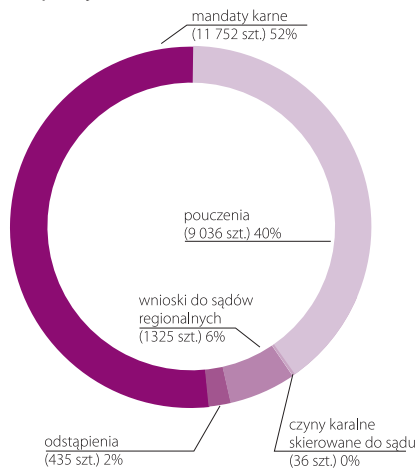
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Przestępstwa i wykroczenia

W 2012 roku liczba ujawnionych wykroczeń w ramach prowadzonych czynności wyjaśniających na podstawie art. 54 kpw i w postępowaniu mandatowym oraz zastosowanych środkach oddziaływania pozakarnego, wyniosła 22 679, w tym:

- ✓ pouczeń – 9 036
- ✓ mandatów karnych – 11 752
- ✓ odstąpienia od skierowania wniosku o ukaranie – 435
- ✓ wnioski o ukaranie do Sądu – 1 325
- ✓ czyny karalne skierowane do Sądu – 36

Wykres 2.6.2 Struktura represyjności działań policji w 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

W 2012 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych stwierdzono popełnienie 2 767 przestępstw. W porównaniu z 2011 rokiem nastąpił spadek o 71 czynów (2011 roku – 2 838). Uzyskano wskaźnik dynamiki przestępstw stwierdzonych na poziomie 97,5%.

Na taki wskaźnik stwierdzonej przestępczości miała przede wszystkim wpływ kategoria przestępczości gospodarczej, która

osiągnęła poziom dynamiki 74,7%. Odwrotną tendencję odnotowano w przestępczości kryminalnej, której dynamika wyniosła ponad 104%. Wpływ na nią miały między innymi kategoria bójka i pobicie – 133,3% oraz kradzież samochodu – 144%. Odnotowano również wzrost przestępczości stwierdzonej w kategorii kradzieży – dynamika 118,4% oraz kradzieży z włamaniem – dynamika 112,7%. Spadki dynamiki odnotowano w kategoriach przestępstw rozboju i wymuszenia rozbójniczego – 62,5% oraz uszkodzenia mienia – 81,8%.

Badając wieloletni okres przestępczości stwierdzonej zauważyć można, że kulminacja przestępstw nastąpiła w 2004 roku. Po tym czasie na obszarze powiatu suwalskiego nastąpił spadek zarówno ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych, jak również przestępczości w kategorii kryminalnej. Jedynie 2009 rok przyniósł wyraźny wzrost tej liczby. W 2012 roku odnotowano wyraźny spadek liczby czynów w ujęciu ogólnym i jest to najniższa wartość jaką odnotowano w ostatnich 13 latach. Odwrotną tendencję niż przy przestępczości ogólnej zanotowano w kategorii przestępstw o charakterze kryminalnym. Wartość uzyskana w 2012 roku zbliżyła się do wartości którą uzyskaliśmy w 2010 roku – 2012 – 1904, 2010 – 1936.

Inaczej przedstawia się wynik przestępstw stwierdzonych w przypadku postępowań o charakterze gospodarczym. Stwierdzić należy, iż do wysokiej liczby stwierdzeń w latach 2008 i 2010 przyczyniły się inne jednostki Policji, które to w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych odnotowały czyny stwierdzone zaistniałe na terenie działania KMP Suwałki a następnie przekazały je do rejestracji. W 2012 roku odnotowano spadek liczby czynów stwierdzonych w przestępstwach o charakterze gospodarczym – o 95 w porównaniu do ubiegłego roku, przy wskaźniku dynamiki 74,7% (2011 – dynamika wyniosła 89,3%).

Tabela 2.6.2 Liczba przestępstw stwierdzonych w wybranych kategoriach – porównanie lat 2008-2012

lp.	kategoria	stwierdzenia					dynamika
		2008	2009	2010	2011	2012	
1.	bójka i pobicie	39	56	30	33	44	133,3%
2.	uszczerbek na zdrowiu	65	60	40	54	50	92,6%
3.	kradzież	444	664	454	452	535	118,4%
4.	kradzież z włamaniem	227	345	351	245	276	112,7%
5.	kradzież samochodu	11	32	21	25	36	144,0%
6.	rozbój i wymuszenie rozbójnicze	64	81	77	64	40	62,5%
7.	uszkodzenie mienia	251	268	239	225	184	81,8%
8.	przestępczość narkotykowa	126	171	171	81	86	106,2%
9.	przestępczość korupcyjna	6	9	22	8	19	237,5%
10.	prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	517	531	397	464	447	96,3%
11.	przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	121	133	85	108	106	98,1%
12.	przestępstwa przeciwko mieniu	1336	1693	1570	1504	1425	94,7%
13.	przestępstwa kryminalne ogółem	1828	2311	1936	1828	1904	104,2%
14.	przestępstwa gospodarcze ogółem	390	318	421	376	281	74,7%
15.	ogółem	2916	3382	2912	2838	2767	97,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

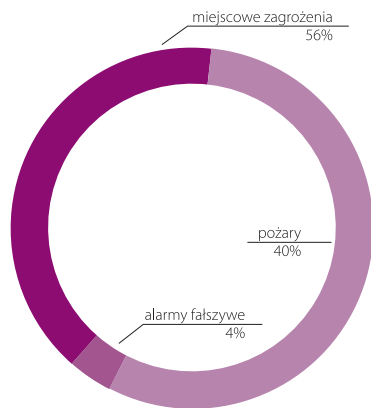
W 2012 roku Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła na terenie Suwałk 628 akcji ratowniczo – gaśniczych. Na ogólną liczbę interwencji pożary stanowiły 40% wszystkich interwencji, miejscowe zagrożenia – 56% zdarzeń, a fałszywe alarmy – 4%.

Tabela 2.6.3. Interwencje ratownicze Państwowej Straży Pożarnej w latach 2008-2012

Interwencje	2008	2009	2010	2011	2012
Pożary	379	350	353	328	249
Inne zagrożenia	436	401	314	291	354
Fałszywe alarmy	17	31	33	30	25
Razem	832	782	700	649	628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Wykres 2.6.3 Struktura interwencji PSP w Suwałkach w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Zdjęcie: z zasobów Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

W porównaniu do roku 2011 liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej zmniejszyła się o 3,2%, liczba pożarów zmniejszyła się o 24,1%, liczba innych zagrożeń zwiększyła się o 21,6%, liczba alarmów fałszywych zmalała o 16,7%.

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska została powołana w 1990 roku do ochrony porządku publicznego na terenie miasta Suwałk. Straż Miejska działa w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, która określa podstawowy katalog zadań do których w szczególności należą:

- ✓ Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- ✓ Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- ✓ Zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,

- ✓ Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej, współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- ✓ Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzienia w miejscu publicznym, znajdując się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- ✓ Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- ✓ Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

W 2012 roku zadania przewidziane w ustawie i przepisach porządkowych wydanych przez Radę Miejską w Suwałkach wykonywało 18 strażników (w tym dwóch funkcjonariuszy delegowanych do obsługi systemu monitoringu, którego centrum mieści się w siedzibie Komendy Miejskiej Policji przy ul. Pułaskiego 26 w Suwałkach). Strażnicy pracowali w systemie dwuzmianowym.

Najwięcej uwagi strażnicy poświęcili interwencjom związanym z naruszeniem przepisów prawa o ruchu drogowym, naruszeniem zakazów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Strażnicy bardzo aktywnie działali w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta realizując zadania związane z utrzymaniem porządku na terenach użyteczności publicznej, na terenach prywatnych.

Obok ww. zadań strażnicy wiele uwagi poświęcili przedsięwzięciom prewencyjnym. Na uwagę zasługuje fakt współpracy ze szkołami a także współpraca z Policją oraz zarządcami zasobów mieszkaniowych.

Tabela 2.6.4 Interwencje Straży Miejskiej w okresie 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba interwencji ogółem	4807	5932	6770
Pouczenia	4404	5189	6096
Mandaty karne	356	631	568
Wnioski o ukaranie	47	112	106
Dowieziono do izby wytrzeźwień, noclegowni	111	121	102

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Suwałkach

Ponadto Straż Miejska brała udział w działaniach prewencyjnych propagujących bezpieczeństwo były to m.in.:

- ✓ Cykliczny konkurs filmowy „Prosto ze szkoły”,
- ✓ Akcja „Krzyś 2012” – (dziewiąta edycja) działania propagujące na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- ✓ Dzień dziecka „Służby mundurowe dzieciom”,
- ✓ Europejski dzień bez samochodu,
- ✓ a także współpracowała z instytucjami zajmującymi się z zapewnieniem pomocy osobom bezdomnym i znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Współpraca ze szkołami

Prowadząc szeroką działalność profilaktyczno-prewencyjną na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego kontynuowano autorski program w zakresie bezpieczeństwa i porządku zatytułowany „Straż Miejska dzieciom bądź bezpieczny”. Program kierowany do dzieci i młodzieży spotkał się z zainteresowaniem ze strony dzieci jak również rodziców i nauczycieli. W ramach współpracy ze szkołami utrzymano patrol pieszy tzw. „szkolny”, którego zadaniem jest czuwanie nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w rejonie szkół w centrum miasta. Obecność strażników w rejonach szkół przyczyniła się do spadku zdarzeń z udziałem dzieci i młodzieży.

Współpraca ta polegała także na wymianie informacji na temat zagrożeń w sąsiedztwie szkół, a także na pomocy przy zabezpieczaniu wszelkiego rodzaju imprez szkolnych. W 2012 roku strażnicy zabezpieczyli 12 takich imprez.

W 2012 r. strażnicy dokonali 1 772 kontrole w okolicach i sąsiedztwie szkół, a także przeprowadzili 36 rozmów z pedagogiem szkolnym.

Monitoring wizyjny

Elementem mającym wpływ na poprawę bezpieczeństwa w mieście Suwałki jest monito-

ring. W mieście unkcjonuje system monitoringu wizyjnego wybranych miejsc na terenie miasta. Monitoring obsługiwany jest przez funkcjonariuszy Policji i strażników Straży Miejskiej. Kamery zostały zamontowane w miejscach gdzie dochodziło do największej liczby zdarzeń.

Monitoring obejmuje następujące miejsca i dzielnice:

- ✓ Skrzyżowanie ulic Dwernickiego i Kościuszki.
- ✓ Ulica Sejneńska – widok m.in. na ulicę oraz rejon szkoły zlokalizowanych w tym rejonie.
- ✓ Ulica Utrata – widok m.in. na dworzec PKS.
- ✓ Skrzyżowanie ulic Kościuszki i Mickiewicza.
- ✓ Pasaż Grande-Synthe.
- ✓ Skrzyżowanie ulic Wigierskiej i Kościuszki.
- ✓ Punkt kamerowy między budynkami Kowalskiego 7 i Lityńskiego 10 – widok m.in. na ulicę Minkiewicza.
- ✓ Punkt kamerowy przy SP nr 10 – widok m.in. na ulicę Patli.
- ✓ Ulica Kowalskiego – widok m.in. na bankomat, postój taxi oraz dojazd do supermarketu,
- ✓ Skrzyżowanie ulic Kowalskiego i Pułaskiego.
- ✓ Punkt kamerowy przy stadionie ul. Zarzecze – widok na parkingi i ścieżki rekreacyjne,

- ✓ Tereny rekreacyjne nad zalewem „Arkadia” – widok m.in. na plażę miejską, skatepark, ścieżki rowerowe.
- ✓ Park Konstytucji 3 Maja – widok m.in. na muszlę koncertową.
- ✓ Punkt kamerowy przy dworcu PKP – widok m.in. na ulicę i park przed dworcem.
- ✓ Okolice skrzyżowania ulic 1 Maja i Sejneńskiej – widok na parkingi i bazar.
- ✓ Ulica Putry – widok m.in. na park .
- ✓ Ulica Kowalskiego – widok na skwer z fontanną i skateparkiem.
- ✓ Róg ulicy Kościuszki i pl. J. Piłsudskiego – widok m.in. na Kościół św. Aleksandra i postój taksówek.
- ✓ Skrzyżowanie ulic Chłodna i Noniewicza.
- ✓ Ulica Noniewicza przy budynku Banku PKO BP.
- ✓ Rondo na skrzyżowaniu ulic Sikorskiego i E. Plater.
- ✓ Róg ulicy Hamerszmita i pl. J. Piłsudskiego.

W 2012 r. obsługujący monitoring zaobserwowali łącznie 1 124 zdarzenia, z których w 312 przypadkach został poinformowany dyżurny jednostki Policji lub Straży Miejskiej, który wysłał policjantów lub strażników na miejsce zdarzenia w celu podjęcia interwencji. Za pomocą kamer monitoringu ujawniono 215 wykroczeń drogowych.

Należy stwierdzić, że na pewno w obszarze obejmującym zasięg kamer zmniejszyła się ilość zdarzeń o charakterze przestępczym i chuligańskim. Całodobowy nadzór pozwala na natychmiastową reakcję na wystąpienie zdarzeń naruszających bezpieczeństwo i porządek publiczny. Dalsza rozbudowa monitoringu o następne kamery jak również polepszenie parametrów przesyłanego sygnału z pewnością przyczyni się do dalszego zmniejszenia ilości zdarzeń przestępczych.

Tabela 2.6.5 Najczęstsze zdarzenia zarejestrowane w latach 2011-2012

Zdarzenie	2011 rok	2012 rok
Bójka	21	19
Nieprzytomny człowiek	39	29
Niszczenie mienia	23	17
Niewłaściwie zaparkowane pojazdy	237	137
Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	17	23
Interwencje przy barach, pubach	12	14
Żebractwo	7	5
Przejawy demoralizacji nieletnich	12	14
Bezpańskie psy	9	8
Zaśmiecanie	12	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Rysunek 2.6.1 Lokalizacja istniejących punktów monitoringu wizyjnego miasta

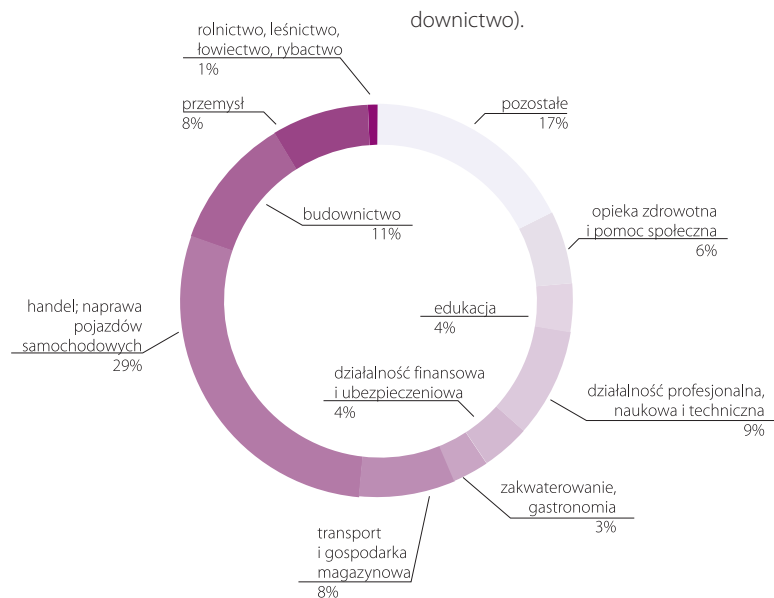
3.1 Podmioty gospodarcze

Struktura podmiotów gospodarczych

Na koniec grudnia 2012 r. na terenie Suwałk zarejestrowanych było 6 947 podmiotów gospodarczych, z czego prawie 97% działało w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2011 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 104. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych (ok. 77%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Do największych suwał-

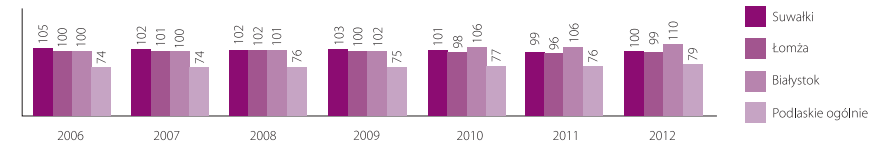
skich przedsiębiorstw należą m.in.: MISPOL S. A., ANIMEX Grupa Drobiarska S. A. (branża spożywcza), „Padma Art” (ramki do zdjęć), PORTA KMI Poland Sp. z o.o. (branża drzewna i stolarka otworowa), Spółdzielnia Mleczarska „Sudowia”, PPHU „Lactopol” (branża spożywcza), Malow Sp. z o.o., GASTECH Sp. z o.o. (branża metalowa), AQUAEL Sp. z o.o. (mechanika precyzyjna, sprzęt akwarystyczny), Fabryka Przewodów i Kabli ELPAR II Sp. z o.o. (branża elektryczna), Kruszbet S. A., Suwalskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o. (wydobycie kruszyw), PRIBO Sp. z o.o. (bu-

Wykres 3.1.1 Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 3.1.2 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w latach 2006-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wspieranie przedsiębiorczości

Park Naukowo-Technologiczny Polska – Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o. powstał 4 czerwca 2004 roku. Celem strategicznym Parku jest stworzenie w Suwałkach atrakcyjnego miejsca wzajemnych powiązań pomiędzy nauką a biznesem, umożliwiającego transfer technologii i prowadzenie innowacyjnych form działalności gospodarczej i inwe-

stowania. Udziałowcami Spółki są: Miasto Suwałki, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Politechnika Warszawska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach i Instytut Łączności w Warszawie.

W ramach projektu „Budowa i uruchamianie nowych obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (całkowita szacunkowa wartość projektu – 66 733 999,99 PLN, wartość dofinansowania: 49 230 000,00 PLN, co stanowi 90% całkowitych kosztów kwalifikowalnych), w końcu 2012 roku powstał kompleks obiektów Parku, które składają się z: Inkubatora Technologicznego, zespołu laboratoriów: Laboratorium Badania Produktu Chemicznego, Laboratorium Medycznego, Laboratorium – Energii Odnawialnej

i Laboratorium Multimedialnego, Hali Procesów Logistyczno – Produkcyjnych i Centrum Konferencyjnego. W budynku Inkubatora mieszczą się pomieszczenia recepcyjne kompleksu i pomieszczenia biurowe o zróżnicowanej powierzchni – dogodne dla funkcjonowania małych i większych firm, na różnych etapach rozwoju (obecnie w Parku działa 13 firm)

Obiekty Parku charakteryzują się nowoczesnymi rozwiązaniami, funkcjonalnością, wysoką jakością wykonania i ciekawą architekturą. Generalnym Wykonawcą obiektów było Przedsiębiorstwo Remontów i Budownictwa Ogólnego w Suwałkach Sp. z o.o. Wiele prac związanych z budową wykonali suwalscy przedsiębiorcy.

Park Naukowo-Technologiczny to przede wszystkim:

- ✓ Zainicjowany ze środków publicznych kompleks gospodarczy o charakterze naukowo-przemysłowym,
- ✓ Stymulator systematycznego rozwoju nauki i gospodarki, zapewniający warunki dla swobodnego przepływu wiedzy naukowej do praktyki gospodarczej,
- ✓ Miejsce rozwoju nowoczesnych technologii, generujące nowe miejsca pracy, impuls do powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
- ✓ Siła napędowa gospodarki całego regionu.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Jest prywatną osobą prawną działającą od 1994 roku na zasadach non-profit. Działa na rzecz zwiększenia aktywności gospodarczej w regionie poprzez promocję i wspieranie małych przedsiębiorstw i innych przedsięwzięć gospodarczych organizowanych przez bezrobotnych lub dających im zatrudnienie w celu rozwoju gospodarczego regionu i likwidacji w ten sposób bezrobocia. W ramach realizacji celów statutowych Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości przygotowuje i realizuje programy ukierunkowane na wzmocnienie i rozwój przedsiębiorczości, rozwój gospodarczy, a także rozwój społeczności lokalnej i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Uczestniczy w inicjatywach mających na celu rozbudowanie potencjału gospodarczego, w wyniku którego mogą powstać nowe miejsca pracy. Cele swoje Fundacja realizuje poprzez podejmowane działań na rzecz wzrostu konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw m.in. poprzez następujące działania:

- ✓ wspieranie finansowe istniejących i nowo stworzonych firm,
- ✓ doradztwo konsultacyjno-prawno-ekonomiczne i wszelkie inne działania promujące działalność gospodarczą i rozwój regionalny,
- ✓ promocję przedsiębiorczości w postaci szkoleń, konferencji, misji gospodarczych, wizyt studyjnych, spotkań biznesowych.

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S. A. w Suwałkach

Jest najstarszą agencją rozwoju regionalnego w Polsce. Swoją działalność rozpoczęła 16 stycznia 1991 roku. Swoimi działaniami obejmuje województwo podlaskie i część byłego województwa suwalskiego, która obecnie przynależy do województwa warmińsko-

-mazurskiego. Misją Agencji jest inspirowanie oraz aktywny udział w przemianach gospodarczych i społecznych regionu poprzez jego promocję, wspieranie small biznesu, realizację programów sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy oraz organizacja systemu edukacji ekonomicznej i zawodowej.

Agencja wspiera rozwój regionalny w różnych jego obszarach i jest ukierunkowana przede wszystkim na realizację inicjatyw gospodarczych w regionie Podlasia i Suwalszczyzny, a w szczególności:

- ✓ współdziała w opracowaniu programów rozwoju regionu
- ✓ aktywnie wspiera biznes,
- ✓ promuje region suwalski,
- ✓ tworzy i realizuje programy aktywnej walki z bezrobociem,
- ✓ tworzy nowe podmioty gospodarcze,
- ✓ organizuje kształcenie zawodowe dorosłych i młodzieży,
- ✓ organizuje systemy gromadzenia i dystrybucji informacji gospodarczej,
- ✓ organizuje inkubatory przedsiębiorczości,
- ✓ przygotowuje i wdraża programy pomocowe.

W strukturze Agencji działają m.in.:

- ✓ Suwalsko – Mazurska Szkoła Biznesu i Zarządzania, w strukturze ARR „ARES” funkcjonuje od 1992 roku. Prowadzi działalność edukacyjną, poprzez formy szkolne prowadzone na poziomie średnim (Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „ARES”; Uzupełniające Technikum Zawodowe dla Dorosłych „ARES”) oraz formy pozaszkolne w postaci kursów i szkoleń.
- ✓ Fundusze Pożyczkowe
Funkcjonują w ARR „ARES” od 1998 roku i pozwalają na rozwój sektora MŚP poprzez udzielanie pożyczek na atrakcyjnych warunkach dla firm (nawet do 700 000 PLN).
Pożyczki dla firm przeznaczone są przede wszystkim na:

- budowę lub nabycie nieruchomości, budynków, budowli, maszyn, urządzeń, zakup środków transportu i wyposażenia,
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych (w tym oprogramowania i licencji),
- nabycie rzeczowego majątku obrotowego.

✓ Fundusz Poręczeniowy

Celem funduszu jest wspieranie sektora MŚP województwa podlaskiego poprzez ułatwienie im dostępu do finansowania w formie kredytów i pożyczek udzielanych przez banki lub inne instytucje finansujące.

Podstawowe założenia:

- maksymalna kwota poręczenia wynosi 70% kwoty kredytu/pożyczki jednak nie więcej niż 700 000 PLN,
- maksymalny okres poręczeniowy – 60 miesięcy,

✓ Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Celem głównym projektu jest dostarczenie wiedzy i umiejętności z zakresu ekonomii społecznej różnym grupom interesariuszy (osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, przedstawicielom OPS, PUP, NGO, JST i innych) z terenu subregionu suwalskiego w okresie październik 2012-czerwiec 2015 poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, dotacyjne oraz testowanie i poszukiwanie źródeł finansowania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej, spółdzielni socjalnych oraz promocja ekonomii społecznej. Projekt realizowany jest w partnerstwie. Liderem projektu jest Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach, partnerami – Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „PRYZMAT”, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie „EU-ROREGION NIEMEN”.

Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.

Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest jedną z najdłuższych istniejących stref ekonomicznych w kraju. Składa się z sześciu wydzielonych obszarów na terenie Suwałk, Elku, Gołdapi, Grajewa, Małkini Górnej oraz Białegostoku o łącznej powierzchni 342,7662 ha, na których przedsiębiorcy prowadzą działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Strefa oferuje inwestorom tereny przemysłowe wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną oraz posiadające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Suwałskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefie Suwałki – inwestor może uzyskać ulgi w podatkach lokalnych oraz korzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia dochodu z podatku dochodowego w kolejnych latach aż do momentu odzyskania 50% wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorcę (firmy z sek-

tora Małych i Średnich Przedsiębiorstw uprawnione są do odzyskania odpowiednio nawet 70% i 60% nakładów inwestycyjnych). O atrakcyjności inwestycyjnej Suwałskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej stanowią również: niskie koszty pracy i dostępność wykwalifikowanych pracowników oraz bezpośrednie sąsiedztwo wschodniej granicy Unii Europejskiej (bliskość Rosji i Białorusi).

Podstrefa Suwałki zlokalizowana jest pomiędzy drogą krajową nr 8 (Via Baltica) a drogą nr 655, w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej i lotniska V klasy, w pobliżu planowanej obwodnicy miasta i zajmuje obszar 116,1969 ha. W podstrefie Suwałki działa 27 firm, które zatrudniają ok. 2 500 osób. Łączna wartość nakładów inwestycyjnych w Podstrefie Suwałki na koniec 2012 r. wyniosła prawie 400 mln zł. Podstrefa Suwałki oferuje jeszcze ponad 40 ha wolnych terenów inwestycyjnych.

Tabela 3.1.1 Firmy działające w Suwałskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (Podstrefie Suwałki) na podstawie ważnych zezwoleń

Branża	Nazwa firmy
Maszynowa	Vts Plant Sp. z o.o.
Budowlana	Traffic Sp. z o.o.
	Atlas Sp. z o.o.*
Mechanika precyzyjna (akwarystyka, energia odnawialna)	Aquael Sp. z o.o.
	Gasstech Sp. z o.o.
Metalowa	Malow Sp. z o.o.
	Zakład Produkcyjny Pemabo Sp. z o.o.
	Mispol S.A.
Rolno-spożywcza	Sido Sp. J.
	Crispi Sp. z o.o.
	A.N.N.O. Himal Sp. z o.o.
	Ortis Tomasz Janik, Wojciech Janik Sp. J.
Drzewna, stolarka otwo- rowa, produkcja profili okiennych	Porta Kmi Poland Sp. z o.o., S.K.A.
	Cdm Sp. z o.o.
	Twin Glass Romanowski Zbigniew
	Quercus Sp. z o.o.
	Decco S.A. *
Tworzyw sztucznych	Salag Sp. z o.o., Sp. K.
	Cezar-Nord Plast Sp. z o.o.
Elektryczna	Fabryka Przewodów I Kabli Elpar li Sp. z o.o.
	Idea Nord Sp. z o.o.
Elektroniczna	Megapol Sp. z o.o.
Papiernicza	Padma Art Sp. z o.o., Sp. Komandytowa
Metalowa, energetyczna	Enco Nord Sp. z o.o.
Odzieżowa	Recman Sp. J.
Konfekcjonowanie biomasy	Wigry Projekt Sp. z o.o.*

* Firmy działające bez zezwoleń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez SSSE

3.2. Rynek pracy Zatrudnienie i wynagrodzenia

Na koniec 2012 r. na terenie miasta Suwałki, w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób, pracowało 14 125 osób, w tym 6 338 osób w sektorze publicznym oraz 7 787 osób w sektorze prywatnym (statystyki prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny nie obejmują zatrudnienia w podmiotach zatrudniających poniżej 9 osób). Najwięcej osób zatrudnionych było w przemyśle (3 401 osób), edukacji (2 080 osób), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (1 768 osób), handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawach pojazdów (1 767 osób), a także administracji publicznej (1 341 osób). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Suwałk w roku 2012 wynosiło 3 029,62 zł i było o 79,02 zł (2,6%) wyższe niż w roku 2011 (2 950,60 zł), przy czym w sektorze publicznym wynosiło 3 655,49 zł, a w sektorze prywatnym 2 520,21 zł. Najwięcej zarabiali zatrudnieni w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym (4 496,44 zł miesięcznie), w administracji publicznej i obronie narodowej (4 265,85 zł miesięcznie) oraz w sektorze związanym z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją (4 047,64 zł miesięcznie). W 2012 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Suwałk stanowiło 81% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju.

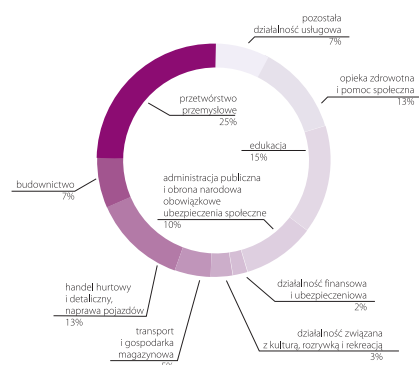
Hala produkcyjna firmy Malow Sp. z o.o. w Suwałskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (zdjęcie pochodzi ze zbiorów firmy Malow)

Tabela 3.2.1 Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób w mieście Suwałki w 2012 r.

Wyszczególnienie	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł
Ogółem	14 125	3 029,62
Sektor publiczny	6 338	3 655,49
Sektor prywatny	7 787	2 520,21
Przetwórstwo przemysłowe	3 401	2 500,12
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	145	4 047,64
Budownictwo	955	2 564,36
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włącznie z motocyklami	1 767	2 261,88
Transport i gospodarka magazynowa	717	2 629,54
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	132	1 878,85
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	290	4 496,44
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	286	3 994,03
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	89	2 429,21
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	271	1 625,86
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 341	4 265,85
Edukacja	2 080	3 646,66
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 768	3 301,82
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	319	2 661,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 3.2.1 Struktura zatrudnienia wg sekcji w 2012 roku

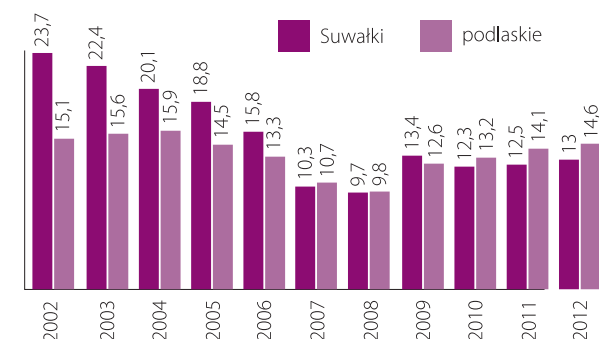

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Bezrobocie

Na koniec 2012 roku stopa bezrobocia w Suwałkach wyniosła 13% i była niższa od stopy bezrobocia w kraju (13,4%) i w województwie podlaskim (14,6%). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła w porównaniu z grudniem 2011 roku o 186 osób i na koniec 2012 roku wynosiła 3 727 osób. W liczbie tej osoby dotychczas nie pracujące stanowiły 13%, a osoby długotrwale bezrobotne około 42%. Spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach w końcu 2012 roku, kobiety stanowiły 50,7% ogółu bezrobotnych z terenu miasta Suwałki (1 889 osób). Ponad 53% bezrobotnych nie posiadała średniego wykształcenia.

Wykres 3.2.2 Stopa bezrobocia w latach 2002-2012

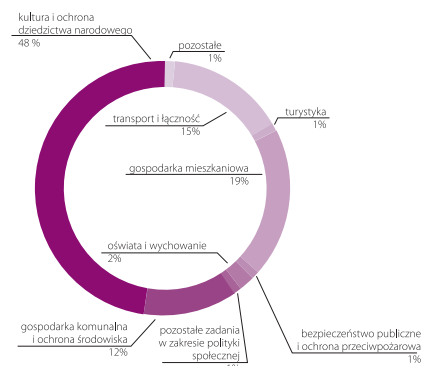
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

3.3. Inwestycje

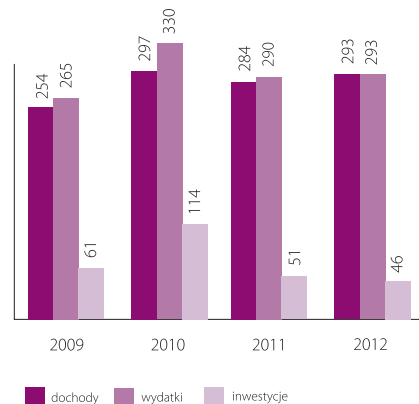
Struktura wydatków inwestycyjnych

Wykres 3.3.1 Struktura wydatków inwestycyjnych miasta Suwałki w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 3.3.2 Budżet Miasta Suwałki w latach 2009-2012 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Największe zadania inwestycyjne

W 2012 roku poziom wydatków inwestycyjnych wyniósł ponad 46 mln zł co stanowiło około 16% wszystkich wydatków miasta. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych miasta (48%) miały działania uwzględniające kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego związane w głównej mierze z budową Miejskiego Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sali koncertowo-teatralnej w Suwałkach. Wydatki dotyczące tej inwestycji wyniosły ponad 22 mln zł. Znaczące nakłady zostały poniesione na działania związane z gospodarką mieszkaniową – ok. 8,5 mln zł przeznaczono na wykup nieruchomości, a także na poprawę transportu i łączności (ponad 7 mln zł). W ramach działania transport i łączność przebudowano plac Św. Krzyża wraz z sąsiednimi ulicami i rozpoczęto przebudowę układu komunikacyjnego w Śródmieściu Suwałk (przebiecie ul. Wigierskiej do ul. Grunwaldzkiej z budową mostu przez rzekę Czarna Hańcza). Pozostałe działania uwzględniały inwestycje

takie jak: przebudowa Placu Marii Konopnickiej, rekultywacja składowiska miejskiego, budowę parkingów w kwartale między ulicami:

Kościuszki, Dwernickiego, Chłodna, Noniewiczza, przebudowę lokali socjalnych, a także przebudowę ul. Mieszka I w Suwałkach.

Tabela 3.3.1 Wydatki miasta Suwałki na zadania inwestycyjne o wartości powyżej 500 tys. zł w 2012 roku

Nazwa zadania	Wartość wydatków w 2012 roku w zł	Zewnętrzne źródła finansowania
Transport i łączność		
Przebudowa układu komunikacyjnego w Śródmieściu Suwałk (przebiecie ul. Wigierskiej do ul. Grunwaldzkiej z budową mostu przez rzekę Czarna Hańcza)	3 891 604,24	w tym środki z RPO WP w kwocie 2 293 855,86 zł
Nakładki asfaltowe na zniszczonych nawierzchniach ulic	515 840,85	-
		w tym 604 936,00 zł środki w ramach
Przebudowa ul. Mieszka I w Suwałkach	2 016 455,54	Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych – II etap
Turystyka		
Poprawa atrakcyjności turystycznej Suwałk poprzez przebudowę Placu Marii Konopnickiej	505 306,18	w tym środki z RPO WP w kwocie 428 207,53 zł
Gospodarka mieszkaniowa		
Wykup nieruchomości	6 954 902,35	-
Przebudowa budynku na lokale socjalne przy ul. Daszyńskiego 10 w Suwałkach	1 383 523,00	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
Rekultywacja składowiska miejskiego przy ul. Staniszewskiego w Suwałkach	1 084 522,82	w tym środki z RPO WP w kwocie 828 489,47 zł
Budowa parkingów w kwartale między ulicami: Kościuszki, Dwernickiego, Noniewiczza, Chłodna – I etap	1 788 384,89	-
Rozbudowa bazy Zarządu Dróg i Zieleni – budynek warsztatowo - socjalny	999 999,86	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – Sala koncertowo-teatralna w Suwałkach	22 132 345,19	w tym środki z RPO WP w kwocie 10 953 001,18 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Inwestycje prywatne

Wszystkie wymienione poniżej inwestycje w bazę hotelową zostały zrealizowane przy współfinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego Oś priorytetowa nr III. Rozwój turystyki i kultury Działanie 3.2 Wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw z branży turystycznej.

Hotel „AKVILON”

W maju 2012 roku został otwarty 3-gwiazdkowy, stylowy hotel AKVILON przy ul. Kościuszki 4. Położony w centrum Suwałk, nad rzeką Czarną Hańczą, w zaadoptowanej na ten cel XX wiecznej kamienicy. Hotel dysponuje 11 komfortowo urządzonymi pokojami gościnnymi jedno- i dwuosobowymi, posiada dwie sale konferencyjno-bankietowe, a także restaurację serwującą potrawy z różnych stron świata.

Hotel „Velvet”

Otwarty w 2012 roku, znajdujący się w czterokondygnacyjnym budynku z garażem podziemnym u zbiegu ulic Kościuszki i Dwerwickiego trzygwiazdkowy obiekt spełnia zarówno funkcję hotelowo – konferencyjną jak i handlową. Hotel dysponuje 28 nowoczesnymi pokojami i dwupiętrowym apartamentem, restauracją, dwoma salami konferencyjno-bankietowymi oraz centrum odnowy biologicznej. Oprócz hotelu, w budynku znajdują się lokale usługowo-biurowe o wysokim standardzie.

Hotel „Szyszko”

Hotel o trzygwiazdkowym standardzie, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Naukowo-Technologicznego Polska – Wschód Sp. z o. o., został otwarty w 2012 roku. Trzypiętrowy obiekt oferuje 68 pokoi i 3 apartamenty. W hotelu rezydować może jednocześnie nawet 140 osób. Na pierwszym piętrze mieści się taras rekreacyjno-wypoczynkowy z ogródkiem piwnym, który umożliwi gościom wypoczynek na świeżym powietrzu. Na parterze znajduje się przestronny hol z recepcją oraz restauracja na 160 miejsc połączona z salą bankietową. W razie potrzeby może ona zostać w każdej chwili zaaranżowana na salę konferencyjną, gdyż posiada pełne wyposażenie multimedialne. Sala może pomieścić do 300 osób. W podziemiu obiektu zaplanowano zaplecze rekreacyjne: siłownię i gabinety odnowy biologicznej oraz klub nocny.

Hotel „Villa Eden”

Obiekt zlokalizowany przy ul. Noniewiczza w bliskim sąsiedztwie siedziby Euroregionu Niemen i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej. Będzie to hotel o standardzie trzech gwiazdek. Oprócz części noclegowej hotel świadczyć będzie również usługi konferencyjne i gastronomiczne. W jego wnętrzach zaplanowano funkcjonowanie restauracji.

4.1. Infrastruktura drogowa

W granicach miasta Suwałki znajduje się 181,67 km dróg publicznych, z czego prawie 80% stanowią drogi gminne i powiatowe, a pozostałe 20% krajowe i wojewódzkie. W 2012 roku powstało dodatkowo 0,94 km dróg gminnych. Zmiany w długości dróg gminnych związane są z zaliczeniem ul. Walerego Romana, ul. Ks. Jerzego Jana

Zawadzkiego i ul. Bł. Kanizji Mackiewicz do kategorii dróg gminnych zgodnie z uchwałą nr XXVI/276/2012 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 września 2012 r. Ponadto zostały przebudowane ulice w kwartale ulic: Kościuszki, Dwernickiego, Chłodna, Noniewicza – etap I wokół szkoły muzycznej.

Ogółem w 2012 roku przebudowano i wyremontowano 2,9 km dróg.

Tabela 4.1.1 Struktura i koszty utrzymania sieci drogowej w Suwałkach w latach 2010-2012

Klasyfikacja dróg	Długość drogi w 2012 roku [km]	Poniesione nakłady [tys. zł]		
		2010	2011	2012
Krajowe	12,91	5 768,02	3 189,52	2 103,88
Wojewódzkie	23,76	23 616,74	4 804,32	3 755,85
Powiatowe	62,21	11 660,65	4 609,97	12 190,65
Gminne	82,79	9 429,79	4 967,21	8 877,65
Ogółem	181,67	50 475,20	17 571,02	26 928,03

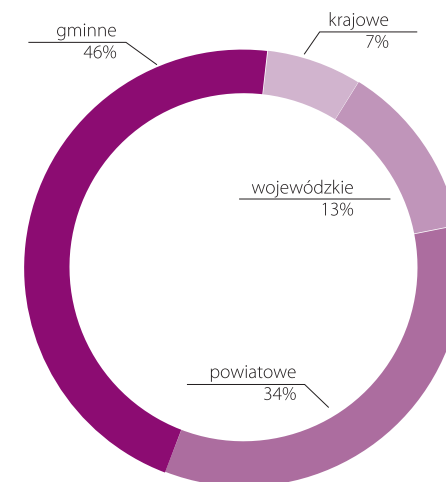
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

Drogi rowerowe

W 2012 r. wybudowano 1,11 km wydzielonych ścieżek rowerowych i 2,0 km ciągów pieszo-rowerowych. Na koniec 2012 r. w Suwałkach funkcjonowało 37,34 km ścieżek rowerowych i 7,44 km ciągów pieszo-rowerowych (wraz z ścieżkami na terenie Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej).

Wykres 4.1.1 Struktura długości sieci drogowej w Suwałkach w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

4.2. Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę wodno-ściekową prowadzoną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.

Woda dostarczana do sieci wodociągowej miasta pobierana jest z 21 studni głębinowych. Ujmowana woda (woda surowa) w stanie naturalnym tylko warunkowo nadaje się do picia i do potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu. Dostosowanie jakości wody do obowiązujących wymagań odbywa się w powstałej w 2005 r. stacji uzdatniania wody.

Miejska sieć wodociągowa uległa w ostatnich latach rozbudowie w ramach realizowanego przez miasto i PWiK w Suwał-

kach Sp. z o.o. programu inwestycyjnego. W efekcie przeprowadzonych inwestycji zaopatrzeniem w bieżącą wodę objętych jest prawie 100 % mieszkańców Suwałk.

Odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej ścieki, dostarczane są do miejskiej oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Poziom objęcia mieszkańców miasta usługą odbioru ścieków siecią kanalizacji sanitarnej wynosi ok. 95%. Tak wysoki współczynnik skanalizowania miasta jest wynikiem wieloletnich starań spółki o współfinansowanie infrastruktury sieci kanalizacyjnej z zewnętrznych źródeł krajowych, takich jak: Ekofundusz, NFOŚiGW czy WFOŚiGW, jak i z dotacji unijnych.

Prowadzone w mieście w latach 2008-2012 inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w dużym stopniu objęte są projektem współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności

w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet I, Działanie 1.1. Projekt pod nazwą „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach” realizowany jest w dwóch etapach.

Właśnie dobiega końca realizacja I etapu Projektu, który jest częścią kompleksowej modernizacji wodno-kanalizacyjnej na terenie Suwałk. Stanowi on kontynuację Projektu z programu ISPA pn. „Poprawa jakości wody w Suwałkach”. W ramach I etapu tegoż Projektu wybudowano:

- ✓ 7,4 km sieci wodociągowej
- ✓ 3,3 km sieci kanalizacyjnej w 21 ulicach, głównie w „starej” części miasta.

Dokonano modernizacji oczyszczalni ścieków polegającej na:

- ✓ intensyfikacji procesów usuwania azotu ogólnego ze ścieków,
- ✓ ograniczeniu ilości skrutek i piasku przez wyłukanie z nich substancji organicznych.

Zainstalowano również trzy systemy monitoringu:

- ✓ na sieci wodociągowej,
- ✓ w oczyszczalni ścieków,
- ✓ ewidencji zdarzeń na sieci, tzw. GIS.

Całkowity koszt realizacyjny etapu pierwszego wynosi 11 903 140 zł netto, w tym refundacja z UE 7 936 101 zł netto (66,67%).

Równocześnie realizowany jest II etap Projektu, który obejmuje:

- ✓ budowę suszarni do suszenia osadów ściekowych,
- ✓ hermetyzację obiektów na oczyszczalni ścieków,
- ✓ budowę sieci wodociągowych i kanalizacyjnych o łącznej długości 0,2 km.

Spółka skorzystała z możliwości rozszerzenia zakresu rzeczowego etapu II Projektu o kolejne 2,5 mln zł na dostawę urządzeń do oczyszczalni ścieków, które zastąpią urządzenia zużyte technicznie.

Całkowity koszt realizacyjny etapu drugiego wyniesie 34 605 582 zł netto, w tym refundacja z UE 24 738 481 zł netto (71,49%).

Przewidywany termin zakończenia tego najdroższego w historii suwalskich wodociągów przedsięwzięcia to koniec 2014 roku.

Od września 2012 r. PWiK Sp. z o.o. eksploatuje również kanalizację deszczową o długości 133 km.

Tabela 4.2.1 Długość miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (w km)

	2009	2010	2011	2012
Długość sieci	134,2	138,8	143,6	144,4
Długość przyłączy	67,7	68,9	70,9	71,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Tabela 4.2.2 Długość miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach (w km)

	2009	2010	2011	2012
Długość sieci	92,8	93,9	102,5	104,1
Długość przyłączy	31,4	32,2	33,5	34,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Suwałk kierowane są do odzysku, do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o., funkcjonującego w oparciu o przyjazną środowisku technologię kompostowania odpadów. Od 1997 r. funkcjonuje w Suwałkach selektywna zbiórka odpadów komunalnych,

która objęła wszystkich mieszkańców miasta. W ramach organizowanej przez władze miasta gospodarki odpadami komunalnymi prowadzone są w Suwałkach:

- ✓ zbiórka odpadów wielogabarytowych i niebezpiecznych
- ✓ zbiórka przeterminowanych leków
- ✓ zbiórka zużytych baterii

Prowadzone przez miasto działania ograniczają nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami jednocześnie utrzymując ilość odpadów trafiających na składowisko na względnie stałym poziomie. Niestety brak jest obecnie efektów kampanii edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Radykalną poprawę sytuacji powinny przynieść zmiany w gospodarce odpadami komunalnymi, które będą wprowadzone w 2013 r.

Tabela: 4.2.3. Gospodarka odpadami komunalnymi w Suwałkach w latach 2009-2012 (w tonach)

	2009	2010	2011	2012
Dostarczone	17 370	18 289	18 608	18 746
Odzyskane surowce wtórne	794	787	840	819
Odpady na składowisku	9 513	9 964	9 590	9 931
Kompost surowy (produkcja)	4 480	4 361	4 481	4 442

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Ciepłownictwo i gazownictwo

Ciepłownictwo

Głównym producentem i dystrybutorem energii cieplnej do celów grzewczych w mieście jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o. Wobec problemu z zanieczyszczeniem powietrza szczególnie pyłem w wyniku „niskiej emisji”, władze miasta wspierają działania inwestycyjne spółki zmierzające do rozbudowy sieci ciepłowniczej i likwidacji możliwie dużej ilości kotłowni lokalnych.

Tabela 4.2.4: Długość miejskiej sieci ciepłowniczej (w km)

	2009	2010	2011	2012
Długość sieci	65	73,2	75,37	78,66
Długość sieci preizolowanej	28	33,5	37,7	42,48

Źródło: dane PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

W latach 2004-2012 PEC w Suwałkach Sp. z o.o. wybudował i zmodernizował 28,77 km sieci ciepłowniczej, z czego sieć preizolowana stanowi 54% całości sieci. Działania te z jednej strony zmniejszają zanieczyszczenie trafiające do powietrza z kotłowni indywi-

dualnych, a z drugiej ograniczają straty ciepła w trakcie jego przesyłu do odbiorców.

Wraz z wydłużaniem miejskiej sieci ciepłowniczej rośnie liczba budynków podłączanych do miejskiego systemu ciepłowniczego. W roku 2012 liczba ta wynosiła 1135 budynków odbierających 18,5 MW energii cieplnej.

Najważniejszą inwestycją zrealizowaną w Suwałkach w ostatnich latach w suwalskim PEC jest wybudowanie w Ciepłowni Głównej bloku energetycznego, produkującego energię elektryczną w skojarzeniu z ciepłem. Pozwala to na ograniczenie negatywnego wpływu wytwarzania energii na środowisko naturalne. Walory środowiskowe przedsięwzięcia pozwoliły na uzyskanie dotacji ze środków europejskich na realizację inwestycji w wysokości 10,6 mln zł, przy całkowitym koszcie wynoszącym 41,5 mln zł.

W 2012 roku PEC przeznaczył około 7,5 mln zł na inwestycje, z czego ponad 6 mln zł wykorzystano do budowy i modernizacji sieci i węzłów cieplnych.

Gazownictwo

Słabo rozwiniętym elementem infrastruktury technicznej miasta jest sieć gazownicza. Miasto nie jest podłączone do sieci magistralnej. Mieszkańcy części miasta zaopatrywani są w sieciowy gaz propan-butan z rozprężarni. Długość sieci gazowniczej wynosi 14,3 km i pozwala na podłączenie 5 294 mieszkań, głównie w budownictwie wielorodzinnym.

W roku 2012 wybudowana została przez podmioty prywatne dedykowana stacja regazyfikacji gazu ziemnego LNG w obszarze Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Niezależnie od tego Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Warszawie rozpoczęła w 2012 roku, przy współfinansowaniu

ze środków UE, budowę sieci gazowych na terenie miasta Suwałki w ramach projektu pt.: „Umożliwienie dostępu do gazu ziemnego w m. Suwałki w oparciu o technologię LNG”. Inwestycja obejmuje budowę około 25 km gazociągów oraz budowę stacji regazyfikacji gazu ziemnego LNG. Dalsza zrównoważona rozbudowa sieci gazowej jest planowana na kolejne lata do 2030 roku. Wówczas nową siecią gazową można będzie zasilać większość mieszkańców i podmiotów działających na terenie miasta Suwałki.

Zieleń miejska

Powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Suwałkach w roku 2012 wynosiła około 300 ha, w tym ok. 82 ha zieleni zorganizowanej. Tereny te przedstawiają różne formy funkcjonalne: parki, skwery, bulwary nadrzeczne, zieleń przyuliczna, kwietniki sezonowe i bylinowe, nieużytki. Z dniem 01.01.2012 r. jednostka budżetowa miasta Suwałki zajmująca się dotychczas utrzymaniem zieleni – Zakład Usług Komunalnych, została przekształcona w Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach.

Tabela 4.2.5 Prace na miejskich terenach zielonych w latach 2010 – 2012

Rodzaj prac	2010	2011	2012
Wykonanie i renowacja zieleńców (ha)	4,03	2,54	1,23
Nasadzenia drzew (szt.)	1 088	176	270
Nasadzenia krzewów (szt.)	11 550	1 271	3 075

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Zakłady i spółki komunalne

Infrastrukturę techniczną w Suwałkach obsługują zakłady i spółki komunalne. To one świadczą mieszkańcom usługi:

- ✓ zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.,
- ✓ zaopatrzenia w ciepło – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.,
- ✓ odbioru odpadów komunalnych – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej

w Suwałkach Sp. z o.o. (prowadzące również komunikację miejską),

- ✓ zagospodarowania odpadów komunalnych – Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Suwałkach,
- ✓ utrzymanie czystości w mieście, pielęgnacja terenów zielonych, zarządzanie drogami, oświetleniem dróg i ruchem na drogach – Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach

Ponadto miasto jest udziałowcem w czterech innych spółkach.

Tabela 4.2.6 Spółki z udziałem miasta Suwałk

Spółka	Aktywa		Udział miasta w kapitale zakładowym
	2011	2012	
PWIK w Suwałkach Sp. z o.o.	57 477 000	56 477 000	100%
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.	30 901 000	30 901 000	100%
PGK w Suwałkach Sp. z o.o.	9 876 500	10 801 000	100%
PGO Sp. z o.o. w Suwałkach		7 200 000	100%
Targowiska Miejskie w Suwałkach Sp. z o.o.	830 000	830 000	100%
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.	6 093 000	6 093 000	98,9%
Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.	19 967 900	19 967 900	12,4%
Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES”	1 357 000	1 357 000	14,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W okresie objętym raportem ww. podmioty komunalne prowadząc obsługę miasta i jego mieszkańców podejmowały działania zmierzające do poprawy jakości swoich usług,

w tym również poprzez modernizację i rozbudowę zaplecza technicznego prowadzonej działalności.

Tabela 4.2.7 Komunalne zakłady budżetowe miasta Suwałk

Zakład	Profil działalności
Zarząd Budynków Mieszkalnych	zarząd gminnym zasobem mieszkaniowym
Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach	utrzymanie czystości terenów komunalnych oraz zieleni miejskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.2.8 Główne inwestycje spółek komunalnych w latach 2006-2012

	Nakłady	Okres inwestycji
PWIK w Suwałkach Sp. z o.o.		
Poprawa jakości wody w Suwałkach	10,9 mln EUR, w tym 50% środków UE	2003-2008
Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach	47,5 mln zł, w tym 33,2 mln zł środki UE	2007-2014
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.		
Rozbudowa sieci	17,78 mln zł	2006-2009
Budowa zespołu kogeneracyjnego	41,5 mln zł, w tym 10,6 mln zł środki UE	2008
PGO w Suwałkach Sp. z o.o.		
Rozbudowa hali przyjęcia i sortowania odpadów	2 900 804,10 zł	2012-2013
Zaprojektowanie, dostawa i montaż linii sortowniczej do rozbudowanej hali	3 926 160,00 zł	2012-2013
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.		
Budowa infrastruktury parku	12,6 mln zł, w tym 9 mln zł środki UE	2005-2008
Budowa obiektów kubaturowych	54,7 mln zł, w tym 46,5 mln zł środki UE	2010-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.3. Transport

Komunikacja miejska

Miejska sieć linii autobusowych składa się z 15 linii autobusowych o łącznej długości ok. 220 km. Zgodnie z Porozumieniem międzygminnym, zawartym 12 grudnia 2007 r. komunikacja miejska oprócz ruchu wewnątrzmięjskiego obsługuje także przyległe tereny podmiejskie, w tym: Żyliń, Poddubówek, Wychodne, Płociczno, Krzywe, Okuniowiec, Nową Wieś, Lipniak, Małą Hutę, Potasznię i Żywą Wodę. Dzienny przebieg autobusów na wszystkich liniach wynosi średnio 5 000 wozokilometrów.

Łączna liczba przystanków miejskiej komunikacji autobusowej wynosi 250 szt., w tym 80 szt. znajduje się w strefie podmiejskiej.

Operatorem komunikacji jest Zakład Komunikacji Miejskiej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o., którą miasto Suwałki zobowiązało do świadczenia usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. W godzinach szczytowych komunikację obsługuje 29 spośród 34 autobusów, będących w inwentarzu Spółki. W 2012 r. odnotowano 6,3%-owy wzrost liczby pasażerów w odniesieniu do 2011 r.

Chcąc ułatwić pasażerom dostęp do suwałskiej komunikacji miejskiej, miasto Suwałki wprowadziło w 2012 r. możliwość zakupu biletów przez telefon komórkowy za pomocą systemu SkyCash. Aplikacja służy do zakupu biletów okresowych (miesięcznych i dekadowych) oraz jednorazowych.

Transport indywidualny

Podobnie jak w latach poprzednich, rok 2012 był kolejnym rokiem wzrostu liczby pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach. We-

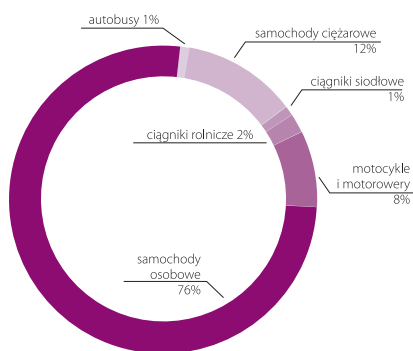
dług stanu na dzień 31.12.2012 r. w Suwałkach było ich 36,7 tys. szt. co w stosunku do roku poprzedniego przełożyło się na wzrost ilości pojazdów o 2,26% i aż o 23,28% w porównaniu z rokiem 2007.

Tabela 4.3.1 Liczba pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w latach 2007-2012 (bez uwzględnienia naczepek)

Rodzaj pojazdu	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Motocykle i motorowery	2 034	2 251	2 542	2 700	2 883	2 979
Samochody osobowe	22 860	24 598	25 842	26 535	27 199	27 899
Autobusy	181	183	194	213	214	212
Samochody ciężarowe	3 738	3 811	4 074	4 225	4 354	4 372
Ciągniki siodłowe	326	335	371	396	459	512
Ciągniki rolnicze	634	634	751	765	782	729
Ogółem	29 773	31 812	33 774	34 834	35 891	36 703

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 4.3.1 Struktura zarejestrowanych pojazdów w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.4. Zasoby mieszkaniowe

Budownictwo mieszkaniowe

Wieloletni zastój w budownictwie mieszkaniowym Suwałk spowodował duże zapotrzebowanie na nowe mieszkania. Rosnąca stabilizacja finansowa mieszkańców miasta wpłynęła na zauważalne ożywienie na rynku budowlanym w drugiej połowie dekady.

Z danych wynika, że sytuację na rynku mieszkaniowym w Suwałkach poza zapotrzebowaniem na lokale, kształtował w ostatnich latach również światowy kryzys gospodarczy. Rosnący rynek budowlany zatrzymany został w 2008 r. w wyniku wprowadzenia przez banki

ograniczeń w udzielaniu kredytów hipotecznych. Malejąca ilość pozwoleń na budowę sugeruje utrzymanie się spadkowej tendencji na rynku również w 2012 roku.

W 2012 roku odnotowano znaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego liczby mieszkań, na które wydano pozwolenia na budowę.

Jak wynika z danych Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w 2012 roku na terenie miasta oddano do użytku ogółem 148 mieszkań o łącznej powierzchni 14 183 m², w tym:

- ✓ 45 mieszkań w budownictwie indywidualnym (o łącznej pow. 8 949 m²),
- ✓ 103 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o łącznej pow. 5 234 m²).

Wartym zauważenia aspektem rynku mieszkaniowego jest dominująca rola mieszkań budowanych w budynkach wielorodzinnych.

Tabela 4.4.1 Liczba wydanych wszystkich ogółem pozwoleń na budowę w latach 2005-2012

	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	Pozwolenia na budowę
2005	235	272
2006	201	250
2007	223	264
2008	239	295
2009	250	320
2010	162	272
2011	139	252
2012	110	290

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.4.2 Liczba mieszkań na które wydano w Suwałkach pozwolenia na budowę

	2009	2010	2011	2012
indywidualne	43	50	64	36
wielomieszkaniowe	192	28	440	159
łącznie	235	78	504	195

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Komunalny zasób mieszkaniowy

Realizacji zadań miasta Suwałk z zakresu gminnego budownictwa mieszkaniowego służy gminny zasób mieszkaniowy zapewniający mieszkanie 6 921 mieszkańcom Suwałk. Zasób ten obejmuje lokale w 82 budynkach będących w pełni własnością miasta oraz w 115 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

W roku 2012 liczba lokali komunalnych zmniejszyła się o 7 szt. Zmniejszenie ilości lokali nastąpiło na skutek rozbiórki 2 budynków komunalnych ze względu na zły stan techniczny.

Tabela 4.4.3 Komunalne zasoby mieszkalne w Suwałkach w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Ilość mieszkań komunalnych	2 320	2 234	2 233	2 249	2 242
w tym lokale socjalne	140	162	139	214	231
Ilość lokali użytkowych	291	292	237	259	258

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Tabela 4.4.4 Remonty, budowa budynków i lokali komunalnych w 2012 roku

Rodzaj	Liczba budynków	Wartość prac (w zł)
Budynki będące własnością miasta Suwałki		
Remonty lokali i budynków użytkowych	13	377 864,63
Remonty bieżące	-	312 288,24
Zagospodarowanie terenu – remonty nawierzchni i punktów gromadzenia odpadów stałych	-	31 031,85
Remont pokryć dachowych	5	172 723,20
Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania lokali użytkowych oraz mieszkalnych (ul. Sejneńska 18)	1 budynek z 22 lokalami mieszkalnymi	1 398 400,16
Budynki wspólnot mieszkaniowych		
Termomodernizacja budynków	12	1 397 009,03
Opracowanie audytów energetycznych i dokumentacji na poczet przyszłych termomodernizacji	7	25 413,18
Remonty i wymiana pokryć dachowych	5	141 239,60
Remonty bieżące	-	33 075,06
Remonty ciągów pieszo-jezdných		46 804,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Tabela 4.4.3 Oczekujący na przyznanie mieszkania komunalnego w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba oczekujących	383	361	307	320	258
Liczba wniosków spełniających kryteria	144	130	113	117	112
Ilość rodzin zakwalifikowanych	27	21	21	23	20
Liczba przyznanych lokali	31	25	16	30	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Na uwagę zasługuje wzrost liczby lokali socjalnych niezbędnych do wywiązania się miasta z ustawowych obowiązków wobec mieszkańców oraz zarządców zasobów mieszkaniowych. W okresie ostatnich 5 lat liczba tych lokali w Suwałkach wzrosła o 91. Struktura lokali pod względem ich wyposażenia systematycznie zmienia się w wyniku prowadzonych remontów i modernizacji. Lokale o pełnym wyposażeniu stanowią 70,3% całości zasobu mieszkaniowego. Jedynie 1,6% mieszkań komunalnych nie jest wyposażona w instalację wodociągowo-kanalizacyjną. Istotny wpływ na poziom życia najemców lokali komunalnych mają przeprowadzane remonty i modernizacje lokali i budynków

komunalnych. Łącznie w latach 2008-2012 miasto Suwałki poniosło nakłady na poprawę warunków mieszkaniowych w wysokości 48 799 825 zł, w tym 16 835 367 zł na budowę nowych lokali mieszkalnych. Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach finan-

suje swoją działalność z przychodów z najmu mieszkań i lokali użytkowych, dzierżawy garaży i gruntów oraz dotacji z budżetu miasta przeznaczonej na remonty zasobów oraz pokrycie kosztów funkcjonowania Działu Lokalowego i działu Dodatków Mieszkaniowych.

5.1. Środowisko przyrodnicze

Na terenie Suwałk występują obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Rzeźba terenu, na którym zlokalizowane jest miasto jest wynikiem działalności lodowca w okresie najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego oraz erozyjnej działalności rzeki Czarnej Hańczy. Dominują dwie jednostki geomorfologiczne: wysoczyzna morenowa (w północnej części miasta) oraz równina sandrowa przecięta doliną Czarnej Hańczy. Mimo zubożenia flory i fauny tych obszarów w wyniku działalności człowieka część terenów miasta nadal stanowi obszar cenny przyrodniczo.

W granicach administracyjnych Suwałk występuje rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, stanowisko dokumentacyjne i liczne pomniki przyrody.

W północnej części miasta na terenie leśnym znajduje się rezerwat archeologiczny „Cmentarzysko Jaćwingów”. Utworzony został w 1959 roku w celu ochrony fragmentu lasu (boru świeżego) z cmentarzyskiem Jaćwingów. Na niewielkiej powierzchni rezerwatu (4,1 ha) mieści się kilkanaście kurhanów pochodzących z II-IV wieku naszej ery, zbudowanych z kamieni w znacznej części przykrytych warstwą ziemi.

W granicach miasta znajdują się fragmenty dwóch, utworzonych w 1998 roku obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 960,2 hektarów. Obszary te obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny,

których przeznaczenie może być związane z turystyką i wypoczynkiem lub z zapewnieniem stanu względnej równowagi ekologicznej (korytarze ekologiczne). W północnej części miasta znajduje się fragment obszaru „Pojezierza Północnej Suwalszczyzny”, którego celem ochronnym jest zachowanie półnaturalnego krajobrazu o urozmaiconej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Drugim obszarem chronionego krajobrazu jest „Puszcza i Jeziora Augustowskie”. Fragment tego obszaru znajduje się w południowej części miasta i obejmuje Las Suwalski, stanowiący część jednego z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów leśnych – Puszczy Augustowskiej (obszaru europejskiej sieci Natura 2000).

W północno-wschodniej części, przy ul. Czarnoziem 1, widnieje odsłonięcie geologiczne, które uchwałą Rady Miejskiej z 1995 roku uznane zostało za stanowisko dokumentacyjne „Szwajcaria”. Ochrona tego miejsca ma na celu zachowanie interesującego stanowiska geologicznego z różnowiekowymi poziomami glacialnymi (gliny zwałowe) i dzielącymi je osadami interglacjału emskiego (torfy imułki), powstałymi 100 000 lat p.n.e. Jest jedynym w północno-wschodniej Polsce stanowiskiem osadów ziemskich, które odsłaniają się na powierzchni.

W 2010 r., na zlecenie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, przeprowadzona została inwentaryzacja zlokalizowanych na terenie Suwałk

obszarów charakteryzujących się wybitnymi walorami przyrodniczymi.

Ochrona środowiska i działania proekologiczne

Dokument programowy miasta z zakresu ochrony środowiska, tj. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2012-2015 przywiązuje duże znaczenie do edukacji ekologicznej. W opinii władz miasta zapewnienie odpowiednich regulacji prawnych oraz niezbędnej infrastruktury nie przyniesie oczekiwanych efektów bez ukształtowania pożądanego postaw mieszkańców Suwałk. Ograniczeniem skali działań w tym zakresie jest nie wielkość środków finansowych, ale niedobór partnerów społecznych.

Najciekawszymi działaniami edukacyjnymi zrealizowanymi w 2012 roku były:

- ✓ „Przyroda bogactwem mojego regionu – aby chronić muszę poznać” kontynuacja – Przedszkole nr 3,
- ✓ „Dobre rady na odpady” kontynuacja – Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7 – kontynuacja,

- ✓ X edycja Ekospotkań pn.: „Zostawcie nam czysty kawałek świata” – Szkoła Podstawowa nr 6,
- ✓ Międzyszkolny Konkurs Artystyczno-Ekologiczny „Z Koszałkiem Opalkiem w świat baśni i wyobraźni” – Szkoła Podstawowa nr 6,
- ✓ „Mali ekolodzy i badacze przyrody” – Przedszkole nr 7,
- ✓ „Tydzień ekologiczny w szkole” – Szkoła Podstawowa nr 7,
- ✓ „Obchody Dnia Ziemi” – Przedszkole nr 4 z Oddziałem Integracyjnym w Suwałkach,
- ✓ „Ogrodowe roślinki z ósemkowej rodzinki – przedszkolny ogródek botaniczny” – Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi.

Wymienione działania finansowane były ze środków budżetu miasta.

Szczególne znaczenie mają działania kontynuowane corocznie takie jak:

- ✓ konkurs „Gdzie te piękne ogrody i kwieciste balkony” którego zorganizowano w 2012 r. już XVI edycję,
- ✓ konkurs selektywnej zbiórki odpadów w szkołach organizowany w 2012 r. już po raz dwunasty,
- ✓ „Dzień bez samochodu”,
- ✓ „Sprzątanie świata”,
- ✓ „Dzień Ziemi”.

Dopełnieniem ww. działań jest dystrybucja przez miasto ulotek informacyjno-eduka-

cyjnych, emisja tematycznych spotów w lokalnej telewizji oraz przeprowadzenie 2 kampanii “Prawa zwierząt – obowiązki ludzi” i „Segreguj odpady”.

Kampanie zostały przeprowadzone w 2011-2012 roku w suwalskich jednostkach oświatowych.

5.2 Planowanie przestrzenne

Z dniem 1 stycznia 2003 roku z mocy prawa utraciły ważność miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalone przed 1 stycznia 1995 roku, które swoimi granicami pokrywały 100% powierzchni miasta. W dniu 1 stycznia 2003 roku na terenie miasta obowiązywało już tylko 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 1998-2002, obejmujących swym zasięgiem obszar zaledwie 456 ha, co stanowiło 6,96% powierzchni terenu w granicach całego miasta.

Od sierpnia 2003 roku w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej funkcjonuje Pracownia Urbanistyczna (od 2008 roku Referat Urbanistyki), zajmujący się przede wszystkim sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w granicach administracyjnych miasta

Suwałk. Dodatkowo w Referacie Urbanistyki wykonywane są różne opracowania studialne, dotyczące terenu miasta, analizy urbanistyczne oraz wydawane są opinie dotyczące inwestycyjnych zamierzeń przestrzennych. Ponadto w ramach zawartego porozumienia pomiędzy Prezydentem Miasta Suwałki, a Marszałkiem Województwa Podlaskiego, wykonywane są różne prace na rzecz Samorządu Województwa Podlaskiego, wynikające z ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na terenie miasta Suwałki zgodnie ze statusem na grudzień 2012 roku obowiązywało 49 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące plany zajmowały powierzchnię 1 892 ha, co stanowiło ok. 28,90% powierzchni miasta w granicach administracyjnych.

W trakcie opracowania było 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 4 zmiany planów), obejmujących łącznie ok. 1 156 ha, co stanowi 17,65% powierzchni miasta w granicach administracyjnych.

Z ogólnej powierzchni miasta ok. 23% terenu stanowią tereny zurbanizowane tj. ok. 1 500 ha. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają ok. 55,33% powierzchni terenów zurbanizowanych w granicach miasta.

W dniu 30 maja 2012 roku Uchwałą Nr XXII/238/2012 Rada Miejska w Suwałkach zatwierdziła zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk”. Zmian i aktualizacji przedmiotowego dokumentu dokonano w pełnym zakresie wynikającym z obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W okresie od stycznia do końca 2012 roku uchwalono 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (w tym 2 zmiany planów).

Tabela 5.2.1. Pokrycie terenu miasta aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2006-2012

Koniec roku	Powierzchnia pokryta planami (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia planów w stosunku do terenów zurbanizowanych (%)
2006	917 ha	14,01%	31,40%
2007	1 099 ha	16,79%	34,00%
2008	1 216 ha	18,56%	38,00%
2009	1 368 ha	20,89%	41,74%
2010	1 462 ha	22,33%	42,61%
2011	1 540 ha	23,50%	46,50%
2012	1 892 ha	28,90%	55,33%

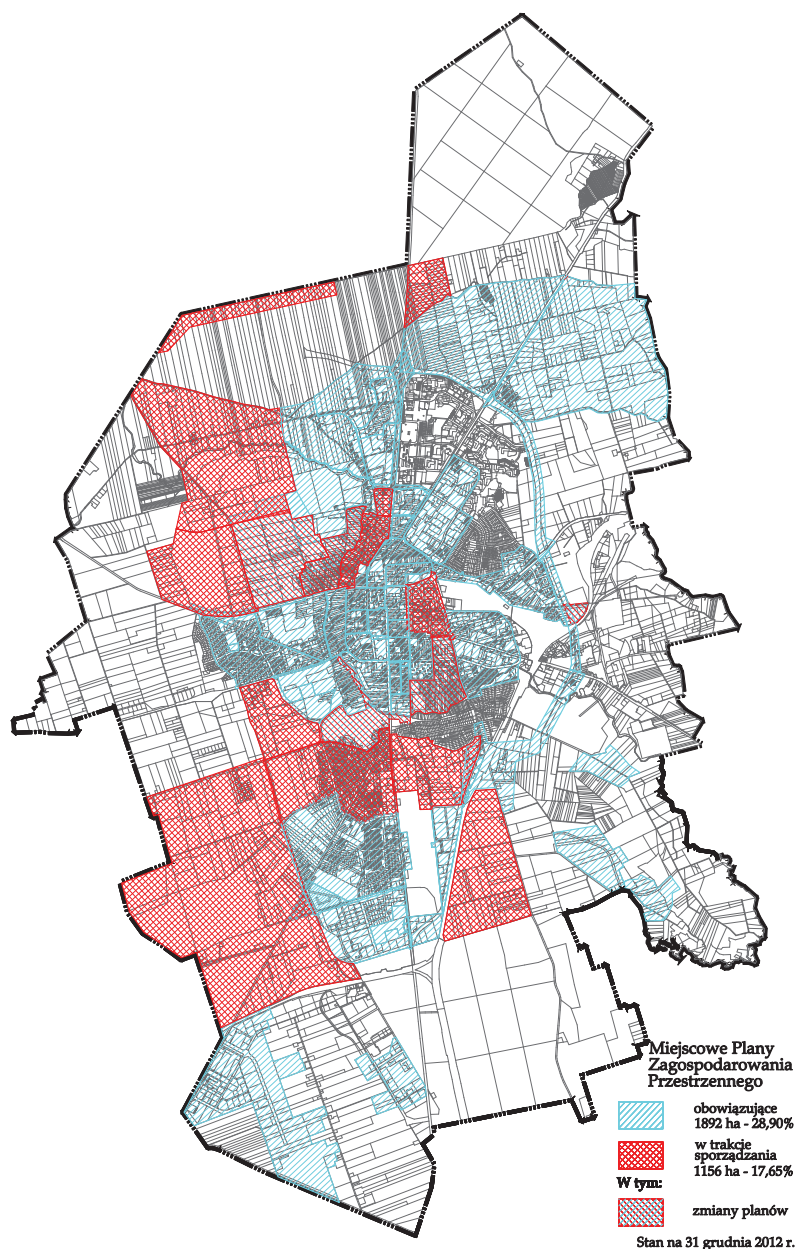
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.2.2 Obszary miasta, dla których w roku 2012 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar planu	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)
Rejon Szwajcaria Wschód	227,48 ha	3,47%
Rejon osiedla Powstańców Wielkopolskich i Hańcza, część południowa	132,45 ha	2,02%
Rejon ulicy Armii Krajowej (zmiana planu)	148,69 ha	2,27%
Rejon osiedla Zielona Górka (zmiana planu)	1,0 ha	0,02%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Miasto Suwałki – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

5.3. Gospodarka nieruchomościami

Struktura użytkowania terenów

W roku 2012 nastąpiły zmiany w strukturze własnościowej. Powierzchnia gruntów Gminy Miasta Suwałki zwiększyła się o 13 ha w porównaniu z rokiem 2011 (1 314 ha). O 8 ha zmniejszył się areał gruntów osób prawnych,

a także o 1 ha osób fizycznych. O 3 ha ubyło gruntów Skarbu Państwa. Było to wynikiem nabywania gruntów przez miasto Suwałki na cele inwestycyjne m. in. pod budowę ulicy od skrzyżowania ul. Wigierskiej z ul. Kościuszki do ul. Grunwaldzkiej, pod budowę przyszłego lotniska, rozbudowę kompostowni oraz budowę ulic przy Szkole Muzycznej.

Tabela 5.3.1 Wartość transakcji obrotu nieruchomościami dokonywanych przez miasto Suwałki w latach 2009-2012 (w zł)

	2009	2010	2011	2012
Transakcja zbycia	8 194 026	6 286 381	2 826 840	4 914 375
Transakcja nabycia	944 798	239 972	1 507 894	3 099 588
Wartość obrotu nieruchomościami	9 138 824	6 526 353	4 334 734	8 013 963

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.2 Struktura użytkowania gruntów w przekroju własnościowym w 2012 roku (w ha)

Rodzaj gruntów	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Grunty osób prawnych	Kościóły i związki wyznaniowe	Razem
Użytki rolne	644	199	2 521	2	153	1	3 520
Użytki leśne	12	816	86	0	1	0	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	335	322	384	38	163	35	1 277
Tereny komunikacyjne	261	228	4	0	81	0	574
Wody	21	53	3	0	1	0	78
Tereny różne i nieużytki	54	62	58	0	13	0	187
Razem	1 327	1 680	3 056	40	412	36	6 551

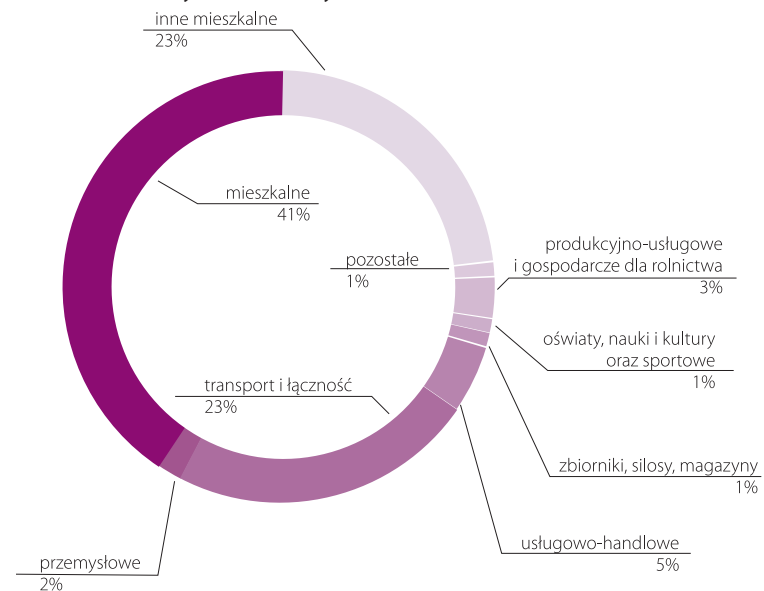
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.3 Struktura użytkowania budynków w przekroju własnościowym w 2012 roku (w szt.)

Rodzaj budynków	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdziel- nie	Budynki osób praw- nych	Kościóły i związki wyznani- owe	Razem
Budynki mieszkalne	111	4	3 964	226	18	17	4 340
Budynki przemysłowe	0	0	55	7	102	0	164
Budynki transportu i łączości	188	37	2 181	60	29	13	2 508
Budynki usługowo- handlowe	36	4	382	12	59	1	494
Zbiorniki, silosy, budyn- ki magazynowe	2	2	62	15	51	0	132
Budynki biurowe	13	18	30	1	37	0	99
Budynki szpitali i zakła- dów opieki	4	2	1	1	9	1	18
Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	81	6	7	0	7	20	121
Budynki produkcyjno- usługowe i gospodar- cze dla rolnictwa	9	4	329	0	0	0	342
Inne budynki niemiesz- kalne	163	63	2 061	8	126	23	2 444
Razem	607	140	9 072	330	438	75	10 662

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

Wykres 5.3.1 Struktura użytkowania budynków w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

6.1. Władze Suwałk

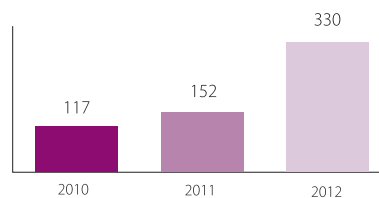
Prezydentem miasta Suwałk wybranym 21 listopada 2010 roku, a następnie zaprzysiężonym 6 grudnia 2010 roku, jest Czesław Renkiewicz. Zastępcami Prezydenta są Łukasz Kurzyński i Marek Buczyński.

Rada Miejska

21 listopada 2010 roku mieszkańcy Suwałk wybrali także nową Radę Miejską. Mandaty radnych uzyskało 10 przedstawicieli klubu „Łączą nas Suwałki”, 4 przedstawicieli Bloku Samorządowego, 4 przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości, 3 przedstawicieli Sojuszu Lewicy Demokratycznej, 2 przedstawicieli Platformy Obywatelskiej.

Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach kadencji 2010-2014 został Andrzej Paweł Chuchnowski. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej zostali wybrani: Agnieszka Dorota Rzatkowska, Józef Dariusz Kimera oraz Stanisław Sieczkowski. Rezygnację z funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej z dniem 31 grudnia 2012 r. złożył Stanisław Sieczkowski. Wybory nowego Wiceprzewodniczącego odbędą się w styczniu 2013 r.

Wykres 6.1.1 Liczba uchwał Rady Miejskiej w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Tabela 6.1.1 Skład Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2010-2014

	Andrzej Paweł Chuchnowski
	Zbigniew Roman De-Mezer
	Adam Ołowniuk
	Krzysztof Ołowniuk
	Leszek Perkowski
Klub „Łączą nas Suwałki”	Zdzisław Przelomiec
	Anna Ruszewska
	Janusz Aleksander Krzesicki
	Włodzimierz Marczewski
	Stanisław Kulikowski
	Adam Kacprzyk
Blok Samorządowy	Stanisław Sieczkowski
	Sławomir Jan Szeszko
	Andrzej Turowski
	Grzegorz Gorlo
Prawo i Sprawiedliwość	Dorota Anna Jabłońska
	Zdzisław Koncewicz
	Jadwiga Mariola Szczypiń
	Józef Dariusz Kimera
SLD	Tadeusz Franciszek Zamaro
	Bożena Topczyłko
	Krzysztof Tumialis, od 26.09.2012 r.
PO	Agnieszka Barszczewska.
	Agnieszka Dorota Rzatkowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Radni Rady Miejskiej w Suwałkach kadencji 2010-2014

Skład komisji Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2010-2014

Komisja Rewizyjna:

- Zbigniew De-Mezer – przewodniczący
- Krzysztof Tumialis – wiceprzewodniczący, od 26.12.2012 r. Agnieszka Barszczewska
- Grzegorz Gorlo
- Janusz Krzesicki
- Stanisław Kulikowski
- Sławomir Szeszko
- Bożena Topczyłko

Komisja Finansowo – Budżetowa:

- Zdzisław Przelomiec – przewodniczący
- Zdzisław Koncewicz – wiceprzewodniczący
- Włodzimierz Marczewski
- Zbigniew De-Mezer
- Agnieszka Rzatkowska
- Andrzej Turowski
- Tadeusz Zamaro

Komisja Strategii i Rozwoju Gospodarczego:

- Tadeusz Zamaro – przewodniczący
- Krzysztof Ołowniuk – wiceprzewodniczący
- Adam Kacprzyk
- Leszek Perkowski
- Agnieszka Rzatkowska
- Stanisław Sieczkowski
- Mariola Szczypiń
- Włodzimierz Marczewski

Komisja Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa:

- Dorota Jabłońska – przewodnicząca
- Anna Ruszewska – wiceprzewodnicząca
- Zdzisław Koncewicz
- Janusz Krzesicki
- Adam Ołowniuk
- Józef Kimera
- Sławomir Szeszko
- Krzysztof Tumialis, od 26.12.2012 r. Agnieszka Barszczewska

Komisja Kultury, Sportu i Turystyki:

- Stanisław Kulikowski – przewodniczący
- Adam Kacprzyk – wiceprzewodniczący
- Grzegorz Gorlo
- Krzysztof Ołowniuk
- Leszek Perkowski
- Stanisław Sieczkowski
- Bożena Topczyłko

Komisja Oświaty i Wychowania:

- Andrzej Turowski – przewodniczący
- Mariola Szczypiń – wiceprzewodnicząca
- Adam Ołowniuk
- Zdzisław Przełomieć
- Anna Ruszewska
- Józef Kimera
- Dorota Jabłońska

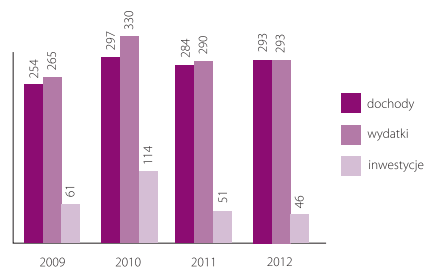
6.2 Finanse Miasta

W 2012 roku dochody miasta Suwałki wyniosły 293 394 216,62 zł, a wydatki 293 310 491,33 zł, co oznacza zamknięcie budżetu nadwyżką w wysokości 83 725,29 zł.

Tabela 6.2.1 Wielkość i dynamika budżetu miasta Suwałki w latach 2009-2012 (w mln zł)

Budżet	2009	2010	2011	2012
Dochody	253,75	297,33	284,30	293,39
Dynamika dochodów	110,84%	117,17%	95,61%	103,19%
Wydatki	264,86	330,49	289,72	293,31
Dynamika wydatków	120,11%	124,78%	87,66%	101,23%
Wynik	-11,11	-33,16	-5,42	0,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Wykres 6.2.1 Budżet miasta Suwałki w latach 2009-2012 (w mln zł)

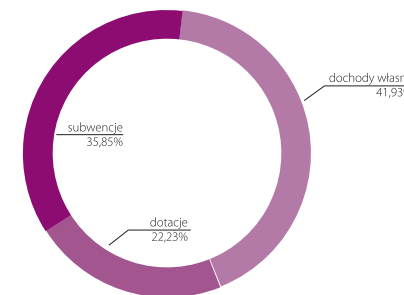
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2011

Dochody

Dochody miasta Suwałki za 2012 r. wyniosły 293 394 216,62 zł, co stanowi 99,01% założonego i uchwalonego przez Radę Miejską rocznego planu dochodów.

W 2012 r. dochody budżetowe zostały wykonane w następujących kwotach:

- ✓ dotacje celowe z budżetu państwa – porozumienia z administracją rządową w kwocie 106 386,33 zł – 98,86% planu
- ✓ dotacje celowe – porozumienia z JST w kwocie 1 474 544,17 zł – 99,91% planu rocznego,
- ✓ dochody własne w kwocie 123 017 366,51 zł – 100,56% planu rocznego,
- ✓ różne rozliczenia (subwencje) 105 168 768,88 zł – 100,11% planu rocznego,
- ✓ dotacje z budżetu państwa na zadania własne w kwocie 10 711 540,87 zł – 99,26% planu rocznego,
- ✓ dotacje z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa w kwocie 24 536 654,31 zł – 87,45% planu rocznego,
- ✓ dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone 28 378 955,55 zł – 99,50% planu rocznego.

Wykres 6.2.2 Struktura dochodów budżetu miasta Suwałki w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2012 rok

Tabela 6.2.2 Struktura i dynamika dochodów budżetu miasta Suwałki w latach 2009-2012 (w tys. zł)

Dochody	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2012/2011
Dochody własne, w tym:	110 602	110 149	117 882	123 017	104,35%
wpływy z podatków i opłat lokalnych	29 002	31 018	32 632	36 238	111,05%
dochody z mienia komunalnego	10 190	10 661	4 803	9 701	201,97%
udziały w podatkach	44 153	41 687	46 283	49 158	106,21%
inne dochody	27 257	26 783	34 164	27 920	81,72%
Transfer z budżetu państwa, w tym:	143 050	187 185	166 417	170 377	102,37%
subwencje	87 401	92 084	97 070	105 169	108,34%
dotacje	55 649	95 101	69 347	65 208	94,03%
Dochody ogółem	253 750	297 334	284 299	293 394	103,19%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Wpływy z podatków i opłat lokalnych.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły w 2012 r. 36 238 tys. zł, co stanowi-

ło wzrost o 11,05% w stosunku do roku 2011. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Suwałk wyniósł 12,35%.

Tabela 6.2.3 Wielkość i dynamika wpływów z podatków i opłat lokalnych miasta Suwałki w latach 2009 – 2012 (w tys. zł)

Rodzaj podatku lub opłaty	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2012/2011
Ogółem, w tym:	29 002	31 018	32 632	36 238	111,05%
podatki od nieruchomości	27 133	29 114	30 445	33 944	111,49%
podatki od środków transportowych	1 467	1 561	1 775	1 897	106,87%
opłaty targowe	340	283	351	338	96,29%
opłaty miejscowe	1	1	1	1	100,00%
opłaty od posiadania psów	61	59	60	58	96,66%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Tabela 6.2.4 Wielkość i dynamika dochodów z mienia komunalnego w latach 2009-2012 (w tys. zł)

	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2012/2011
Dochody z mienia komunalnego					
Ogółem, w tym:	10 190	10 661	4 803	9 701	201,97%
sprzedaż składników majątkowych, w tym działek i lokali	8 890	9 349	3 410	8 347	244,78%
zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości	912	944	1 043	951	91,17%
najem i dzierżawa składników majątkowych	73	58	65	82	126,15%
inne	315	310	285	321	112,63%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Udziały w podatkach

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych wykonano w kwocie 47 283 tys. zł, zaś udziały w podatku dochodowym od osób

prawnych wykonano w kwocie 1 875 tys. zł. W 2012 roku wykonanie ww. kategorii dochodów było o 6,21% większe niż w roku 2011.

Tabela 6.2.5 Udziały miasta Suwałki w podatkach państwowych w latach 2009 – 2012 (w tys. zł)

Podatki	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2012/2011
Ogółem, w tym:	44 153	41 687	46 282	49 158	106,21%
dochodowe od osób fizycznych	41 881	39 565	44 232	47 283	106,89%
dochodowe od osób prawnych	2 272	2 122	2 050	1 875	91,46%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Wydatki

Wydatki miasta Suwałki w 2012 roku wyniosły 293 310 491,33 zł, co stanowi 4,23 tys.

złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do 2011 roku wydatki zwiększyły się o 1,23%.

Tabela 6.2.6 Wydatki miasta Suwałki w latach 2009-2012 (w mln zł)(w tys. zł)

Wydatki	2009	2010	2011	2012	Dynamika 2012/2011
Bieżące	203,99	217,03	235,36	246,80	104,86%
bieżące - udział w wydatkach ogółem (w %)	77,02%	65,66%	81,24%	84,14%	-
Majątkowe	60,87	113,47	54,36	46,51	85,55%
majątkowe - udział w wydatkach ogółem (w %)	22,98%	34,34%	18,76%	15,85%	-
Ogółem	264,86	330,50	289,72	293,31	101,23%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

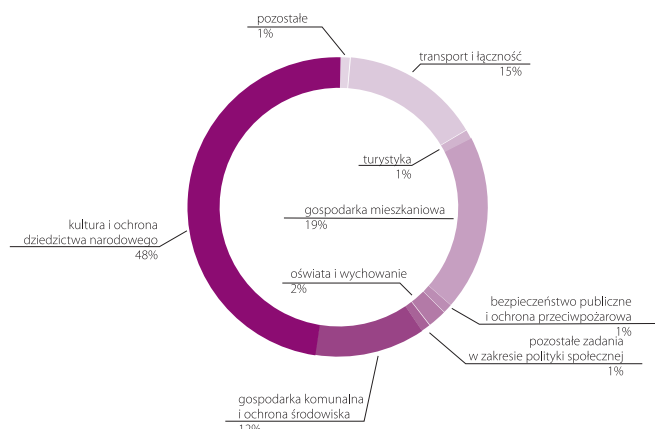
Tabela 6.2.7 Wydatki miasta Suwałki w latach 2009-2012 w tys. zł

Wydatki (w tys. zł) według działów klasyfikacji budżetowej	2009	2010	2011	2012
Rolnictwo i łowiectwo	24,20	27,04	27,93	30,81
Leśnictwo	0,56	0,56	0,57	0,61
Transport i łączność	41 177,67	59 845,75	20 712,48	15 821,34
Turystyka	455,09	85,25	63,52	720,77
Gospodarka mieszkaniowa	5 973,39	6 431,68	6 820,95	9 752,76
Działalność usługowa	1 872,69	526,80	571,70	420,00
Informatyka	0,00	0,00	0,00	2,74
Administracja publiczna	12 152,74	12 838,71	13 441,63	14 953,90
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	98,25	262,69	113,44	11,56
Obrona narodowa	9,03	3,09	3,63	3,64
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6 504,70	5 982,79	6 580,22	6 984,40
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	238,68	226,04	218,25	0,00
Obsługa długu publicznego	3 085,00	3 521,95	5 559,18	6 318,56
Oświata i wychowanie	92 833,69	98 568,80	106 715,84	112 689,79
Szkolnictwo wyższe	16,45	7,27	0,00	0,00
Ochrona zdrowia	1 971,38	2 458,32	2 904,98	2 631,87
Pomoc społeczna	45 816,44	48 805,73	49 209,61	49 556,44
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 905,85	3 122,35	4 548,36	5 160,62
Edukacyjna opieka wychowawcza	8 231,20	8 841,58	9 347,99	9 875,11
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 312,86	17 833,52	14 320,98	16 193,74
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 195,35	9 688,36	19 343,65	30 030,83
Kultura fizyczna	19 981,00	51 418,03	29 215,44	12 150,99
OGÓLEM	264 856,22	330 496,31	289 720,35	293 310,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2012

Wykres 6.2.3 Struktura wydatków inwestycyjnych w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2012 rok

Transport i łączność

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 15 821 343,35 zł, co stanowi 85,43% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były zadania związane z:

- ✓ bieżącym funkcjonowaniem Zarządu Dróg i Zieleni,
- ✓ realizacją zadań dotyczących bieżącego utrzymania ulic, chodników i placów,
- ✓ zakupem usług od Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.
- ✓ Wydatki na zakupy inwestycyjne i inwestycje drogowe w tym dziale poniesiono w kwocie 7 068 539,44 zł.

Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 9 752 761,19 zł, co stanowi 95,74% planu rocznego.

Ze środków tych sfinansowano m.in.:

- ✓ dotację dla Zarządu Budynków Mieszkalnych w kwocie 822 475,32 zł (w tym in-

westycyjna w kwocie 273 675,32 zł), która została przeznaczona na: sfinansowanie kosztów utrzymania Działu Lokalowego oraz Działu Dodatków Mieszkaniowych,

- ✓ zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami w kwocie 7 389 216,12 zł, w tym wykup nieruchomości na kwotę 6 954 902,35 zł,
- ✓ pozostałą działalność, w tym przebudowa budynku na lokale socjalne na kwotę 1 541 069,75 zł.

Administracja publiczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 14 953 903,56 zł, co stanowi 95,95% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były:

- ✓ wydatki związane z realizacją przez miasto Suwałki zadań zleconych z zakresu spraw obywatelskich oraz Urzędu Stanu Cywilnego – 1 331 280,19 zł,
- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Miejskiej w Suwałkach – 294 906,27 zł,

- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego – 12 547 834,20 zł,
- ✓ wydatki związane z funkcjonowaniem komisji poborowych – 32 997,14 zł,
- ✓ wydatki związane z promocją miasta – 506 585,51 zł.

Oświata i wychowanie

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 112 689 792,28 zł, co stanowi 99,74% planu rocznego. Wydatki dotyczą w szczególności:

- ✓ szkół podstawowych – 29 737 602,77 zł, co stanowi 99,91% planu rocznego,
- ✓ szkół podstawowych specjalnych – 1 540 001,36 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 1 839 834,21 zł, co stanowi 99,72% planu rocznego,
- ✓ przedszkoli – 11 977 898,25 zł, co stanowi 99,32% planu rocznego,
- ✓ gimnazjów – 19 483 374,64 zł, co stanowi 99,97% planu rocznego,
- ✓ gimnazjów specjalnych – 1 202 690,60 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ liceów ogólnokształcących – 13 931 051,17 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ liceów profilowanych – 4 025 598,86 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ szkół zawodowych – 15 312 202,12 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ szkół zawodowych specjalnych – 1 907 215,36 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego – 3 086 293,61 zł, co stanowi 99,99% planu rocznego,
- ✓ stołówek szkolnych i przedszkolnych – 5 766 350,57 zł, co stanowi 97,90 % planu rocznego

- ✓ oraz funkcjonowania ośrodków szkolenia, dokształcania i doskonalenia, innych form wychowania przedszkolnego oraz dowożenia uczniów do szkół.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 9 875 114,84 zł, co stanowi 99,45% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- ✓ świetlice szkolne – 1 509 830,22 zł,
- ✓ specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1 264 317,98 zł,
- ✓ poradnie psychologiczno-pedagogiczne – 1 581 450,58 zł,
- ✓ placówki wychowania pozaszkolnego – 1 408 450,34 zł,
- ✓ internaty i bursy szkolne – 1 338 868,30 zł,
- ✓ pomoc materialną dla uczniów – 1 656 106,93 zł.

Pomoc społeczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 49 556 440,96 zł, co stanowi 99,47% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- ✓ placówki opiekuńczo-wychowawcze – 2 205 258,39 zł,
- ✓ domy pomocy społecznej – 2 099 026,54 zł,
- ✓ ośrodki wsparcia – 487 869,00 zł,
- ✓ rodziny zastępcze – 2 459 854,28 zł,
- ✓ świadczenia rodzinne – 20 577 709,30 zł,
- ✓ składki na ubezpieczenie zdrowotne – 281 937,93 zł,
- ✓ zasiłki i pomoc w naturze – 2 053 432,20 zł,
- ✓ dodatki mieszkaniowe – 3 586 924,08 zł,
- ✓ zasiłki stałe – 1 804 968,56 zł,
- ✓ ośrodki pomocy społecznej – 5 047 331,30 zł,
- ✓ usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 408 410,00 zł.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 16 193 744,14 zł, co stanowi 97,62% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano:

- ✓ wydatki związane z gospodarką ściekową i ochroną wód w kwocie 122 445,00 zł,
- ✓ wydatki związane z gospodarką odpadami w kwocie 41 376,45 zł,
- ✓ oczyszczanie miasta w kwocie 4 592 911,63 zł,
- ✓ utrzymanie zieleni w kwocie 1 973 740,86 zł,
- ✓ ochronę gleby i wód podziemnych w kwocie 1 084 522,82 zł,
- ✓ funkcjonowanie schroniska dla zwierząt w kwocie 282 025,39 zł,
- ✓ oświetlenie ulic, placów i dróg w kwocie 2 527 724,46 zł,
- ✓ wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w kwocie 81 999,22 zł,
- ✓ pozostałą działalność w kwocie 5 486 998,31 zł.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 30 030 828,66 zł, co stanowi 82,88% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in. dotacją wydatki bieżące:

- ✓ Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej – kwota 1 635 900,00 zł,
- ✓ Muzeum Okręgowego – kwota 2 233 263,00 zł,
- ✓ Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki – kwota 3 671 462,26 zł.

Kultura fizyczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 12 150 990,60 zł, co stanowi 99,96% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano funkcjonowanie m.in.:

- ✓ obiektów sportowych – 4 961 114,36 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- ✓ instytucji kultury fizycznej – 5 465 534,55 zł, co stanowi 99,99% planu rocznego.

Deficyt budżetowy, poziom zadłużenia i obsługa długu

W 2012 roku budżet miasta Suwałk zanotował nadwyżkę w kwocie 83 725,29 zł. W poprzednich trzech latach budżetowych, tj. 2009 roku, 2010 roku i 2011 roku w wyniku wykonania budżetu odnotowano deficyt w kwotach odpowiednio 11,11 mln zł, 33,16 mln zł i 5,42 mln zł, natomiast w 2008 roku odnotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 8,42 mln zł.

Tabela 6.2.8 Dynamika zadłużenia miasta Suwałki w latach 2008-2012 (w tys. zł)

	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody wykonane	228 931	253 750	297 334	284 299	293 394
Kwota długu (po wyłączeniach)	79 661	80 681	106 211	119 267	127 055
Wskaźnik zadłużenia	34,79%	31,79%	35,72%	41,95%	43,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2012

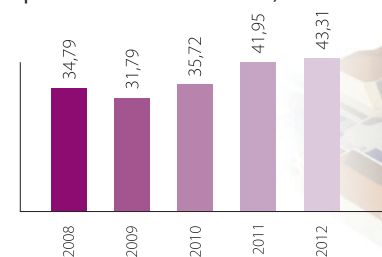
Na dzień 31 grudnia 2012 roku kwota zadłużenia miasta Suwałki z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań wymagalnych z uwzględnieniem wyłączeń wyniosła 127 054 732,00 zł, tj. 43,31% zrealizowanych dochodów (limit ustawy wynosi 60%) i w stosunku do roku 2011 (41,95%) wzrosła o 1,36%. Na obsługę zadłużenia, spłatę kapitału i odsetek, przeznaczono 22 346 945,78 zł, co stanowi 7,62% wykonanych dochodów miasta (limit ustawy wynosi 15%).

Tabela 6.2.9 Projekty inwestycyjne dofinansowane ze środków Unii Europejskiej realizowane w 2012 roku

Tytuł projektu	Tytuł programu oraz numer działania	Kwota dofinansowania	Rozpoczęcie realizacji	Zakończenie realizacji
Rekultywacja składowiska mieskiego przy ul. Staniszewskiego w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 5.1 Rozwój regionu infrastruktury ochrony środowiska	1 974 532,08 zł	22.02.2010	30.11.2013
Przebudowa układu komunikacyjnego w Śródmieściu Suwałk (przebieg ul. Wigierskiej do ul. Grunwaldzkiej z budową mostu przez rzekę Czarna Hańcza)	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 2.1. Rozwój transportu drogowego	10 045 279,80 zł	18.05.2012	31.10.2013
II Etap poprawy infrastruktury stref przemysłowych w litewsko-polskim regionie transgranicznym	Program Współpracy Transgranicznej Polska-Litwa, Działanie 1.1 Modernizacja małej infrastruktury ekonomicznej	242 874,75 EUR	01.09.2012	28.02.2014
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo-teatralna w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 3.1 Rozwój atrakcyjności turystycznej regionu	19 994 097,60 zł	22.07.2010	31.05.2013
Poprawa atrakcyjności turystycznej Suwałk poprzez przebudowę Placu Marii Konopnickiej	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 3.1. Rozwój atrakcyjności turystycznej regionu.	8 294 593,67 zł	17.01.2012	30.04.2014
Poprawa infrastruktury publicznej stref przemysłowych w regionie transgranicznym Litwy i Polski	Program Współpracy Transgranicznej Polska-Litwa, Działanie 1.1 Modernizacja małej infrastruktury ekonomicznej (m. Suwałki)	1 373 175,00 EUR	03.08.2009	02.02.2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 6.2.4 Wskaźnik zadłużenia miasta Suwałk w latach 2008-2012 (maksymalna dopuszczalna wartość: – 60%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2012

6.3 Urząd Miejski

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach określa Regulamin Organizacyjny nadany przez Prezydenta Miasta Suwałk. Zgodnie z Regulaminem strukturę Urzędu tworzą wydziały i równoważne komórki organizacyjne. Kierują nimi naczelnicy i kierownicy, na których spoczywa odpowiedzialność za właściwą organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz zakresy obowiązków pracowników.

Strukturę organizacyjną w 2012 roku tworzyło 18 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych:

- ✓ Biuro Rady Miejskiej
- ✓ Wydział Organizacyjny
- ✓ Wydział Finansowy
- ✓ Wydział Strategii i Rozwoju
- ✓ Wydział Architektury i Gospodarki Przemysłowej
- ✓ Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa
- ✓ Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej
- ✓ Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu
- ✓ Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej
- ✓ Wydział Kultury, Turystyki i Promocji
- ✓ Wydział Spraw Obywatelskich
- ✓ Urząd Stanu Cywilnego
- ✓ Straż Miejska

- ✓ Wydział Komunikacji
- ✓ Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków
- ✓ Wydział Informatyki
- ✓ Wydział Inwestycji
- ✓ Wydział Zamówień Publicznych

Kierownikiem Urzędu jest Prezydent Miasta, który kieruje jego pracą przy pomocy dwóch Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika.

Zastępcy Prezydenta zapewniają w powierzonym zakresie kompleksową merytoryczną realizację zadań oraz nadzorują wydziały i inne jednostki organizacyjne realizujące te zadania.

Sekretarz Miasta zapewnia warunki organizacyjne umożliwiające sprawne wykonywanie zadań przez Radę Miejską, Prezydenta i Urząd.

Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością zapewnia:

- ✓ koordynację prac związanych z opracowaniem, wdrożeniem i utrzymaniem Systemu Zarządzania Jakością wg normy PN – EN ISO 9001 : 2009,
- ✓ ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie procesów niezbędnych w Systemie Zarządzania Jakością,
- ✓ upowszechnienie w Urzędzie świadomości dotyczącej wymagań Klienta,
- ✓ współpracę z konsultantami zewnętrznymi i jednostkami certyfikującymi w zakresie Systemu Zarządzania Jakością.

Skarbnik Miasta

Zapewnia prawidłową gospodarkę finansową miasta i jako główny księgowy budżetu realizuje wynikające z tego tytułu zadania określone w odrębnych przepisach. Koordynuje i nadzoruje prace dotyczące opracowania projektu budżetu miasta oraz czuwa nad prawidłową jego realizacją, opracowuje określone analizy i sprawozdania w tym zakresie, parafuje dokumenty, w których ustala się zobowiązania finansowe miasta i Urzędu Miejskiego.

Statutowe zadania wydziałów:

1. Biuro Rady Miejskiej:

- ✓ obsługa Rady i jej organów,
- ✓ ewidencja uchwał i innych aktów Rady oraz wniosków komisji,
- ✓ ewidencja interpelacji, zapytań i wniosków radnych,
- ✓ wykonywanie zadań związanych z wyborami do Rady Miejskiej, Prezydenta Miasta Suwałk i Sejmiku Województwa, a w szczególności, obsługą Miejskiej Komisji Wyborczej oraz z wyborami do sołectw,
- ✓ wykonywanie zadań związanych z wyborami ławników sądowych,
- ✓ wykonywanie czynności zapewniających Przewodniczącemu Rady sprawne kierowanie jej pracami.

2. Wydział Organizacyjny:

- ✓ organizacja i funkcjonowanie Urzędu,
- ✓ obsługa Prezydenta,
- ✓ prowadzenie spraw pracowniczych,
- ✓ nadzór nad terminowym rozpatrywaniem i załatwianiem interpelacji i zapytań radnych, wniosków komisji oraz postulatów wyborców kierowanych do Prezydenta,

- ✓ rozpatrywanie skarg i wniosków kierowanych do Prezydenta,
- ✓ prowadzenie spraw administracyjno-gospodarczych.

3. Wydział Finansowy:

- ✓ planowanie i realizację budżetu miasta,
- ✓ prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych,
- ✓ sporządzanie obowiązującej sprawozdawczości budżetowej określonej w przepisach szczególnych,
- ✓ opracowywanie projektów uchwał w sprawie stawek podatków i opłat lokalnych,
- ✓ windykacja należności z tytułu podatków i opłat lokalnych,
- ✓ prowadzenie spraw dotyczących częściowego zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

4. Wydział Strategii i Rozwoju:

- ✓ planowanie strategii i kierunków rozwoju miasta,
- ✓ realizacja zadań związanych z programami pomocowymi z Unii Europejskiej,
- ✓ opracowywanie i opiniowanie pod względem celowości projektów inwestycji oraz innych przedsięwzięć gospodarczych finansowanych z budżetu miasta,
- ✓ prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej,
- ✓ prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą na terenie miasta napojów alkoholowych.

5. Wydział Architektury i Gospodarki Przemysłowej:

- ✓ prowadzenie spraw dotyczących ładu przestrzennego,
- ✓ architektura i estetyka miasta,
- ✓ realizacja zadań związanych z gospodarką przestrzenną określonych ustawą

o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą prawo budowlane – jako organ administracji pierwszej instancji.

6. Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa:

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu geodezji i kartografii poprzez m.in. prowadzenie zasobu geodezyjno – kartograficznego z obszaru miasta, zakładanie i prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz gleboznawczej klasyfikacji gruntów, zakładanie i prowadzenie ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu gospodarki nieruchomościami, a w szczególności dotyczących komunalizacji mienia Skarbu Państwa, sprzedaży nieruchomości
- ✓ mienia gminnego i Skarbu Państwa lub oddawania w użytkowanie wieczyste, wywłaszczanie i zwrot nieruchomości, scalanie i podział, rozgraniczanie oraz zamiana nieruchomości,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu rolnictwa i leśnictwa, a w szczególności związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, ogrodami działkowymi, wspólnotami gruntowymi, rejestracją sprzętu pływającego służącego do połowu ryb oraz ochroną gruntów rolnych i leśnych.

7. Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej:

- ✓ należyta realizacja zadań związanych z funkcją gminy jako właściciela mienia komunalnego,
- ✓ prowadzenie spraw z zakresu zieleni miejskiej,
- ✓ ochrona przyrody i środowiska,
- ✓ gospodarka wodna i leśna,

✓ utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.

8. Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu:

- ✓ wykonywanie zadań związanych z zakładaniem, prowadzeniem przekształcaniem, utrzymywaniem oraz likwidowaniem przedszkoli samorządowych, grup żłobkowych, publicznych szkół i placówek oświatowych,
- ✓ prowadzenie spraw związanych z wpiśnięciem do ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz wydawaniem zezwoleń na zakładanie szkół i placówek publicznych,
- ✓ prowadzenie czynności dotyczących obowiązku szkolnego,
- ✓ analiza przestrzegania Karty Nauczyciela w jednostkach oświatowych,
- ✓ nadzór nad funkcjonowaniem przedszkoli samorządowych, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez miasto, jednostek organizacyjnych, zakładów kultury fizycznej i sportu.

9. Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej:

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- ✓ zwalczanie patologii społecznych,
- ✓ rozwiązywanie problemów społecznych,
- ✓ zatrudnienie i rehabilitację osób niepełnosprawnych.

10. Wydział Kultury, Turystyki i Promocji:

- ✓ nadzór nad działalnością miejskich instytucji kultury,
- ✓ opracowywanie założeń programowych w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury na terenie miasta,
- ✓ organizacja na terenie miasta uroczystości z okazji świąt państwowych i rocznic,
- ✓ współdziałanie ze stowarzyszeniami oraz innymi organizacjami i instytucjami pro-

wadzącymi działalność w zakresie turystyki,

✓ budowa wizerunku Miasta i kształtowania relacji społecznych.

11. Wydział Spraw Obywatelskich:

- ✓ sprawy ewidencji ludności i dowodów osobistych,
- ✓ prowadzenie rejestracji i kwalifikacji wojskowej,
- ✓ wydawanie zezwoleń na przeprowadzenie zbiórek publicznych,
- ✓ przyjmowanie zawiadomień o organizowanych zgromadzeniach
- ✓ prowadzenie rejestru wyborców i sporządzanie spisów wyborców,
- ✓ realizacja zadań obronnych własnych i nadzorowanie ich w jednostkach organizacyjnych gminy miasta Suwałki,
- ✓ opracowywanie wieloletnich i rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej,
- ✓ opracowywanie i aktualizację Miejskiego Planu Reagowania Kryzysowego,
- ✓ organizowanie ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim.

12. Urząd Stanu Cywilnego:

- ✓ należyte wykonywanie zadań wynikających z prawa o aktach stanu cywilnego, kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów, a w szczególności:
- ✓ rejestracja urodzeń, małżeństw i zgonów,
- ✓ prowadzenie ksiąg stanu cywilnego,

✓ prowadzenie akt zbiorczych i skorowidzów ksiąg stanu cywilnego.

13. Straż Miejska:

- ✓ ochrona porządku i spokoju w miejscach publicznych,
- ✓ czuwanie nad porządkiem – kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- ✓ ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

14. Wydział Komunikacji:

- ✓ należyte wykonywanie zadań wynikających z ustawy prawo o ruchu drogowym, ustawy o transporcie drogowym oraz rozporządzeń wykonawczych, a w szczególności:
- ✓ prowadzenie spraw związanych z zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem pojazdów,
- ✓ wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami w ruchu krajowym i międzynarodowym,
- ✓ wydawanie dowodów rejestracyjnych,
- ✓ udzielanie licencji na transport drogowy.

15. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków:

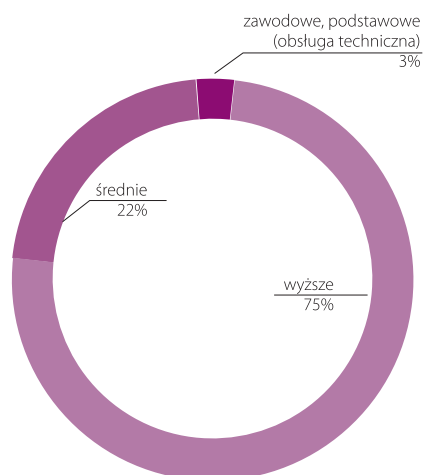
- ✓ realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ✓ przygotowywanie wniosków do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie lub wykreślenie z rejestru zabytków, obiektów stanowiących własność Miasta Suwałki.

16. Wydział Informatyki

- ✓ prowadzenie spraw z zakresu informatyki i komputeryzacji Urzędu,
- ✓ sprawowanie bieżącego nadzoru nad siecią komputerową i sprzętem komputerowym Urzędu,

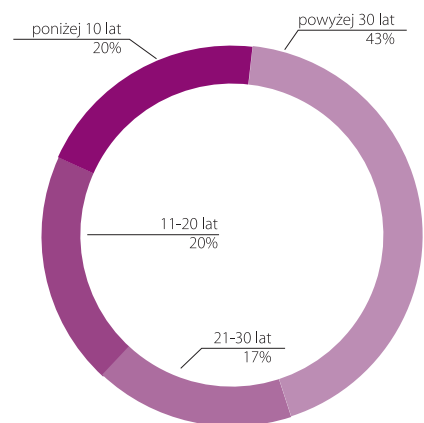
- ✓ utrzymanie w sprawności technicznej sprzętu informatycznego i zainstalowanego oprogramowania wraz z ubezpieczeniem,
 - ✓ archiwizowanie danych według potrzeb Urzędu (serwer i poszczególne stanowiska pracy), wykonywanie kopii danych i oprogramowania,
 - ✓ gospodarowanie sprzętem informatycznym i oprogramowaniem,
 - ✓ prowadzenie i konfigurowanie kont użytkowników,
 - ✓ wykonywanie napraw i konserwacji sprzętu oraz oprogramowania,
 - ✓ redakcja Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu,
 - ✓ realizacja Polityki Bezpieczeństwa Informatycznego i pełnienie obowiązków Administratora Bezpieczeństwa Informatyki,
 - ✓ przygotowywanie projektów opinii, zestawień i innej dokumentacji informatycznej na potrzeby Urzędu,
 - ✓ wdrażanie stosowania podpisu elektronicznego i elektronicznego obiegu dokumentów oraz innych programów usprawniających pracę Urzędu,
 - ✓ przygotowywanie, wdrażanie, aktualizacja i nadzór nad procedurami bezpieczeństwa,
 - ✓ dążenie do integracji poszczególnych systemów informatycznych, w celu ułatwienia wymiany informacji w Urzędzie,
 - ✓ nadzór nad funkcjonowaniem miejskiego systemu monitoringu oraz koordynacja działań w zakresie jego rozbudowy,
 - ✓ organizowanie i prowadzenie szkoleń wewnętrznych z zakresu oprogramowania i sprzętu,
 - ✓ udział w przygotowaniu procedur zamówień publicznych związanych z zakupem sprzętu, oprogramowania i usług zewnętrznych,
 - ✓ współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta w zakresie rozwoju informatyki,
 - ✓ monitorowanie rozwoju systemów informatycznych i wdrażanych rozwiązań z dziedziny nowych technologii na terenie Miasta,
 - ✓ koordynacja rozwoju na terenie Miasta szerokopasmowych sieci informatycznych,
 - ✓ nadzór nad systemem łączności Urzędu.
17. Wydział Inwestycji
- ✓ przygotowanie studiów koncepcji oraz projektów planów rozwoju, modernizacji i remontów infrastruktury drogowej, teletechnicznej, elektrycznej i pozostałej infrastruktury miejskiej,
 - ✓ przygotowanie, opracowanie oraz nadzór nad realizacją prowadzonych inwestycji,
 - ✓ przygotowanie i realizacja inwestycji miejskich obejmujących w szczególności budowę, rozbudowę, przebudowę oraz remonty,
 - ✓ prowadzenie spraw w zakresie społecznych inicjatyw inwestycyjnych finansowanych z budżetu Miasta,
 - ✓ sprawowanie nadzoru inwestycyjnego nad inwestycjami i remontami finansowanymi z budżetu Miasta i jednostek organizacyjnych Miasta oraz zadań realizowanych w ramach inwestycyjnych inicjatyw społecznych,
 - ✓ opracowywanie opinii oraz szacunku kosztów zadań inwestycyjnych i remontowych Miasta,
 - ✓ uzyskiwanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy,
 - ✓ uzyskiwanie pozwoleń na prowadzenie robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub w otoczeniu zabytków (na terenie objętym ochroną konserwatorską),
 - ✓ uzyskiwanie pozwoleń wodnoprawnych,
 - ✓ uzyskiwanie zezwoleń na usunięcie drzew kolidujących z inwestycją,
 - ✓ uzyskiwanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
 - ✓ zgłaszanie robot niewymagających pozwolenia na budowę,
 - ✓ uzyskiwanie pozwoleń na budowę lub zezwoleń na realizację inwestycji drogowych,
 - ✓ składanie wniosków o wszczęcie postępowania administracyjnego o ustaleniu wysokości odszkodowania z tytułu przyjętych nieruchomości na rzecz dróg i udział w prowadzonym postępowaniu,
 - ✓ zgłaszanie rozpoczęcia budowy,
 - ✓ przekazywanie placów budów wykonawcom robot,
 - ✓ składanie zawiadomień o zakończeniu budowy lub uzyskiwanie pozwoleń na użytkowanie obiektu budowlanego,
 - ✓ organizacja i zlecenie nadzoru nad wybranymi zadaniami inwestycyjnymi.
17. Wydział Zamówień Publicznych
- ✓ koordynacja udzielania zamówień publicznych w Urzędzie zgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych i uregulowaniami wewnętrznymi Prezydenta,
 - ✓ sporządzanie zbiorczych planów zamówień publicznych urzędu,
 - ✓ przyjmowanie zleceń z komórek organizacyjnych na przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
 - ✓ uczestnictwo pracowników wydziału w pracach komisji przetargowych,
 - ✓ przygotowywanie i przeprowadzanie zleconych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, a w szczególności sporządzanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia, publikowanie ogłoszeń, sporządzanie umów, prowadzenie dokumentacji postępowań,
 - ✓ wydawanie i przyjmowanie od wykonawców dokumentów związanych z prowadzonym postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego,
 - ✓ prowadzenie procedury związanej z rozpatrywaniem odwołań i wnoszenia skarg,
 - ✓ zawieranie umów z wykonawcami wyłonionymi w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych,
 - ✓ przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych w Komórkach organizacyjnych.
- W Urzędzie Miejskim w Suwałkach obsługą klienta zajmują się wszystkie wydziały i równorzędne komórki organizacyjne. Najczęściej sposobem załatwienia sprawy w Urzędzie jest obsługa bezpośrednio w komórkach organizacyjnych. W celu poprawy jakości obsługi klientów Urząd w 2005 roku ustanowił i wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2009
- Potrzeby klientów formułowanie są poprzez:
- ✓ korespondencję kierowaną do Urzędu drogą pocztową i elektroniczną,
 - ✓ bezpośredni kontakt pracownika z klientem,
 - ✓ rozmowy telefoniczne,
 - ✓ media,
 - ✓ analizę skarg i wniosków,
 - ✓ stronę internetową Urzędu www.um-suwalki.pl
- Na oficjalnej stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach znajdują się między innymi informacje dotyczące miasta, samorządu, gospodarki, kultury i turystyki, oświaty i sportu. Jest ona na bieżąco aktualizowana. Dodatkowo mieszkańcy miasta mogą uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania Miasta oraz Urzędu Miejskiego poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Wykres 6.3.1 Struktura wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 6.3.2 Struktura zatrudnienia w Urzędzie Miejskim w Suwałkach ze względu na staż pracy w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

6.4 Współpraca międzynarodowa

Miasta partnerskie

Alytus (Litwa) – od 1996 roku

Od kilkunastu lat Suwałki wraz z Alytusem realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej w dziedzinie: gospodarki, edukacji, kultury, sportu i innych. Mieszkańcy obu miast biorą udział w licznych imprezach kulturalnych, takich jak: Dni Miasta, Suwalski Jarmark Folkloru, Suwałki Blues Festiwal oraz w zawodach sportowych.

Grande-Synthe (Francja) – od 1978 roku

Współpraca Suwałk z Grande-Synthe rozpoczęła się w latach 70. ubiegłego wieku. Wtedy to powstało Towarzystwo Przyjaciół Grande-Synthe. W 1978 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy. Rozpoczęły się wymiany turystyczne i kulturalne. Do Francji wyjeżdżały zespoły artystyczne, między innymi Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, grupy młodzieży, sportowcy i inni. W 2007 roku obchodzono uroczyste 30-lecie współpracy Suwałk i Grande-Synthe. Obecnie współpraca dotyczy głównie wymiany doświadczeń w zakresie edukacji, sportu, kultury i opieki społecznej.

Marijampolė (Litwa) – od 1995 roku

Wieloletnia współpraca w dziedzinie kultury, nauki, sportu i edukacji. Od kilku lat Suwałki wraz z miastem Marijampolė realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej.

Notodden (Norwegia) – od 2008 roku

Dzięki współpracy miast zapoczątkowanej w ramach projektu „Innovation Circle”, INTERREG III B, Miasto Suwałki podjęło inicjatywę organiza-

cji Suwałki Blues Festiwal (w każdy trzeci weekend lipca). W latach 2009-2012 Suwałki i Notodden wraz z innymi partnerami z państw Regionu Morza Bałtyckiego zrealizowały wspólny projekt pt.: „Trans-in-Form”.

Võru (Estonia) – 1999 roku

Współpraca dotyczy głównie sportu i kultury. Od 2007 roku suwalscy uczniowie biorą udział w Zawodach Juniorów Miast Partnerskich organizowanych w Võru.

Waren (Niemcy) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy działań w dziedzinie promocji, kultury, turystyki, oświaty i sportu.

Czerniachowski (Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej) – od 2012 roku

Współpraca dotyczy kultury i sportu oraz inwestycji realizowanych w ramach projektu dotyczącego drugiego etapu przebudowy Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Suwałkach.

Tabela 6.4.1 Działania partnerskie w 2012 roku

ALYTUS (LITWA)	
	W 2012 roku kontynuowano realizację projektu: „Poznanie obyczajów starożytnych Jaćwingów poprzez zrozumienie pozostałości ich kultury i prezentacje wystaw archeologicznych” współfinansowanego z Programu Litwa-Polska 2007–2013. Okres realizacji projektu: 1 maja 2011 r. – 30 kwietnia 2013 r. W ramach projektu w 2012 roku zorganizowano trzy wystawy czasowe: jedną w Muzeum Okręgowym w Suwałkach i dwie w muzeum w Alytusie, odbyły się cztery spotkania dotyczące wystaw i publikacji. Wydano jedną wspólną publikację. W projekcie udział wzięło 670 osób, w tym 24 osoby z zagranicy.
	W 2012 roku kontynuowano również realizację projektu pt.: „Film dokumentalny „Samotny wilk. Alfred Wierusz Kowalski 1849-1915”. Projekt realizowano w okresie: 1 sierpnia 2011 r. - 29 lutego 2012 r. W projekcie wzięło udział 200 osób, w tym 100 osób z zagranicy (60 w Monachium i 40 w Alytusie). W 2012 roku zrealizowano film i trzy promujące go projekcje: w Muzeum Okręgowym w Suwałkach, w muzeum w Alytusie oraz w Domu Polskim przy konsulacie w Monachium. Realizacja projektu była sfinansowana w 70% z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, w 15% z Budżetu Państwa i w 15% z wkładu własnego.
13 kwietnia - 21 maja	W Galerii Chłodna 20 w Suwałkach zorganizowano wystawę malarstwa, grafiki i form przestrzennych pt.: „Kobieta” A. Švirnickasa z Alytusa, której celem było przybliżenie litewskiej sztuki współczesnej odbiorcom z Suwałk i Suwalszczyzny. Wystawę odwiedziło 750 osób.
15 czerwca	Prezydent Miasta Suwałk wraz z Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach uczestniczyli w obchodach Dni Alytusa.
czerwiec - lipiec	W Alytusie odbyła się Międzynarodowa Wystawa Sztuki Alytus 2012, w której uczestniczyli 10 artystów z Suwałk.
10-13 sierpnia	Delegacja z Alytusa uczestniczyła w Jarmarku Kamedulskim, zorganizowanym w ramach projektu „300 lat Suwałk – Świątujmy razem z przyjaciółmi!”, dofinansowanego z Programu Komisji Europejskiej Europa dla Obywateli. W skład delegacji weszły: 3 osoby z Urzędu Miejskiego w Alytusie i 17 osób z zespołu młodzieżowego TARSKUTIS, który wystąpił na scenie. Miasto Alytus zorganizowało też swoje stoisko informacyjno-promocyjne. Przedstawiciele Alytusa wzięli udział w spotkaniu seniorów z miast partnerskich, zorganizowanym w Urzędzie Miejskim w Suwałkach w ramach obchodów Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.
12 października	Zespół Szkół Technicznych, UKS „TECHNIK” przy Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach, oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach we współpracy ze Szkołą Sportową w Alytusie zorganizowali Międzynarodowy Turniej Koszykówki w Suwałkach. W turnieju uczestniczyli 30 uczestników z Litwy. Suwalscy zawodnicy zajęli II miejsce.
21 listopada	Szkoła Sportowa w Alytusie zorganizowała Międzynarodowy Turniej Koszykówki, w którym uczestniczyli 11 osób (zawodnicy i trener) z UKS „TECHNIK” przy Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach. Suwalszczanie zajęli IV miejsce.
1-2 grudnia	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach we współpracy z Urzędem Miejskim w Suwałkach zorganizowali Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej dla rocznika 2001. Wzięło w nim udział pięć zespołów: trzy z Litwy – z Alytusa i z Marijampola oraz dwa z Suwałk. Łącznie w turnieju uczestniczyło 140 zawodników.
15-go grudnia	Szkoła Sportowa w Alytusie we współpracy z Zespołem Szkół Technicznych w Suwałkach, UKS „TECHNIK” przy Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach oraz Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Suwałkach zorganizowali Międzynarodowy Turniej Siatkówki, w którym uczestniczyli 12 osób z Suwałk (zawodnicy i trener). Suwalscy zawodnicy zajęli II miejsce.
grudzień	Pod koniec roku 2012 Miasto Suwałki wspólnie z Miastem Alytus (partnerem wiodącym), rozpoczęły realizację projektu: „II Etap poprawy infrastruktury stref przemysłowych w litewsko-polskim regionie transgranicznym”, dofinansowanego z Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 2007-2013. Jego celem jest poprawa infrastruktury publicznej w strefie przemysłowej Papiernia w Suwałkach. Projekt obejmuje budowę ulic dojazdowych do ulicy Leśnej w kwartale pomiędzy ul. Leśną i Hubala o łącznej długości 749,62 mb oraz tzw. działania „miękkie”. Budżet projektu po stronie Miasta Suwałki: 285 735,00 EUR, w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR – 242 874,75 EUR.

MARIJAMPOL (LITWA)

21 kwietnia	Zespół Tańca Nowoczesnego „Dotyk” z Suwałk wystąpił na Międzynarodowym Festiwalu Tańca „Vizijos” w Centrum Kultury w Marijampolu.
26 maja	Delegacja z Suwałk z zastępcą Prezydenta Miasta Suwałk i rzecznikiem prasowym Urzędu Miejskiego w Suwałkach uczestniczyła w obchodach Dni Marijampola.
7 lipca	W ramach wymiany zespołów, organizacji koncertów, współpracy z klubami i festiwalami muzycznymi w Marijampolu wystąpił zespół Flesh Creep.
10-13 sierpnia	Delegacja z Marijampola uczestniczyła w Jarmarku Kamedulskim zorganizowanym w ramach projektu: „300 lat Suwałk – Świątujmy razem z przyjaciółmi!” dofinansowanego z Programu Komisji Europejskiej Europa dla Obywateli. Przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Marijampolu promowali swoje Miasto na stoisku informacyjno-promocyjnym, grupa przedsiębiorców z Marijampola prezentowała litewskie rzemiosło i produkty regionalne. Delegacja wzięła udział w spotkaniu seniorów z miast partnerskich zorganizowanym w Suwałkach w ramach obchodów Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.
1-2 grudnia	W ramach wymiany sportowej Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach we współpracy z Urzędem Miejskim w Suwałkach zorganizował Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej dla rocznika 2001. Wzięło w nim udział pięć zespołów: trzy z Litwy - z Alytusa i z Kowna oraz dwa z Suwałk. Łącznie w turnieju uczestniczyło 140 zawodników.

GRANDE-SYNTHÉ (FRANCJA)

7-12 maja	Uczniowie Gimnazjum nr 2 w Suwałkach (17 osób) uczestniczyli w wycieczce we Francji, w ramach projektu realizowanego przez Gimnazjum Anne Franck w Grande-Synthe. Projekt pn. „Żywe lekcje historii” poświęcony był miejscom pamięci i pogłębieniu wiedzy z zakresu II wojny światowej, propagowaniu historii wśród młodzieży, doskonaleniu umiejętności posługiwania się językiem francuskim, poznawaniu tradycji i kultury francuskiej i francuskiego systemu edukacji. Ze strony francuskiej w projekcie udział wzięło ok. 25 osób. Uczniowie wzięli udział w uroczystych obchodach rocznicy zakończenia II wojny światowej, w wyjeździe do Normandii pn. „Szlakami Generała Maczka” oraz zwiedzali szkołę i uczestniczyli w zajęciach w Gimnazjum Anne Franck.
17-19 maja	Prezydent Miasta Suwałk wraz z Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach i Naczelnikiem Wydziału Strategii i Rozwoju uczestniczyli w Festiwalu „Kultura Świata” zorganizowanym w Grande-Synthe. Podpisano też plan działań pomiędzy Suwałkami i Grande-Synthe na 2012 rok.
12-14 lipca	Delegacja z Grande-Synthe gościła na Suwałki Blues Festival. W skład delegacji wchodził: dyrektor ds. artystycznych festiwalu bluesowego Bay Car Blues Festival, specjalista ds. współpracy międzynarodowej Urzędu Miejskiego w Grande-Synthe oraz dyrektor Agencji Turystycznej Travel Blank. W ramach wymiany zespołów muzycznych między miastem Suwałki a Grande-Synthe podczas Suwałki Blues Festival 2012 wystąpił zespół „Nico Duportal & His Rhythm Dudes” z Grande-Synthe.
15-21 października	Pięciosobowa delegacja seniorów z Uniwersytetu III Wieku w Suwałkach odwiedziła Grande-Synthe. Pobyt we Francji sfinansowano z projektu realizowanego przez Miasto Grande-Synthe, dotyczącego obchodów roku 2012 jako roku osób starszych.

WAREN (NIEMCY)

9-12 maja	Pięciosobowa delegacja z miasta Suwałki na czele z Prezydentem Miasta, zastępcą dyrektora Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, dyrektorem Centrum Kształcenia Praktycznego w Suwałkach oraz pracownikiem Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego uczestniczyła w spotkaniu inauguracyjnym projektu pt. „Sieć powiązań europejskich 2012-2013” organizowanym w Waren w ramach Programu Europa dla Obywateli.
13-15 lipca	Podczas Dni Waren/ Müritz w Niemczech zorganizowano stoisko promocyjne Suwałk. W delegacji uczestniczyli: przedstawiciele Wydziału Strategii i Rozwoju, zespół „FLEX” wraz z opiekunem z Młodzieżowego Domu Kultury w Suwałkach oraz dwaj artyści fotograficy, reprezentujący Suwalską Grupę Twórczą (SGT), działającą przy Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki.
12-14 lipca	Odbył się również wernisaż zbiorowej wystawy prac 10 fotografików SGT pt. „Przestrzenie Suwalszczyzny”. Na stoisku promocyjnym w Waren rozdawano materiały promocyjne miasta, broszury i katalogi z informacjami nt. atrakcji kulturalnych i turystycznych oraz możliwości aktywnego spędzania czasu w mieście i poza nim, m. in. nt.: Suwałki Blues Festival, Wigierskiego Parku Narodowego, Suwalskiego Parku Krajobrazowego. Zorganizowano też degustację potraw regionalnych, ciesząc się zainteresowaniem mieszkańców Waren.
12-14 lipca	Burmistrz Waren Günter Rhein wraz z żoną uczestniczył w Suwałki Blues Festival.
10-13 sierpnia	Burmistrz Waren Günter Rhein wraz z pięciosobową delegacją uczestniczył w Jarmarku Kamedulskim zorganizowanym w ramach projektu: „300 lat Suwałk – Świętujmy razem z przyjaciółmi!” dofinansowanym z Programu Komisji Europejskiej Europa dla Obywateli. Delegacja niemiecka zorganizowała degustację produktów spożywczych produkowanych w regionie Müritz, m.in. chleba, sera i słodczy, jak również rozdawała ulotki i foldery informacyjne nt. swojego miasta i regionu Müritz. Przedstawiciele Waren wzięli udział w spotkaniu seniorów z miast partnerskich zorganizowanym w Urzędzie Miejskim w Suwałkach w ramach obchodów Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.
18 sierpnia	W ramach wymiany sportowej miast partnerskich ośmiu suwałczan wzięło udział w Maratonie biegowym wokół jeziora Müritz w Waren. Drużyna zajęła 12 miejsce na 81 ekip biorących udział w imprezie.
23-28 września	Zespół Szkół nr 3 w Suwałkach w ramach współpracy z Friedrich-Dethloff-Schule Waren (Müritz) Regionale Schule gościł grupę piętnastu uczniów i dwóch nauczycieli z Waren. Ze strony polskiej w projekcie uczestniczyło piętnastu uczniów i trzech nauczycieli. Uczniowie niemieccy mieszkali u rodzin w Suwałkach i przebywali ze swoimi polskimi rówieśnikami. Uczestniczyli w lekcjach w Zespole Szkół nr 3 w Suwałkach, odwiedzili aquapark, gospodarstwo agroturystyczne i Urząd Miejski w Suwałkach, gdzie spotkali się z Prezydentem Miasta. Dużą atrakcją były „Podchody miejskie”, podczas których musieli odnaleźć ważne miejsca w Suwałkach oraz wizyta w Radiu 5. W Warszawie zwiedzili Centrum Nauki Kopernik oraz Muzeum Powstania Warszawskiego. Efektami projektu były: integracja młodzieży, promocja nauki języków: niemieckiego i polskiego, wtajemniczenie w Suwalszczyznę, w regionalną tradycję i ludową (wizyta w gospodarstwie agroturystycznym w Bilwinowie: wspólne pieczenie chleba, opowieści), wspólne poznawanie historii i kultury polskiej, a także ciekawostek ze świata nauki.
wrzesień- październik	Wizyty dofinansowano z programu Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w Warszawie, z budżetu Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz z pieniędzy rodziców.
wrzesień- październik	W galerii PAcamera w Suwałkach zorganizowano wystawę fotografii Hansa-Dietera Grafa z Waren.
październik	W wernisażu wystawy uczestniczył autor zdjęć oraz dwoje przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Waren.

NOTODDEN (NORWEGIA)

25-28 stycznia	Trzyosobowa delegacja z Notodden na czele z burmistrzem Notodden Jørnem Christensenem, doradcą ds. międzynarodowych oraz Naczelnikiem Wydziału Kultury i Rozwoju Lokalnego uczestniczyła w międzynarodowym seminarium zorganizowanym w Suwałkach w ramach projektu: „Trans in Form”. W ramach wizyty podpisano plan działań pomiędzy Suwałkami i Notodden na 2012 rok. Delegacja odwiedziła Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach oraz Spółdzielnię Mleczarską „SUDOWIA”, „LITPOL-MALOW” Sp. z o.o. i „STOLLAR”.
8-11 lutego	Rafał Gutowski, animator działań edukacyjnych w zakresie filmu, grafiki i multimedii, współpracujący z Młodzieżowym Domem Kultury w Suwałkach uczestniczył w pierwszej edycji Szkolnego Festiwalu Filmowego w Notodden (SKOFF 2012). W ramach festiwalu dzieci i młodzież uczestniczyły w zajęciach prowadzonych przez profesjonalnych filmowców, w tym m. in. w warsztatach z zakresu charakteryzacji oraz efektów specjalnych i pirotechnicznych. Młodzież zdobywała wiedzę z zakresu reżyserii, scenopisarstwa, aktorstwa, a także roli nowych mediów internetowych. W ramach konkursu na najlepszą animację zaprezentowano krótkie filmy animowane, tzw. lego animation, wykonane przez uczniów ze szkół w Notodden.
marzec	Miasto Notodden złożyło wniosek o dofinansowanie projektu pt. „Ambient Branding” w Programie Region Morza Bałtyckiego 2007-2013. Suwałki zadeklarowały partnerski udział w tym projekcie. Niestety, nie uzyskał on dofinansowania.
14 lipca	W ramach Suwałki Blues Festival odbyły się dwa koncerty Rity Engedalen & Backbone z Notodden. W dniach 12-14 lipca w Suwałkach gościła też oficjalna delegacja, w której znaleźli się: burmistrz Notodden Jørn Christensen z żoną, dyrektor Notodden Blues Festival oraz reprezentant Rady Miejskiej w Notodden. Burmistrz Notodden tradycyjnie objął festiwal honorowym patronatem.
2-5 sierpnia	Czteroosobowa delegacja z Suwałk: naczelnik Wydziału Strategii i Rozwoju, naczelnik Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji, rzecznik prasowy Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz radny Rady Miejskiej w Suwałkach, uczestniczyła w Notodden Blues Festival.
10-13 sierpnia	Doradca ds. międzynarodowych Miasta Notodden uczestniczył w obchodach Dni Suwałk.
wrzesień	Gimnazjum z Notodden nawiązało współpracę z Gimnazjum nr 3 w Suwałkach w ramach programu e-Twinning.
12-14 października	Dwaj fotograficy z Notodden: Morten Gjedere i Jørn Stensvold uczestniczyli w Plenerze Fotograficznym Suwalskiej Grupy Twórczej (SGT) zorganizowanym w Białowieży przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach. Wernisaż wystawy poplenerowej odbył się w Suwałkach 7 grudnia 2012 r.
wrzesień	Zakończyła się realizacja projektu „Trans in Form”, Program Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013, którego liderem było miasto Notodden, natomiast partnerami: miasta i regiony krajów Regionu Morza Bałtyckiego, w tym Suwałki. Celem projektu były działania na rzecz podnoszenia atrakcyjności miast i miejscowości Regionu Morza Bałtyckiego dla mieszkańców, biznesu i odwiedzających. Dzięki projektowi opracowano m.in. program funkcjonalno-użytkowy zagospodarowania Placu Marii Konopnickiej w Suwałkach, dokumentację techniczną, scenariusz rozwoju i poprawy sieci drogowej w Suwałkach oraz logo Suwałk wraz z Systemem Identyfikacji Wizualnej. Z budżetu projektu zakupiono też zestaw materiałów informacyjno-promocyjnych miasta promujący nowe logo „Pogodne Suwałki” i sfinansowano kampanię promocyjną w TVP1, TVP2 i TVP Info.

VÕRU (ESTONIA)

10-13 sierpnia	Delegacja z Võru uczestniczyła w Jarmarku Kamedulskim zorganizowanym w ramach projektu: „300 lat Suwałk – Świętujmy razem z przyjaciółmi!” dofinansowanego z Programu Komisji Europejskiej Europa dla Obywateli. W składzie delegacji znaleźli się: zastępca mera Võru, Tarmo Piirmann, specjalista ds. rozwoju oraz przedstawiciele organizacji pozarządowej „South Estonia”, zajmującej się opieką społeczną. Podczas „Dni Suwałk” wystąpił estoński zespół muzyczny „S.E.K.S”. Na stoisku informacyjno-promocyjnym Miasto Võru prezentowało walory turystyczne Estonii oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych. Delegacja z Võru wzięła udział w spotkaniu seniorów z miast partnerskich zorganizowanym w ramach obchodów Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.
1-10 września	W ramach wymiany artystycznej miast partnerskich Võru i Suwałk dwaj estońscy artyści po raz pierwszy uczestniczyli w Międzynarodowym Plenerze Malarskim „U źródła” Lipniak 2012.

CZERNIACHOWSK (OBWÓD KALINIGRADZKI FEDERACJI ROSYJSKIEJ)

marzec	Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach złożył wniosek o dofinansowanie przedsięwzięć podejmowanych na rzecz dialogu i porozumienia polsko-rosyjskiego pod nazwą „Polsko-rosyjska wymiana młodzieży 2012”. Projekt nie uzyskał dofinansowania.
27-28 kwietnia	Delegacja z miasta Suwałk na czele z Prezydentem Miasta oraz radnym Rady Miejskiej w Suwałkach uczestniczyła w XI Dniach Kultury Polskiej w Czerniachowsku.
30 czerwca	Delegacja z miasta Suwałk na czele z Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach, Zastępcą Prezydenta Miasta i pracownikiem Wydziału Strategii i Rozwoju uczestniczyła w Dniach Czerniachowska.
20 lipca	Miasto Suwałki podpisało umowę partnerską z Administracją Miasta Czerniachowska oraz Administracją Okręgu Gurjewskiego z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej na realizację projektu pt.: „Poprawa infrastruktury publicznej w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej w regionie transgranicznym”. Projekt uzyskał dofinansowanie z Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska – Rosja 2007-2013. W Suwałkach projekt obejmujący przebudowę Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego wraz ze skrzyżowaniami z ul. Ks. K. Hamerszmita i ul. T. Kościuszki w zakresie przebudowy nawierzchni jezdni, parkingów i chodników, przebudowy i budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej, oświetlenia ulicznego i modernizacji sygnalizacji świetlnej. W ramach projektu zostaną również zamontowane elementy małej architektury (m.in. ławki z kamienia, stojaki na rowery) oraz wykonane nasadzenia zieleni. Termin realizacji projektu: styczeń 2013 r.-czerwiec 2014 r.
10-13 sierpnia	Delegacja z Czerniachowska uczestniczyła w Dniach Suwałk. 11 sierpnia 2012 r. Prezydent Miasta Suwałk Czesław Renkiewicz i Mer Czerniachowska Andriej Naumow podpisali umowę o współpracy miast partnerskich pomiędzy Suwałkami i Czerniachowskiem.
22 września	Delegacja z Suwałk na czele z Sekretarzem Miasta, naczelnikiem Wydziału Strategii i Rozwoju oraz radnym Rady Miejskiej w Suwałkach uczestniczyła w uroczystościach zorganizowanych w Czerniachowsku z okazji 200-lecia zwycięstwa Rosji w wojnie 1812 roku.

Podpisanie umowy o współpracy miast partnerskich pomiędzy Suwałkami i Czerniachowskiem - 11 sierpnia 2012 r.

Promocja Miasta

Miasto Suwałki współpracowało przy dystrybucji miejskich materiałów promocyjnych z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Suwalską Organizacją Turystyczną, Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej oraz Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną.

Tabela 6.4.2 Promocja miasta Suwałki na targach turystycznych w 2012 roku

Wydarzenie	Data
Międzynarodowe Targi Turystyczne ITM w Warszawie	27-29 stycznia
Targi Turystyczne - „Na styku kultur” w Łodzi	24-26 lutego
Międzynarodowe Targi Turystyki, Sportu i Rekreacji „VIVATTUR” w Wilnie	2-4 marca
Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku	16-18 marca
Międzynarodowe Targi Katowickie GLOB w Katowicach	30 marca
Targi Turystyki i Wypoczynku „Lato” w Warszawie	-1 kwietnia
„Święto Wisły” w Warszawie	20-22 kwietnia
„Święto Wisły” w Warszawie	19-20 maja

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach

Wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach opublikowano „Miejski Kalendarz Wydarzeń Kulturalnych i Turystycznych 2012”.

W 2012 roku prowadzono intensywne działania promujące markę „Pogodne Suwałki”, w tym poprzez:

- ✓ ogólnopolską kampanię telewizyjną, której celem była promocja marki „Pogodne Suwałki” i wizerunku miasta Suwałki jako miejsca pogodnego dla aktywności kul-

turalnej, turystyczno-rekreacyjnej i biznesowej, a także promocja piątej edycji Suwałki Blues Festival.

- ✓ W trzech programach telewizji publicznej: TVP 1, TVP 2 i TVP Info, od maja do lipca, 124 razy wyemitowano 15-sekundowy spot promocyjny. Kampanię sfinansowano z projektu Trans in Form, RMB 2007-2013.
- ✓ W telewizji komercyjnej: TVN 24, TVN Meteo i TVN Turbo w ciągu tygodniowej kampanii w czerwcu 100-krotnie wyemitowano 10-sekundowy spot promocyjny. Kampanię sfinansowano z budżetu miejskiego.
- ✓ działania na imprezach promocyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych, np. dzień „Misia UśMicha”, „Jarmark Kamedulski”, turniej armwrestlingowy, wizyta św. Mikołaja, mecze siatkówki z udziałem Ślepska Suwałki i spotkania piłkarskie „Wigier” Suwałki.

W marcu 2012 r. zorganizowano w suwalskim ratuszu promocję pierwszego suwalskiego znaczka pocztowego, który został wyemitowany przez Poczta Polską w nakładzie 300 tys. sztuk w związku z obchodami 300-lecia

Suwałk. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa pt. „Suwałki i polskie miasta w filatelistyce”. Wydano też okolicznościową kartę pocztową tzw. „wizytkę” przedstawiającą ratusz miejski i logotyp „Pogodne Suwałki”.

Wdrażanie Systemu Identyfikacji Wizualnej w Suwałkach obejmowało działania w przestrzeni publicznej Suwałk oraz aktualizację informacji turystycznej. Wymieniono i uaktualniono nadruk na sześciu tablicach informacyjno-promocyjnych: w parku Konstytucji 3 Maja, przy dworcu PKS (ul. Utrata), przy dworcu PKP (ul. Kolejowa), na parkingu przy I LO (ul. Mickiewicza), na parkingu przy OSiR (ul. Wojska Polskiego), przy stacji paliw PKN „Orlen” (ul. Wojska Polskiego). Wszystkie tablice oznaczono logotypem „Pogodne Suwałki”.

W sierpniu 2012 r. udostępniono mieszkańcom miasta i turystom pierwszą suwalską ścieżkę kulturową – ścieżkę klasycystyczną, opracowaną przez Stowarzyszenie „Pastwisko.org” we współpracy z miastem Suwałki. Projekt „Suwalskie ścieżki kulturowe” został zrealizowany jako inicjatywa społeczna. Na trasie ścieżki o długości 1,9 km znajdują się 22 zabytkowe obiekty, na których umieszczono tablice informacyjne w języku polskim i angielskim oraz fotokody QR, które po zeskanowaniu smartfonem połączą spacerowicza ze stroną internetową suwalskiej ścieżki kulturowej. Oznakowane obiekty prezentują detale architektury neoklasycystycznej suwalskiej starówki oraz losy ważnych postaci wplecionych w dzieje miasta.

Miasto Suwałki wspólnie z samorządami z Elk, Gołdapi, Olecka i Augustowa uczestniczyło w realizacji zadania „Zintegrowana promocja produktów turystycznych powstałych w ramach projektu Platforma Współpracy EGO SA”, mającego na celu utrzymanie rezultatów i trwałości projektu realizowanego w latach 2010-2011. Wydano broszury z ka-

lendarzem imprez promujące trzy wybrane produkty turystyczne obszaru EGO SA: „Zobacz i zaciekaw się”, „Rozsmakuj się” i „Naszą naturą jest zdrowie” w nakładzie po 2,5 tys. egzemplarzy. Opracowano i zamieszczono na stronie www.egosa.org osiem nowych ofert turystycznych z obszaru EGO SA: „Zobacz i zaciekaw się”, „Wiara oczyma duszy”, „Oczyma Jaćwingów”, „Czas zastygły w kamieniu”, „Wojenne historie pogranicza”, „Cywilizacja i natura”, „Człowiek i technika”, „Od młodzieży świat zależy”. Rozbudowano i wzbogacono stronę www.egosa.org o galerię zdjęć, kalendarz imprez, produkty i oferty turystyczne oraz zintegrowano ją z portalem społecznościowym – facebook.

W 2012 roku po raz piąty wyemitowano lokalne dukaty – suwale: 7 tysięcy miedzianych i 400 sztuk srebrnych suwali z wizerunkiem wilka szarego. Suwale są środkiem płatniczym uznawanym w oznaczonych punktach handlowych i usługowych miasta.

Urząd Miejski w Suwałkach

ul. Mickiewicza1, 16-400 Suwałki
tel. +48 87 562 80 00 (centrala)
fax +48 87 562 80 98
e-mail: org@um.suwalki.pl
www.um.suwalki.pl

Godziny pracy urzędu

poniedziałek
w godz. 7.30-17.00
wtorek-piątek
w godz. 7.30-15.30

